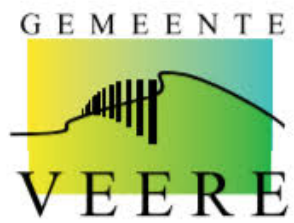

Begroting 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Financieel beeld	2
0. Bestuur en ondersteuning	6
1. Veiligheid.....	13
2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	19
3. Economie.....	33
4. Onderwijs	40
5. Sport, cultuur en recreatie	47
6. Sociaal Domein	60
7. Volksgezondheid en milieu	71
8. Fysieke leefomgeving	82
Algemene dekkingsmiddelen	90
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	90
Onvoorzien en overige baten en lasten	93
Vennootschapsbelasting	93
Mutaties reserves	93
Overhead	95
Paragrafen.....	99
Paragraaf bedrijfsvoering.....	99
Paragraaf financiering	104
Paragraaf lokale heffingen.....	109
Paragraaf verbonden partijen	120
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	134
Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	143
Paragraaf grondbeleid	150
Paragraaf duurzaamheid	156
Paragraaf maatschappelijke voorzieningen	160

Financieel beeld

Financieel beeld

In het financieel perspectief 2024-2027 is samengevat het volgende beeld gepresenteerd. In dit overzicht is ook het amendement dat door de raad is aangenomen verwerkt met betrekking tot de OZB niet-woningen.

Saldo meerjarenramingen (FP)	2024	2025	2026	2027
Financiële ruimte financieel perspectief (A)	2.203	3.317	1.170	472
Hogere/nieuwe uitgaven:				
Speerpunten (1.1 tot en met 1.4)	420	370	370	180
Programma's (2.1 tot en met 2.10)	1.899	2.595	2.399	1.970
Totaal hogere/nieuwe uitgaven (B)	2.319	2.965	2.769	2.150
Dekking:				
Parkeerterreinen	229	229	229	229
OZB (niet-woningen)	249	498	745	994
Amendement OZB niet-woningen	- 124	- 148	- 95	5
Totaal dekking (C)	354	579	879	1.228
Saldo financieel perspectief (A-B-C)	238	931	- 720	- 450

Tabel: saldo financieel perspectief 2024-2027 (x € 1.000).

De nieuwe/hogere uitgaven zoals hiervoor genoemd bij speerpunten en programma's en de dekking zijn verwerkt in de begroting 2024.

In de begroting 2024 zijn aanvullend de volgende mutaties verwerkt:

Saldo meerjarenramingen (begroting 2024)	2024	2025	2026	2027
Saldo financieel perspectief 2024-2027	238	931	- 720	- 450
1a. Motie cultuurfonds	- 100	- 100	- 100	- 100
1b. Dekking algemene reserve	100	100	100	100
2. 2e bestuursrapportage 2023	- 123	- 123	- 123	- 123
3. Huisvesting minderjarige asielzoekers	- 100	-	-	-
4. Capaciteit (inkoop en juridische advisering)	- 95	-	-	-
5. Overige mutaties (vrijval afschrijving)	- 220	-	-	-
Saldo meerjarenramingen	140	808	- 843	- 573

Tabel: saldo meerjarenramingen 2024-2027 (x € 1.000).

Toelichting:

- De gemeenteraad heeft bij de behandeling van het financieel perspectief een motie aangenomen betreffende het instellen van een fonds voor een periode van 4 jaar; de voeding van € 100.000 per jaar gedurende 4 jaar vindt plaats vanuit de reserves. In tegenstelling tot de redactie van de motie start het fonds in 2024 en loopt tot en met 2027. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve.
- In de 2^e bestuursrapportage 2023 zijn posten verwerkt die structureel doorwerken in de begroting 2024 en de meerjarenramingen. Dit betreft grotendeels netwerkkosten elektriciteit en enkele kleine mutaties.
- De provincie Zeeland en het ministerie maakten afspraken over de opvang van diverse groepen vreemdelingen in de provincie. In de afspraken die Zeeland met het ministerie maakt is opgenomen dat Veere naast de taakstelling voor stathouders en de opvang van Oekraïense vluchtelingen ook zorgt voor de opvang van:
 - Crisis Noodopvang van vreemdelingen (gerealiseerd)
 - Minderjarige stathouders

3. Minderjarige vreemdelingen

Begin 2023 is er overleg geweest tussen Middelburg, Vlissingen en Veere. Uit dit overleg blijkt dat de crisis noodopvang (CNO) en de structurele asielopvang voldoende op sterkte is in onze subregio. Middelburg en Vlissingen kunnen deze huisvesting voor korte termijn én structureel regelen. De opvang van minderjarigen is in Zeeland nog onvoldoende. Veere kan daarom een belangrijke bijdrage leveren door huisvesting te organiseren voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).

De gemeente Veere stelt gronden beschikbaar aan COA om huisvesting voor maximaal 50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) te realiseren. Dit betreft een bouwproject voor een tijdelijke bebouwing van gemeentelijke gronden. We hebben daarom een projectbudget nodig ten behoeve van een zorgvuldig proces met omwonenden, het opstellen van juridische, ruimtelijke en sociale randvoorwaarden en het toetsen van de aanvragen die door het COA worden gedaan. We ramen dus € 100.000 voor de inzet van extern personeel en het ontwikkelen van communicatiemiddelen en onderzoeken.

4. In verband met incidentele knelpunten in de capaciteit voor 2024 (inkoop en juridische zaken) ramen we een budget van € 95.000.
5. Onder de overige mutaties ramen we de vrijval van afschrijving in het 1^e jaar in verband met wijzigingen in de planning van investeringen.

Structureel begrotingssaldo

Hieronder treft u een overzicht aan waarin we weergeven of de begroting en meerjarenramingen structureel in evenwicht zijn.

1. Saldo van baten en lasten: betreft het saldo van de regel 'geraamd totaal van baten en lasten' uit het overzicht van baten en lasten.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves: betreft het saldo van de regel 'reserves' uit het overzicht van baten en lasten minus het in het raadsvoorstel gepresenteerde resultaat van de begroting 2024 - 2027.
3. Begrotingsresultaat na bestemming: het in het raadsvoorstel gepresenteerde resultaat van de begroting 2024 - 2027.
4. Waarvan incidentele baten en lasten (saldo): betreft het totaalsaldo van de incidentele baten en lasten zoals gepresenteerd in het 'overzicht van incidentele baten en lasten'.
5. Structureel begrotingssaldo: het zuivere structurele begrotingssaldo. Een positief geval betekent een overschot.

Structureel begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027	
1 Saldo van baten en lasten	419	214	-1.360	-1.090	
2 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-279	594	517	517	+
3 Begrotingsresultaat na bestemming	140	808	-843	-573	
4 Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.530	-951	-636	0	-/-
5 Structureel begrotingssaldo	1.670	1.759	-207	-573	

Tabel: structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

Reservepositie en weerstandscapaciteit

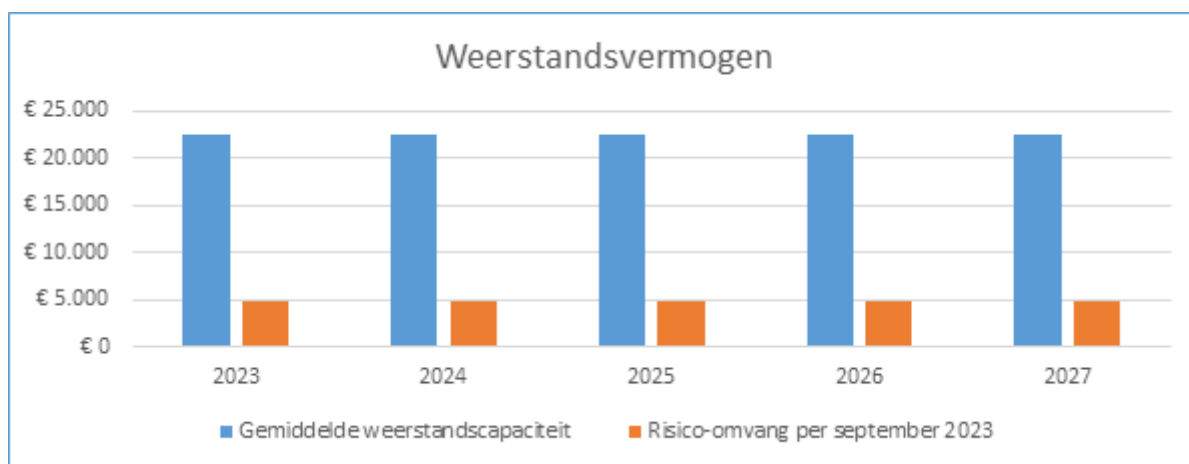
De reservepositie ziet er als volgt uit. In deze cijfers is rekening met alle voorstellen in deze begroting.

Reserves (per 31-12)	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	21.442	21.328	21.307	21.285
Bestemmingsreserves	19.514	19.033	18.538	18.043
totaal reserves	40.956	40.361	39.845	39.328

Tabel: reserves 2024 - 2027 (bedragen x € 1.000).

Voor meer toelichting verwijzen we naar de programma's in de programmabegroting en de financiële begroting.

De algemene reserve is een belangrijk onderdeel van de weerstandscapaciteit. Deze geeft aan de mate waarin de gemeente niet begrote kosten kan dekken en risico's kan opvangen. De verhouding tot het risicoprofiel is het weerstandsratio. Het beleid is dat een ratio van 1,4 tot 2,0 ruim voldoende is. Op basis van de meest recente actualisatie bedraagt het weerstandsratio 4,8%.

Tabel: Weerstandsvermogen.

Financiële kengetallen

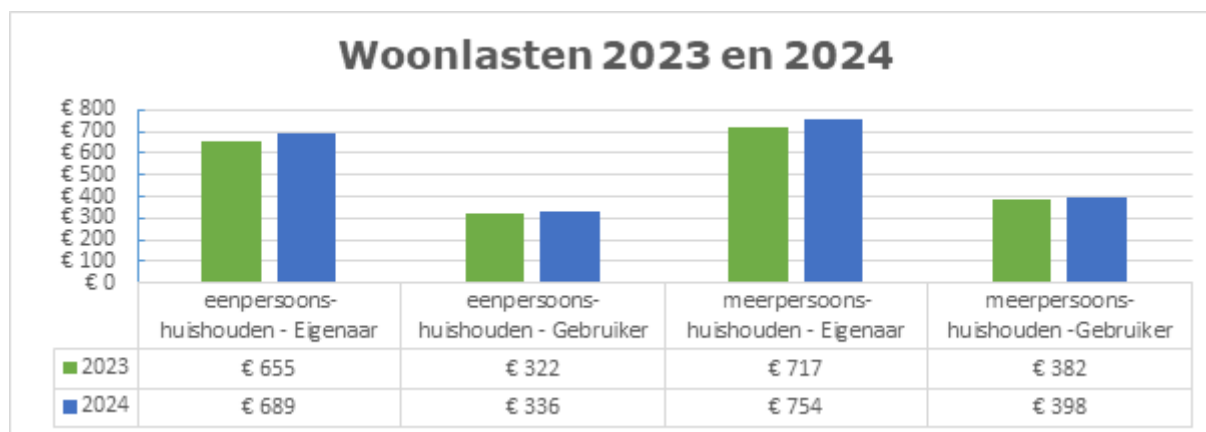
Voor het beoordelen of Veere een gezonde financiële positie heeft, hanteren we de gebruikelijke financiële kengetallen. Uitgangspunt is dat deze kengetallen geen hogere score hebben dan gemiddeld risicovol.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
netto-schuldquote	35%	83%	87%	108%	111%	107%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	26%	76%	80%	100%	103%	100%
solvabiliteitsratio	33%	27%	32%	30%	29%	30%
structurele exploitatieruimte	9,3%	1,5%	2,7%	1,9%	-0,4%	-0,9%
grondexploitatie	4%	6%	6%	4%	3%	3%
belastingcapaciteit	88%	81%	84%	84%	84%	84%

Tabel: Financiële kengetallen.

Lokale heffingen

De woonlasten voor een huishouden berekenen we op basis van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Ten opzichte van 2023 stijgen de woonlasten met 4,2% voor een eenpersoons- en meerpersoonshuishouden (gebruiker/huurder). De stijging voor een eenpersoons- en meerpersoonshuishouden (eigenaar) is 5,3%.

Tabel: woonlasten 2023 en 2024.

In deze berekening is gerekend met de gemiddelde WOZ waarde in Veere van € 340.000.

De onroerende zaakbelasting voor niet-woningen stijgt ten opzichte van 2023 met 6,7% (dit betreft een inflatieverhoging en een eerder geplande extra verhoging). Daarnaast stijgen de tarieven voor eigenaren en gebruikers met respectievelijk 8% en 5,5% in 2024. Deze stijging heeft te maken met een korting in de algemene uitkering. Deze korting is 40% hoger dan de feitelijke opbrengst. Dit negatieve aspect corrigeren we de komende 4 jaar stapsgewijs.

0. Bestuur en ondersteuning

Programma inleiding

Dit programma gaat over rollen, verantwoordelijkheden en ontwikkelingen voor bestuur en organisatie. De portefeuillehouder van dit programma is wethouder van Houten en voor het onderdeel bestuurlijke integriteit de burgemeester.

Dienstverlening

Eén van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma 2022-2026 "Veere breed verbinden" is een betere dienstverlening. De dienstverlening moet beter. Concrete acties zijn onder meer het terugdringen en sneller afhandelen van terugbelverzoeken, telefonische bereikbaarheid, gebruik van klare taal in onze brieven, tussentijds informeren over de voortgang van een aanvraag/verzoek, etc. De in 2023 gestarte coach werkt samen met het management aan het intensiveren van de aandacht voor dienstverleningscompetenties en dienstverleningsgedrag in brede zin (denk hierbij aan zaken als inlevingsvermogen en oplossingsgerichtheid).

Communicatie en participatie

In het hoofdlijnenprogramma geven wij aan de verbinding te willen zoeken en in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen tot goede resultaten te willen komen bij de opgaven die er liggen. Daarnaast willen we,

met als doel de dienstverlening te verbeteren, investeren in een betere communicatie. In dit programma benoemen we een aantal maatregelen om dit te realiseren.

Organisatie

Met als doel een betere dienstverlening is één van onze speerpunten ook het kwalitatief versterken van de ambtelijke organisatie. Verder is het voor onze positie op de arbeidsmarkt belangrijk dat we een goede werkgever zijn en dat ook naar buiten toe uitstralen. Voor de concrete maatregelen die dit alles vraagt, verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Integriteit

Bij het zijn van een betrouwbare overheid hoort aandacht voor zowel bestuurlijke als ambtelijke integriteit. De afgelopen jaren ontwikkelden we hiervoor verder beleid, stelden we een integriteitscoördinator aan en organiseerden we zowel bestuurlijk als ambtelijke bewustwordingssessies. Dit alles zetten we de komende periode door.

Kinderburgemeester

Met ingang van 2024 stellen we een Kinderburgemeester aan. Hij/zij vergezelt de burgemeester bij officiële openingen en evenementen en kan een aanspreekpunt zijn voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Zo betrekken we kinderen al op jonge leeftijd bij de lokale politiek en democratie. Voor begeleiding en bestedingen is een structureel budget beschikbaar.

Financiën

In het hoofdlijnenprogramma geven we ook aan in te zetten op het voeren van een gezond financieel beleid. De uitwerking daarvan treft u aan in het financiële gedeelte van de programmabegroting.

Relevante beleidskaders/nota's

- Programma op hoofdlijnen 2022-2026 "Veere breed verbinden"
- Participatienota Veere 2022
- Rapport Twynstra en Gudde verkennend organisatie onderzoek
- Gedragscodes integriteit (politieke ambtsdragers, dagelijks bestuur, medewerkers)
- Financieel perspectief 2024-2027
- Beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026
- "Jij maakt het verschil" (Visie dienstverlening)
- Rapport Rekenkamercommissie "Dienen en deugen" (2022)
- Rapport Rekenkamercommissie "Communicatie, inspraak en burgerparticipatie in Veere" (2022)

Trends en ontwikkelingen

- Toenemende complexiteit opgaven
- Gemeente steeds meer eerste overheid (takenverschuiving naar gemeente)
- Krapte arbeidsmarkt

- Toename digitalisering processen
- Data gestuurd werken
- Toename aanvragen paspoorten ("paspoortpiek")
- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Landelijke wetgeving gericht op een meer digitale Samenleving. Voorbeelden zijn de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, Wet Digitale Overheid, Wet Open Overheid, Omgevingswet.
- Common Ground: landelijke visie op andere manier van informatievoorziening (meerjarig traject)

D0.01 We verbeteren onze dienstverlening aan ondernemers en inwoners.

Eén van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma "Veere breed verbinden" is het verbeteren van onze dienstverlening. Ook het rapport "Dienen en deugen" van de rekenkamercommissie (2022) geeft aan dat er aanleiding is om te investeren in een betere dienstverlening en de daarbij horende (rand)voorwaarden.

We stelden in 2022 een plan van aanpak Dienstverlening en Participatie vast en een (meerjarig en dynamisch) uitvoeringsplan. Acties en maatregelen die in dit plan staan moeten een (directe of indirecte) bijdrage leveren aan een betere dienstverlening. Een interne projectgroep bewaakt het plan en past het regelmatig aan.

Informatievoorziening ondersteunt onze dienstverlening. Op dit vlak zijn er erg veel ontwikkelingen. Die beschreven we in een nieuw Beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026. Landelijke wetgeving richt zich steeds meer op een "online samenleving". Ook zelf zien we een gestage groei in het gebruik van de online dienstverlening. Daarom investeren we ook in een optimale en kwalitatief goede ondersteuning van het online kanaal. Maar ook inwoners en ondernemers die moeite hebben met online kunnen op ons rekenen: we ondersteunen alle kanalen, maar stimuleren het gebruik van het digitale kanaal.

De informatiepunten digitale overheid (ido, voor ons via de Zeeuwse Bibliotheek) helpen inwoners die minder digitaalvaardig zijn.

Data kan een bijdrage leveren aan betere keuzes voor beleid en dienstverlening. We investeren daarom ook in het datagedreven werken.

In 2022 voerden we onderzoeken uit naar beleid en dienstverlening. De rapportcijfers voor het onderdeel dienstverlening zagen er als volgt uit:

- Ondernemerspeiling: 5,8 (2019: 6,2)
- Burgerpeiling: 6,5 (2019: 7,0)
- Klanttevredenheidsonderzoek Balie: 8,7 (2019: 8,2)

In 2025 voeren we deze onderzoeken opnieuw uit.

De doelstelling over de Omgevingswet noemt een concrete maatregel over digitale dienstverlening. Het doel is tot 2031 toe te werken naar een volledig digitale dienstverlening op dit onderdeel.

Wat gaan we hiervoor doen?

0.037 We voeren het plan van aanpak dienstverlening en participatie uit

We stelden in 2022 een plan van aanpak Dienstverlening en Participatie op. Bij dit plan hoort een meerjarig en dynamisch uitvoeringsplan. Activiteiten en projecten in dit plan leveren (direct of indirect) een bijdrage aan een betere dienstverlening. Een projectgroep bewaakt de uitvoering van het plan. Ook past deze groep het plan regelmatig aan met nieuwe activiteiten. Het plan kent een onderverdeling in de thema's Communicatie & Dienstverlening, Participatie, Dienstverlening en Digitale dienstverlening.

Te denken valt onder meer aan de volgende concrete acties die we ook in 2024 continueren: terugdringen van en sneller afhandelen van terugbelverzoeken, betere telefonische bereikbaarheid, gebruik van klare taal, verzoeken afhandelen volgens planning, tussentijds informeren over de status van een verzoek of aanvraag, ontvangstbevestigingen versturen, nazorg.

Blijvend investeren in ingezette verbetering op het gebied van Ruimtelijke Ontwikkeling en Dienstverlening, ook in het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

Management en de in 2023 gestarte coach spelen een belangrijke rol in het verder intensiveren van de aandacht voor dienstverleningscompetenties en dienstverleningsgedrag in brede zin (bv eigenaarschap, inlevingsvermogen en oplossingsgerichtheid).

We ramen voor 2024 € 150.000 incidenteel en € 30.000 structureel voor de maatregelen "uitvoering plan van aanpak Dienstverlening en Participatie" én "uitvoering beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026".

0.043 We voeren het uitvoeringsplan informatievoorziening uit

Dit uitvoeringsplan hoort bij het Beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026. Zoals we bij de doelstelling aangaven is informatievoorziening een cruciale randvoorwaarde voor een goede dienstverlening.

We ramen voor 2024 € 150.000 incidenteel en € 30.000 structureel voor de maatregelen "uitvoering plan van aanpak Dienstverlening en Participatie" én "uitvoering beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026".

D0.02 We zoeken verbinding en werken aan goede resultaten voor onze opgaven in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen

Deze doelstelling draagt bij aan het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden", gericht op het gemeenschappelijk belang om Veere (nog) beter te maken.

Wat gaan we hiervoor doen?

0.039 We zijn transparant en integer

We voeren zowel ons bestuurlijk als ambtelijk integriteitsbeleid uit en werken voortdurend aan het integriteitsbewust zijn. Daarbij implementeren we ook de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Dit is een gezamenlijke intentieverklaring die gezien kan

worden als een ondergrens voor een weerbare overheid in Zeeland. Het bevat basisafspraken waar de Zeeuwse overheden voor staan als betrouwbare en integere overheid. Het is een zogenoemd handelingskader met als thema weerbaarheid om o.a. zo drempels op te werpen tegen invloeden van ondermijning.

0.044 Participatie maakt naast communicatie standaard onderdeel uit van onze aanpak en werkwijze.

Communicatie met participatie, in verschillende vormen en maten, is hét middel om inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen met de gemeente te verbinden. In 2023 is participatie standaard onderdeel geworden voor de aanpak van nieuw beleid en de uitvoering van onze projecten en taken. In 2024 gaan wij door met het ontwikkelen hiervan. Het accent ligt hierbij op twee zaken:

Coach participatie

De coach voorziet in begeleiding on the job bij participatietrajecten en de tools en inzichten die nodig zijn om effectiever te participeren. Dit stelt medewerkers in staat om de complexe en contextuele aard van participatie te begrijpen en te benutten voor betere resultaten.

Implementatie digitaal platform

Het nieuwe digitale platform Citizenlab is een goed hulpmiddel voor het vergroten van de betrokkenheid van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Om ervoor te zorgen dat medewerkers het platform optimaal kunnen gebruiken wordt een trainingsprogramma ingezet. Deze trainingen richten zich op het effectief navigeren door het platform, het delen van informatie en faciliteren van betekenisvolle interacties met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	11,57	n.b.
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	10,54	n.b.
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2024	€ 1.165	n.b.
4a	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen begroting	2024	4%	n.b.
4b	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2024	€ 786.244	n.b.
5	Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	2024	14%	n.b.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
0.1 Bestuur	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	312	318	342	342	342	342
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	9	67	87	87	15	15
0.63 Parkeerbelasting	7.069	6.732	6.916	6.916	6.916	6.916
Totaal Baten	7.389	7.118	7.345	7.345	7.273	7.273
Lasten						
0.1 Bestuur	1.917	1.833	1.693	1.693	1.693	1.693
0.2 Burgerzaken	755	844	790	791	791	791
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	207	207	160	160	125	125
0.63 Parkeerbelasting	60	78	73	73	73	73
Totaal Lasten	2.939	2.963	2.717	2.717	2.682	2.682
Gerealiseerd resultaat	4.450	4.155	4.628	4.628	4.591	4.591

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Uitvoering meerjarenbeleidsplannen Dienstverlening en Informatievoorziening	E	Nieuw	150.000		150.000		150.000			
Uitvoering meerjarenbeleidsplannen Dienstverlening en Informatievoorziening	S	Nieuw	30.000		30.000		30.000		30.000	
0,5 fte bestuurssecretaris	S	Bestaand			40.000		40.000			
Budget inhuur projectleider rapport dienstverlening	E	Bestaand	85.000	85.000						

Investerings

Er staan geen investeringen op de planning in relatie tot dit programma.

1. Veiligheid

Programma inleiding

In Veere kun je veilig wonen, werken en recreëren. Veiligheid is een breed begrip en dat hebben we opgeknipt in drie hoofdthema's en doelstellingen. Het thema crisisbeheersing gaat over de wijze waarop we georganiseerd en getraind zijn bij een ramp of crisis. Het thema integrale veiligheid beschrijft de activiteiten die we uitvoeren op het gebied van sociale veiligheid: Samenwerking met de politie, zorg- en veiligheid en ondermijning. Het laatste thema gaat over handhaving en toezicht van onze regels. Onder andere over het integraal handhaving en uitvoeringsprogramma, waarin we vastleggen welke prioriteit we geven aan diverse handhavingzaken.

Relevante beleidskaders/nota's

- Nota integrale veiligheid 2023-2025 (IVB)
- Wet op de Veiligheidsrisico's
- Regionaal crisisplan
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Integraal Handhaving Uitvoeringsprogramma
- Handhavingsbeleid
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Wet milieubeheer
- Bestemmingsplannen
- Drank- en horecawet
- Omgevingswet

Trends en ontwikkelingen

- Opvang Vluchtelingen Oekraïne
- Crisisnoodopvang asielzoekers
- Ontwikkeling van de Veiligheidsregio Zeeland
- Focus op ondermijning
- Dreigend tekort en vergrijzing Nationale Politie
- Zelfredzaamheid van de burger
- Zeeland is het tweede risicogebied van Nederland
- Irritatie over kleine ergernissen in de woonomgeving
- Recreatie-getinte inbraken en (fietsen)diefstallen

- Toenemende veiligheidseisen bij evenementen
- Toename sociaal isolement en verwarde personen
- Extremen in weersomstandigheden

Wat willen we bereiken?

D.1.01 We zijn goed georganiseerd en voorbereid bij een ramp of crisis.

We zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zeeland. Een samenwerkingsverband van dertien gemeenten. Samen zorgen we voor de lokale en regionale brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening (GHOR), coördinatie van Bevolkingszorg en een gezamenlijk meldkamer. We dragen bij aan een actueel Regionaal Crisisplan. In onze organisatie benoemen we medewerkers die een rol hebben bij een ramp of crisis. Jaarlijks volgen deze trainingen en oefeningen. Voor bevolkingszorg is er een piket, zodat we bij een incident direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

Wat gaan we hiervoor doen?

1.002 Medewerkers en bestuurders met een functie bij een crisis trainen of oefenen ieder jaar.

Wie een rol heeft, neemt actief deel aan thema- en functiegerichte trainingen. Dat varieert van functie- en rolgerichte trainingen en oefeningen, tot thematische trainingen met een bepaald scenario of risico als uitgangspunt. Die laatste trainingen zijn vaak multidisciplinair, zodat we ook weten wat we van andere kolommen (brandweer, politie, GHOR, defensie, RWS, etc.) verwachten.

1.017 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland

De 13 gemeenten in Zeeland vormen samen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Het is een samenwerkingsverband dat zorgt voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het voorziet in een meldkamer. Doelstelling en taken staan in een gemeenschappelijke Regeling. Daarmee houden we controle op de VRZ en stellen we budget beschikbaar. In het 2e of 3e kwartaal leggen we de jaarstukken en begroting aan de raad voor.

Wat willen we bereiken?

D.1.02 Veere blijft in 2024 een veilige gemeente om in te wonen, werken, en recreëren met een veiligheidscijfer kleiner dan 95.

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden. Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. De gegevens van 2023 zijn nog niet beschikbaar.

2017 2019 2021

Overlast totaal	96	92	95
-----------------	----	----	----

Wat gaan we hiervoor doen?

1.023 We werken samen met de politie aan de Veerse veiligheid en de daarbij horende inzet van de politie.

Criminaliteit	62	49	76
---------------	----	----	----

De politie-inzet is van grote waarde voor de veiligheidsbeleving en criminaliteitscijfers. De politie treedt

Onveiligheidsgevoelens	106	92	86
------------------------	-----	----	----

strafrechtelijk op en de gemeente bestuursrechtelijk. Waar mogelijk delen we informatie voor een gezamenlijke aanpak. De politie Veere valt onder het basisteam politie Walcheren. Zes keer per jaar is er een basisteamdriehoek Walcheren. Daar stellen we met de politie en het Openbaar Ministerie de prioriteit en inzet van de politie vast. In het basisteam bepalen we de lokale vertaling van de landelijk gestelde prioriteiten en vullen we de lokale beleidsvrije ruimte in.

1.024 We bestrijden georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

We maken collega's en inwoners bewust van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dat doen we via voorlichting en informatiebijeenkomsten. Zo weten ze ook wat ze moeten doen als ze er mee in aanraking komen. We nemen deel aan de Taskforce Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit. Ook stellen we, samen met Middelburg en Vlissingen, een ondermijningsmatrix op.

1.026 We nemen deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland is een samenwerkingsverband op het snijvlak van de beleidsvelden veiligheid en zorg. Het Zorg- en Veiligheidshuis biedt expertise in ernstige overlast zaken, jeugdproblematiek, Huiselijk geweld, nazorg ex-gedetineerden, etc. Het Zorg- en Veiligheidshuis voert ook taken uit voor de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ).

1.030 We voeren het uitvoeringsplan van de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 uit. Waarbij er ruimte is voor lokaal maatwerk.

In de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 wordt volgens Zeeuws format beschreven welke prioriteiten en veiligheidsthema's we belangrijk vinden. In het uitvoeringsplan 2023 staan de activiteiten voor dit jaar. De activiteiten zijn onderverdeeld in categorieën (Veilige Leefomgeving, Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid, cybercrime, ondermijning en veiligheid & integriteit). Het veiligheidsbeleid van gemeenten wordt steeds breder. Er komen thema's bij, terwijl er geen afvallen. Samenwerking is dus noodzakelijk.

Wat willen we bereiken?

D.1.03 Handhaving van en toezicht op wet- en (lokale) regelgeving voor een goede leefbaarheid.

Naast de wettelijke taken die wij hebben als gemeente gaat dit met name over het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) en de prioriteiten die in het

Hoofdlijnenprogramma van het college staan. Uit deze prioriteiten volgt dat we blijven inzetten op bestrijding van illegale tweede woningen in de kernen. Verder breiden we het algemeen toezicht in de kernen uit door extra inzet van Boa's en is er meer aandacht voor projectmatig werken gericht op overlast.

Wat gaan we hiervoor doen?

1.020 We houden onze lokale regelgeving actueel.

Goed toezicht en goede handhaving is alleen mogelijk met een actuele APV.

Dit gaat over vergunningen voor evenementen, vergunningen voor horeca exploitanten, strandzaken en vele andere onderwerpen.

Hierbij houden we rekening met het invoeren van de nieuwe Omgevingswet in januari 2024. Deze ontwikkelingen zullen we volgen en monitoren.

1.027 We stellen jaarlijks het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) vast en bieden een compact en integraal jaarverslag Omgevingsrecht aan.

In het IHUP staan de taken, de uren en prioriteiten van het cluster Toezicht & Handhaving voor dit jaar. Het jaarverslag vertelt wat we het voorgaande jaar uitvoerden en we passen het (komende) IHUP daarop aan. Hier rapporteren we ook over het tweede woningbeleid en andere speerpunten.

1.028 We controleren woningen op gebruik en starten een handhavingprocedure als het gebruik niet volgens de regels is.

Een toezichthouder controleert woningen. Hiervoor gelden regels, bijvoorbeeld op grond van bestemmingsplannen of de Huisvestingsverordening (tweede woningen). Als deze worden overtreden starten we een handhavingstraject.

1.029 We handhaven op de betaalde parkeerterreinen en vergunninghouders zones om de leefbaarheid te bevorderen.

In de gereguleerde kernen en op de betaalde parkeerterreinen handhaven we goed en regelmatig. Controles op geldige parkeerrechten zijn belangrijk omdat handhaving zo bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid in de kernen. Dit door parkeerregulatie toe te passen, het intensief controleren op geldige parkeerrechten op parkeerterreinen en in de gefiscaliseerde vergunninghouderzones en het mee laten betalen door bezoekers aan het onderhoud en de realisatie van (toeristische) voorzieningen. Als er specifieke meldingen komen over hoge parkeerdruk en/of parkeeroverlast dan handhaven we intensiever.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
6	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw. 12-17 jr	Bureau Halt	2022	10	13	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
7	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2022	0,2	1,5	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
8	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2022	1,8	4	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
9	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2022	0,7	1,1	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2022	4,3	5,6	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	25	14	5	5	5	5
1.2 Openbare orde en veiligheid	54	39	39	39	39	39
Totaal Baten	80	53	44	44	44	44
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.134	2.255	2.646	2.726	2.817	2.860
1.2 Openbare orde en veiligheid	833	930	884	886	886	885
Totaal Lasten	2.967	3.185	3.530	3.612	3.702	3.746
Gerealiseerd resultaat	-2.888	-3.132	-3.486	-3.567	-3.658	-3.701

Prioriteiten

Er zijn geen nieuwe prioriteiten in relatie tot dit programma.

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
1. Veiligheid	Vervanging voertuig Toezicht & Handhaving	Nieuw	2024	62.200	7	11.063	11.063
1. Veiligheid	Vervanging voertuig Toezicht en handhaving strand	Nieuw	2024	167.700	7	29.827	
1. Veiligheid	Verduurzamen brandweerkazerne Oostkapelle	Nieuw	2024	75.000	25	5.625	
1. Veiligheid	Verduurzamen brandweerkazerne Domburg	Nieuw	2024	50.000	25	3.750	
1. Veiligheid	Verduurzamen brandweerkazerne Serooskerke	Nieuw	2025	40.000	25	3.000	
1. Veiligheid	Verduurzamen brandweerkazerne Westkapelle	Nieuw	2025	35.000	25	2.625	

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma inleiding

Wij zorgen voor het duurzaam beheren van de gemeentelijke infrastructuur zoals wegen, bruggen en parkeervoorzieningen. We zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers zich veilig en vlot kunnen verplaatsen. De verschillende belangen van bewoners, bezoekers, bedrijven maar ook duurzaamheidsaspecten dienen daarbij in evenwicht te zijn.

Het beleidsterrein verkeer, vervoer en waterstaat kent een aantal thema's. De belangrijkste thema's zijn wegbeheer en wegreconstructies, gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP), verkeersveiligheid, parkeren en openbaar vervoer. Deze thema's helpen om gevoel te krijgen bij de belangrijkste onderwerpen binnen het hele beleidsterrein maar kunnen natuurlijk niet los van elkaar worden gezien. Op het niveau van uitvoering integreren we waar mogelijk de thema's tot een integraal product.

Wegbeheer en wegreconstructies

Het in stand houden van het gemeentelijk wegennet is één van de gemeentelijke kerntaken. Deze zorg is breder dan alleen de zorg voor de verharding zelf maar gaat ook over het onderhoud aan wegmeubilair, kunstwerken als bruggen, duikers en trappen, openbare verlichting en het bestrijden van incidenten en gladheid. Wat we doen, hoe we dat doen en hoeveel dat kost leggen we vast in diverse plannen; onder andere in beheerplannen. In de paragraaf kapitaalgoederen zijn deze beheerplannen nader toegelicht.

De beheerplannen vertalen we in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een integraal programma waarin we werkzaamheden aan het riool, kabels en leidingen, wegen en groen zoveel mogelijk combineren. Het uitvoeringsprogramma kijkt nu vier jaar vooruit. Om de integraliteit ook met het leggen van kabels en leidingen door netbeheerders verder te verbeteren zijn we bezig de planningshorizon te verlangen naar 10 jaar.

Grote onderhoudsklussen die we begin 2024 gaan afronden zijn de omgeving van het Europaplein in Westkapelle en de Timmermanstraat in Zoutelande. We starten in 2024 met onder andere het groot onderhoud aan het Bastion in Veere, de Noordstraat in Serooskerke en Duinenburg in Domburg. Daarnaast zijn er vele tientallen kleinere klussen.

Naast onderhoud komt het voor dat de inrichting van een weg niet meer voldoet door veranderende behoeften van inwoners en/of ondernemers of weggebruikers. Om die reden zijn we gestart met de herinrichting van onder andere de het Dorpsplein in Koudekerke en de Markt, Ooststraat en Weststraat in Domburg. Deze klussen ronden we in 2024 af. In 2024 starten we ook de herinrichting van de Markt in Westkapelle en de Veersegweg in Veere op.

Gladheidsbestrijding doen we in samenwerking met bijna alle wegbeheerders in Zeeland.

In 2021 is de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vastgesteld. De visie is een uitwerking en verdieping van de Omgevingsvisie en vormt de basis voor de beheerplannen die in 2023 zijn vastgesteld.

Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid

Verkeer, vervoer en verkeersveiligheid houdt niet op bij het bord bebouwde kom maar reikt verder. Samenhangend beleid met andere overheden is onontbeerlijk voor een goed verkeer- en vervoersbeleid. In de afgelopen jaren zijn door de overheden op Walcheren in nauwe samenwerking diverse plannen gemaakt en vastgesteld voor verkeer en vervoer. Het GVVP beschrijft de gemeentelijke inzet voor deze plannen.

De belangrijkste ontwikkeling is een aanpassing van de hoofdroustructuur op Walcheren. Dit houdt onder andere in het opwaarderen van de hoofdroute Serooskerke, Grijpkerke, Aagtekerke richting Domburg en het afwaarderen van de route Oostkapelle - Domburg (SGAD+). Daarnaast zijn er nog tal van andere grotere en kleinere veranderingen. De gemeentelijke inzet is het uitvoeren van de maatregelen binnen de bebouwde kom.

De concrete acties zijn opgenomen in het uitvoeringsplan GVVP. In 2023 is het GVVP tussentijds geëvalueerd. In 2024 maken we samen met de omgeving een plan om de verkeerproblematiek op de route SGAD+ in samenhang op te pakken.

Parkeren

De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. Daarvoor is in 2020 de nota parkeren vastgesteld. In 2021 en 2022 is het nieuwe beleid ingevoerd. In 2023 zijn de scherpe kantjes van het parkeerbeleid gehaald en is besloten om in de overige kernen voorlopig geen parkeerregulering in te voeren.

In 2024 willen we naar aanleiding van de evaluaties geen grote wijzigingen doorvoeren in het parkeerbeleid en het huidige beleid continueren. Wel passen we op detailpunten, in nauw overleg met dorps- en stadsraden en ondernemersverenigingen, kleine zaken aan.

Openbaar vervoer

We zetten in op verbeteren van het openbaar vervoer. Het belangrijkste doel is dat iedere inwoner van Veere zich kan verplaatsen. Goede aansluitingen van het openbaar vervoer is hierbij essentieel. Bijvoorbeeld goede aansluitingen van de bus, buurtbus of flextaxi op de trein. Met een nieuw systeem moet het ook mogelijk zijn om binnen de gemeente Veere tussen elke kern met het O.V. te kunnen reizen.

Het openbaar vervoer in Zeeland, dus ook in de gemeente Veere is primair de verantwoordelijkheid van de Provincie. De Provincie besteedt het openbaar vervoer één keer in de 10 jaar aan in een zogenaamde concessie. De huidige concessie verloopt in 2024. De Provincie is bezig met voorbereidingen op de nieuwe concessie en heeft samen met alle Zeeuwse gemeenten de Regionale Mobiliteit Strategie (RMS) vastgesteld.. Deze strategie vormt de basis voor de vormgeving van de nieuwe concessie. In 2024 proberen we nauw betrokken te blijven bij de uitwerking van de visie naar de concessie om op te komen voor de belangen van de inwoners van Veere. Onderdeel van de RMS is het flexnet. Dit wordt in 2024 uitgewerkt. Als gemeente nemen we hier actief aan deel. Zo stellen we onder meer een nieuw halteplan op.

In 2023 zijn we gestart met een onderzoek naar de kansen voor mobiliteitshubs en specifiek toeristische hubs. In 2024 ronden we dit af en werken we e.e.a. uit naar concrete plannen.

Relevante beleidskaders/nota's

- Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)
- Wegbeheerplan
- Gladheidsbestrijdingsplan
- Beheerplan Civiel technische kunstwerken
- Beheer- en beleidsplan openbare verlichting
- Beheerplan Stadshaven

- Regionale Mobiliteitsvisie (RMS)
- Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan (GVVP)
- Tussentijdse evaluatie GVVP
- Provinciaal Verkeer- en vervoerplan (PVVP)
- Laadvisie Veere
- Parkeerbeleidsplan
- Halteplan 2016+
- Gebiedsgerichte aanpak Walcheren
- Mobiliteitsvisie Walcheren

Trends en ontwikkelingen

Algemeen

Samenwerking met andere gemeenten maar ook met Provincie en het Waterschap geeft kansen voor kostenbesparingen en kwaliteitsverbeteringen. Bij onderwerpen als geo-informatie, gladheidsbestrijding, het onderhoud van de openbare verlichting, regelgeving over kabels en leidingen en nog een aantal andere onderwerpen werken we intensief samen. We verkennen de mogelijkheden voor samenwerking op andere onderdelen als het onderhoud van wegen, ingenieursdiensten en beheer van data.

Wegen

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar. Dit heeft ook effect op het onderhoud van wegen. Het water en rioolstelsel passen we aan op de gevolgen van de verandering en er valt dan niet aan te ontkomen dat de weg "open" moet en opnieuw moet worden bestraat. Door de hogere temperaturen en de bodemdaling treedt er extra schade op aan de wegverharding. Veere vergrijsst en steeds meer ouderen blijven ook op latere leeftijd actief, bij het onderhoud en de inrichting van wegen houden we hier rekening mee.

De vergrijzing speelt ook een rol in de verkeersveiligheid. Met name de oudere fietsers in de Veerse kernen zien we in de ongevallenstatistieken. Een goede fietsinfrastructuur is hier een correct antwoord.

Verkeer en vervoer

De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. De technologische ontwikkelingen in betaald parkeren en parkeerhandhaving gaan snel. Er komen steeds meer alternatieven voor muntgeld beschikbaar.

Energietransitie

De komende jaren zal het aantal EV's (elektrische voertuigen) fors toenemen. De overheden stimuleren dit proces door het faciliteren van openbare laadpunten. We zoeken naar een optimum bij het aanbieden van openbare parkeerplaatsen tussen auto's met een elektrische en een fossiele aandrijving.

Wat willen we bereiken?

D.2.01 Wegen waarvan de behoefte door ruimtelijke ontwikkelingen of gewijzigd gebruik is veranderd voldoen weer doordat deze zijn heringericht.

Voldoet de inrichting van een weg niet meer aan de eisen die we stellen bij het gebruik of zijn er wensen vanuit de omgeving voor een nieuwe inrichting van een straat. Dan voldoet de functionele kwaliteit niet meer. Het gaat hier niet om de technische staat van de weg, maar om verkeerskundige aanpassingen en verbetering van de beeldkwaliteit en beleving. Een aantal voorbeelden zijn:

- gewijzigde behoeften van inwoners
- gewijzigde inzichten veilige wegen
- nieuwbouw
- veranderde verkeersstromen
- veranderde functie

Wat gaan we hiervoor doen?

2.051 We richten een deel van het Dorpsplein in Koudekerke opnieuw in.

De dorpsraad Koudekerke heeft een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. De dorpsraad heeft aan de gemeente gevraagd om het Dorpsplein opnieuw in te richten. In nauw overleg tussen gemeente en dorpsraad pakken we de herinrichting op. In de vorige begroting was hiervoor al een investering opgevoerd van € 287.000.

2.080 We richten de Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg opnieuw in.

De Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. We werken het Beeldkwaliteitsplan Domburg verder uit voor de openbare ruimte van de toeristische verblijfszone. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting van het centrumgebied. Dit combineren we met het verbeteren van de looproutes tussen Singel en duinengebied. In de vorige begroting was voor de herinrichting al een investering opgevoerd van €880.000 en voor de looproutes €150.000. In de begroting 2024 is €175.00 extra gevraagd voor de looproutes en €25.000 voor de uitwerking van het beeldkwaliteitsplan.

2.081 We richten een gedeelte van de Veerseweg in Veere opnieuw in.

Een gedeelte van de Veerseweg voldoet niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 500.000 in 2025.

2.094 We richten de Torenstraat inclusief het plein bij de kerk in Serooskerke opnieuw in.

De Torenstraat inclusief het plein bij de kerk voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 675.000 in 2026.

2.095 We richten de markt in Westkapelle opnieuw in.

De Markt voldoet niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 437.000 in 2024.

Wat willen we bereiken?

D.2.02 In 2027 hebben we het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan gerealiseerd.

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) is een visie opgesteld en zijn beleidsdoelen opgenomen. Deze bepalen in grote lijnen hoe we omgaan met het verkeer en geven de toetsingskaders. Het uitvoeringsprogramma (H9) is een samenvatting van de concrete maatregelen die we willen realiseren. In 2023 is een evaluatie van het GVVP opgesteld.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.100 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling op de route Serooskerke, Grijpskerke, Aagtekerke en Domburg (noordwestroute).

We geven opdracht aan een extern bureau voor een integraal en participatief proces/onderzoek. Met als resultaat een gedragen voorkeursvariant, met concrete uitvoeringsmaatregelen voor de noordwestroute uit het GVVP. We nemen hierbij mee het onderzoek naar grootschalige HUBs/transferia voor bezoekers van de stranden in Domburg en/of Zoutelande.

2.101 We zetten GOW 50 wegen om in GOW 30, in overeenstemming met het advies uit het onderzoek uit 2023.

In de evaluatie van het GVVP in 2023 is opgenomen dat in 2023 onderzoek gedaan wordt naar de (on) mogelijkheden om de GOW 50 wegen binnen de bebouwde kom van Grijpskerke en Domburg om te zetten naar GOW 30. Dit vanuit de doelstelling auto te gast in de bebouwde kom en verbeteren verkeersveilige woonomgeving. Dit extern onderzoek moet uitmonden in een concreet advies. Dit advies wordt voorgelegd aan het bestuur. Zo nodig komen we met een aanvullend raadsvoorstel voor de uitvoering.

2.102 We nemen maatregelen om voor de korte termijn de verkeersafwikkeling in Grijpskerke te verbeteren.

In 2023 maken we – participatief- een overzicht van maatregelen voor de korte termijn die – no regret – genomen kunnen worden. Dit overzicht bieden we eind 2023 / begin 2024 aan de raad aan. Voor de uitvoering vragen we zo nodig aanvullend budget. De uitvoering kan vanaf 2024 uitgevoerd worden.

2.103 We brengen concreet in beeld wat er moet gebeuren om de transitie van het openbaar vervoer in 2025 te faciliteren zodat we de benodigde maatregelen eind 2024 gerealiseerd hebben.

De Regionale Mobiliteitsstrategie gaat uit van een nieuw flexibel openbaar vervoer netwerk. Meer vraag gericht met een mobiliteitsmix en een andere vorm van het aanbieden van openbaar vervoer. De huidige buslijnen worden met de nieuwe busconsessie deels vervangen door haltes voor de flextaxi. Alleen in Koudekerke blijft een vaste buslijn. Naast haltes zijn er ook hubs mogelijk: overstap plekken van verschillende vervoerssoorten waar ook vormen van deelmobiliteit kan worden aangeboden. We willen in 2024 gebruik maken de subsidiemogelijkheden voor de inrichting van de haltes en Hubs in de huisstijl.

2.104 We stellen een fietsplan op om uitvoering te geven aan verbetering van het fietsnetwerk en het stimuleren van het gebruik van de fiets.

De fiets is binnen de verschillende mobiliteitsmodaliteiten steeds belangrijker. De elektrische fiets maakt dat de fiets als alternatief voor korte autoritten en ov-ritten gezien wordt. De hogere snelheid van de elektrische fiets stelt ook andere eisen aan de inrichting van de (snel) fietspaden van zowel de gemeente Veere als van andere wegbeheerders. Het is daarom van belang om met het fietsplan aan te sluiten op het provinciaal beleid op het gebied van de fiets en de deelmobiliteit.

2.105 We stellen een mobiliteitsplan op voor Vrouwenpolder

Door het centrum van Vrouwenpolder rijdt nog steeds veel toeristisch verkeer naar de achterliggende voorzieningen. De mogelijke verhuizing van de supermarkt uit het centrum van Vrouwenpolder heeft effect op de verkeerstromen in en om het dorp. Met het maken van een mobiliteitsplan willen we kijken hoe we het verkeer om en rond Vrouwenpolder het beste kunnen afwickelen.

2.106 We monitoren de ontwikkeling van de verkeersdrukke op systematische wijze.

Monitoring is onderdeel van het GVVP. Om inzicht te verkrijgen uit data en er conclusies aan te verbinden hebben we een systematische opzet nodig. Dit doen we om inzicht te verkrijgen in de werkelijke situatie zodat we het beleid en het uitvoeringsplan waar nodig kunnen aanpassen. We kijken welke bestaande systemen daarvoor geschikt zijn. We stemmen dit af met de provincie die ook bezig is met onderzoek hoe data meer systematisch data over verkeer verzameld en beschikbaar gesteld kan worden.

2.107 Uitvoering geven aan de uitwerking van de mobiliteitsvisie Domburg.

Eind 2023 wordt de Mobiliteitsvisie Domburg aan de raad aangeboden. Hierbij wordt een uitvoeringsprogramma opgenomen. De uitwerkingen worden na vaststelling uitgewerkt in projectplan(nen). De uitwerking centrum en Westelijke Randweg worden in 2025 projectmatig uitgewerkt tot concrete plannen.

Wat willen we bereiken?

D.2.03 We voldoen aan de in de beheerplannen voor de openbare ruimte afgesproken beheerniveaus

Per onderdeel (wegen, kunstwerken, stadshaven, openbare verlichting en duingebiedvoorzieningen) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beheer niveau,
- de uitvoeringsmaatregelen,
- de ontwikkelingen,
- en het beschikbare budget.

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en moet er daarom iets gebeuren? Dan formuleren we een nieuwe maatregel onder deze doelstelling in de begroting.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.087 We herstellen het Noorderhoofd in de stadshaven van Veere.

Tijdens de inspectie voor het opstellen van het nieuwe beheerplan stadshaven Veere is geconstateerd dat het Noorderhoofd toe is aan groot onderhoud. Met het groot onderhoud behouden we de historische waarde van het Noorderhoofd en het zicht op de stad Veere. In de vorige begroting was hiervoor al een investering opgevoerd van € 1.350.000.

Wat willen we bereiken?

D.2.04 We vergroten de leefbaarheid door de parkeerruimte tussen inwoners, bedrijven en toeristen beter te verdelen.

In een toeristische gemeente als Veere is er op sommige plaatsen regelmatig sprake van een hoge parkeerdruk. Daarom is in Dishoek, Domburg, Joossesweg, Veere, Zoutelande en op de kustparkeerterreinen het parkeren gereguleerd. Zo is er voldoende parkeerruimte voor bewoners, ondernemers en toeristen. Daarnaast is parkeerregulering een hulpmiddel om gedeelten van kernen autoluw te maken en daarmee de leefbaarheid te verbeteren.

In Oostkapelle, Vrouwenpolder en Westkapelle reguleren we het parkeren vooralsnog niet.

Het onderhoud en verbeteren van de toeristische infrastructuur (parkeerterreinen, voet-, ruit- en fietspaden, gratis openbare toiletten, stranden, duinovergangen, enzovoorts) is kostbaar. Door de invoering van betaald parkeren laten we bezoekers hier aan bijdragen. Dat vinden we redelijk, want zij genieten ook en maken ook gebruik van die goede voorzieningen.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.088 We blijven in gesprek met de stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen van de gereguleerde en niet gereguleerde kernen om het parkeren doorlopend te evalueren.

Samen met de stads en dorpsraden en de ondernemersverenigingen van de betrokken overleggen we over het parkeren in de kernen en bekijken we waar nodig de mogelijkheden om met behulp van parkeerregulering de leefbaarheid in deze kernen te verbeteren.

2.089 We realiseren in kernen (vlak) bij functies waar behoefte is aan extra fietsparkeerplaatsen extra fietsparkeerplaatsen.

Bezoekers van Veerse kernen gebruiken steeds meer en vaker de fiets als vervoersmiddel. Geparkeerde fietsen kunnen voor overlast zorgen. In overleg met de stads- en dorpsraden en de ondernemersverenigingen bekijken we waar extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn. Waar mogelijk realiseren we meer fietsparkeerplaatsen.

In lijn met het GVVP en het Parkeerbeleidsplan vormen we waar nodig autoparkeerplaatsen om tot fietsparkeerplaatsen.

2.090 We verwijzen parkeerders beter naar de parkeerterreinen in Oostkapelle met statische parkeerverwijsbebording.

We brengen de huidige statische parkeerverwijsbebording in kaart. Waar nodig passen we de statische parkeerverwijsbebording aan, verplaatsen deze of plaatsen extra statische parkeerverwijsbebording op nieuwe locaties.

2.096 We monitoren de parkeerdruk.

Jaarlijks meten we de parkeerdruk op de betaalde kustparkeerterreinen en in de kernen Dishoek, Zoutelande, Joossesweg, Westkapelle, Domburg, Oostkapelle, Vrouwenpolder en Veere. De parkeerdrukmetingen dienen als input voor de parkeerevaluatie.

Wat willen we bereiken?

D.2.05 De verkeersveiligheid op onze wegen is verbeterd.

Het aantal verkeersbewegingen van auto's en fietsen in de gemeente neemt toe. Vooral op doorgaande wegen binnen de bebouwde kom kunnen hierdoor onveilige situaties ontstaan. We willen verkeersonveilige situaties verbeteren. We steken daarbij in op het verlagen van de snelheid van auto's en het verbeteren van de veiligheid voor fietsers.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.093 We verlagen de snelheid van het verkeer bij de komgrenzen.

Op een grote aantal locaties binnen onze gemeente zijn de overgangen tussen de bebouwde kom en het buitengebied niet zo ingericht dat het uitnodigt snelheid te minderen bij het inrijden van de kern. Hierdoor rijden auto's met relatief hoge snelheid

de kern in, met nadelige effecten voor de verkeersveiligheid in de kern als gevolg. We gaan daarom op diverse locaties maatregelen nemen bij de komgrens om de snelheid te verminderen.

Wat willen we bereiken?

D.2.06 De toeristische parkeerterreinen voldoen aan de huidige kwaliteitseisen.

We willen als gemeente een goede gastheer zijn voor iedereen die onze gemeente bezoekt. We willen nette en aangename parkeerterreinen met goede voorzieningen. We investeren daarom in het verbeteren en landschappelijk inpassen van onze parkeerterreinen. Ook voorzien we diverse parkeerterreinen van nieuwe toiletunits.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.091 We richten parkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in.

We richten het kustparkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de vorige begroting is hiervoor al een investering opgevoerd van € 700.000.

2.097 We richten parkeerterrein De vier hoogten in Oostkapelle opnieuw in.

We richten het kustparkeerterrein De vier hoogten in Oostkapelle opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 885.000 in 2024.

2.098 We richten parkeerterrein Trommelweg (Noordduine) in Domburg opnieuw in.

We richten het kustparkeerterrein Trommelweg in Domburg opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt een meer logische indeling dan in de huidige situatie. Met de aanpassingen geven we de parkeerplaats een betere uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 335.000 in 2025.

2.099 We richten parkeerterrein Valkenisseweg in Biggekerke opnieuw in.

We richten het kustparkeerterrein Valkenisseweg in Biggekerke opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 574.000 in 2027.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
2.1 Verkeer en Vervoer	376	510	25	25	25	25
2.2 Parkeren	292	248	290	290	290	290
2.3 Recreatieve havens	185	220	225	225	225	225
Totaal Baten	854	979	539	539	539	539
Lasten						
2.1 Verkeer en Vervoer	5.684	7.274	6.405	6.484	6.557	6.332
2.2 Parkeren	1.922	2.280	2.738	2.746	2.527	2.548
2.3 Recreatieve havens	225	291	222	221	221	221
Totaal Lasten	7.832	9.845	9.365	9.452	9.306	9.101
Gerealiseerd resultaat	-6.978	-8.867	-8.826	-8.913	-8.766	-8.561

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
verkeersoplossing domburg	E	Nieuw	120.000							
Gewenningsbijdrage overdracht lichtmasten Waterschap Scheldestromen	E	Nieuw	40.000		40.000		80.000			
energiekosten openbare verlichting nav beheerplan	S	Nieuw	59.000		57.000		54.000		52.000	
kosten onderhoud en beheer openbare verlichting nav beheerplan	S	Nieuw	-26.000		-28.000		-28.000		-28.000	
storting voorziening civiele kunstwerken nav beheerplan	S	Nieuw	-28.000		-28.000		-28.000		-28.000	
storting voorziening stadshaven nav beheerplan	S	Nieuw	-36.000		-36.000		-36.000		-36.000	
Uitwerking beeldkwaliteitsplan toeristische verblijfszone Domburg aanvullend budget (huidig budget niet toereikend)	E	Nieuw	25.000							
Aanvullend budget wegbeheer agv kostenstijgingen en areaalgroei nav beheerplan	S	Nieuw	336.000		336.000		336.000		336.000	
Opstellen verkeerscirculatieplan / mobiliteitsplan Vrouwenpolder	E	Nieuw	25.000							
Opstellen uitvoeringsprogramma fietsmobiliteit	E	Nieuw	25.000							
Uitvoeren uitvoeringsprogramma fietsmobiliteit	E	Nieuw			150.000		150.000			
Pilot Flexnet Walcheren	E	Nieuw	25.000							
Monitoren GVVP nav actualisatie	E	Nieuw	20.000		20.000		20.000			
Actualiseren verkeersmodel Walcheren	E	Nieuw	15.000		15.000		15.000			
Bodem- en verhardingsonderzoek Parkeerterein Valkenisseweg (locatie is verdacht) als voorbereiding op groot onderhoud	E	Nieuw	20.000	20.000						
meerkosten parkeerautomaten	S	Nieuw	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Onderzoek parkeerdrukmetingen	S	Nieuw	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Extra indexering parkeren	S	Nieuw	17.000	17.000	36.500	36.500	57.000	57.000	78.750	78.750
Overdragen openbare verlichting aan Waterschap, eenmalige vergoeding (te betalen in 4 termijnen)	E	Bestaand	40.272		40.272					
Extra budget openbare toiletten	S	Bestaand	10.000		10.000		10.000		10.000	

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting Torenstraat en Kerkplein Serooskerke	Nieuw	2024	675.000	25	50.625	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting Markt Westkapelle	Nieuw	2024	437.000	25	32.775	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting parkeerterrein 4 hoogten	Nieuw	2024	885.000	25	66.375	66.375
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Vervangn toiletten Dishoek en Zoutelande	Nieuw	2024	130.000	25	9.750	9.750
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Aanpassing parkeerautomaten 2G en 3G	Nieuw	2024	62.200	5	14.617	14.617
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Verbeter looproutes Domburg (aanvullend budget)	Nieuw	2024	175.000	25	13.125	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Vervangen armaturen 2024	Bestaand	2024	132.250	20	11.241	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Vervangen lichtmasten 2024	Bestaand	2024	54.500	40	3.270	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting Ooststraat-Markt-Weststraat Domburg	Bestaand	2024	880.000	25	66.000	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Toeristische Hub met inhoud en aankleding excl. grondaankoop in Zoutelande.	Bestaand	2024	750.000	25	56.250	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting Veerseweg Veere	Bestaand	2024	500.000	25	37.500	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Middeneiland als Snelheidsremmer Bebouwde kom grens Loodhalseweg Grijpskerke	Bestaand	2024	100.000	25	7.500	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herstel Noorderhoofd en steiger Campveerse toren Veere. Uit de inspectie van de civiele kunstwerken is gebleken dat deze steigers groot onderhoud nodig hebben de komende jaren.	Bestaand	2024	1.350.000	25	101.250	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting parkeerterrein Trommelweg	Nieuw	2025	335.000	25	25.125	25.125
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen armaturen	Bestaand	2025	132.250	20	11.241	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen lantaarnpalen	Bestaand	2025	53.500	40	3.210	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Afwaarderen Roosjesweg Aagtekerke	Nieuw	2026	50.000	25	3.750	

2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen armaturen	Bestaand	2026	132.250	20	11.241	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen lantaarnpalen	Bestaand	2026	55.500	40	3.330	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen armaturen	Nieuw	2027	101.250	20	8.606	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Openbare verlichting vervangen lantaarnpalen	Nieuw	2027	55.500	40	3.330	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Herinrichting parkeerterrein Valkenisseweg	Nieuw	2027	574.000	25	43.050	43.050

3. Economie

Programma inleiding

We zijn een economische sterke (woon)gemeente met relatief veel toerisme en MKB bedrijvigheid. Er is weinig werkloosheid en het gemiddeld inkomen per huishouden ligt hoog. Wel is er over de gehele linie een tekort aan personeel. De krapte op de woningmarkt draagt hier niet aan bij. Ook is het lastig voor de gemeente om werknemers van buiten de gemeente naar Veere te krijgen, niet alleen door de hoge woningprijzen, maar ook omdat de kernen fysiek minder goed bereikbaar zijn. (blijkt uit de ondernemerspeiling).

De vrijetijdssector is de economische motor die zorgt voor welvaart, werkgelegenheid en voorzieningen. Om Veere klaar te maken voor de toekomst gaan we investeren in het verbreden van de economie. Jaarlijks ontvangen we veel bezoekers. Het evenwicht tussen leefbaarheid en toerisme is een aandachtspunt. Het bewaken van de balans vraagt om zorgvuldige keuzes. Structureel overleg tussen overheden, bedrijfsleven en inwoners blijft hierbij van groot belang.

In 2024 gaan we aan de slag met de volgende zaken:

- Vaststelling en uitvoering van het omgevingsprogramma Economie
- Actualiseren van het bedrijventerreinenprogramma
- Uitvoeringsprogramma Landbouwvisie 'De Agrarier centraal'
- Vaststellen van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie
- Uitvoeren project 'Tuin van Zeeland'
- Ontwikkelen beleid minicampings en kampeerterreinen
- Vaststellen van een uitvoeringsprogramma Badstatus
- We starten de evaluatie van het programma Toerisme 2021-2026
- Uitvoering van het concept toeristisch gastheerschap en regiomarketing (raadsbesluit 2021)
- Starten met een plan gericht op duurzaam toeristisch informatiemanagement

Kernwoorden zijn kwaliteit, kennis, innovatie, professionaliteit en aansluiten bij onze landschappelijke aantrekkelijkheid.

Relevante beleidskaders/nota's

Omgevingsvisie Veere 2047

Programma Duurzaamheid

- Transitievisie Warmte
- Regionale energiestrategie 2.0
- Regionale structuur Warmte
- Beleid zon op land
- Programma Laden
- Energievisie en pMiek

Programma Wonen

- Nieuwbouwprogrammering
- Prestatieafspraken Zeeuwland
- Uitvoeringsprogramma Wonen
- Huisvestingsverordening

Programma Economie

- Programma economie
- Programma Toerisme 2021-2026

- Ontwikkelkader verblijfsaccommodatie fase 2
- Toeristisch gastheerschap & regiomarketing
- Kadernota kampeerterrinen
- Landbouwvisie Veere, de Agrariër centraal

Trends en ontwikkelingen

1. De Omgevingswet met als doel om in 2029 een volledig digitale dienstverlening klaar te hebben.
2. De krapte op de woningmarkt waarbij we het vinden om te zorgen voor een woningaanbod die gelijk opgaat met demografische ontwikkelingen.
3. Klimaatverandering, stikstof, uitputting van grondstoffen. Onze natuurlijke omgeving verandert en zorgt voor de nodige uitdagingen die de komende jaren op ons af komen.
4. Historisch hoge inflatie. De prijzen blijven stijgen. Eerst door de gevolgen van Corona, nu vooral door de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de spanningen met Rusland / China.
5. Vergrijzing. Onze inwoners worden steeds ouder en er zijn steeds minder jongeren die hier komen (&blijven) wonen en werken. Het blijft lastig om jongeren vast te houden.
6. Krapte op de arbeidsmarkt. Zeeland heeft van oudsher krapte op de arbeidsmarkt, dat is in Veere niet anders.
7. Technologische veranderingen zorgen voor een verandering van de manier waarop Veerse bedrijven hun dienstverlening gaan aanbieden. De eisen van de consument veranderen echter net zo snel (zo niet sneller) als dat de technologie evolueert.

Wat willen we bereiken?

D.3.01 Toerisme voegt waarde toe aan de leefbaarheid, het landschap en de natuur.

De verwachting is dat het toerisme tot en met 2030 stijgt met 50%. Zowel in dag- als verblijfsbezoek. Als we als overheid niks doen, dan staan we aan de zijlijn zonder de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het bewaken van de balans tussen leefbaarheid en toerisme. Om de balans te bewaken zijn meerdere instrumenten nodig. Toerisme is tenslotte een middel om een prettige leef-, woon- en werkomgeving te creëren.

Wat gaan we hiervoor doen?

3.033 We stellen nieuw beleid op voor de minicampings en kampeerterrinen.

Na vaststelling van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie is een ontwikkelrichting duidelijk m.b.t. het verblijfsrecreatief aanbod in Veere. Op basis van deze ontwikkelrichting wordt het beleid voor minicampings en kampeerterrinen geactualiseerd.

3.037 We ronden de besluitvorming van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie fase 2 af en gaan over tot implementatie

Nadrukkelijk wordt – vanuit verschillende hoeken – aan de gemeente gevraagd om regie te pakken om zodoende zorg te dragen voor een gedragen toekomstbestending verblijfsrecreatief product. We zetten in op een jaarrond aantrekkelijk, kwalitatief en divers Veere zonder dat de voetafdruk van het toerisme op de leefomgeving wordt vergroot.

3.038 We voeren het project: Tuin van Zeeland uit.

In de 'Tuin van Zeeland', oftewel Walcheren, zijn veel historische buitenplaatsen met kenmerkende landschapselementen. Met het uitvoeringsprogramma, is het de uitdaging om de komende jaren te werken aan herstel van de buitenplaatsen en daarmee samenhangende tuincultuur in Veere. Ook wordt er gestreefd naar het creëren van een zichtbaar netwerk van buitenplaatsen welke fysiek en digitaal aan elkaar verbonden zijn om zo de Tuin van Zeeland ter verbreding van het toeristisch product te benutten.

3.039 We stellen een uitvoeringsprogramma "badstatus Domburg" op en geven hier uitvoering aan.

Domburg mag zich de komende 10 jaar wederom profileren als een heilzame zeebadplaats. Via een op te stellen uitvoeringsprogramma gaan we, in samenwerking met ondernemers en inwoners, aan de slag met kansen die dit Domburg en de gemeente Veere biedt.

Wat willen we bereiken?

D.3.02 Veere is gastvrij en jaarrond aantrekkelijk voor inwoner en toerist.

Er gaan veel stemmen op om niet meer de massa centraal te stellen, maar in te zetten op het "echt" beleven van de Veerse bestemming, in balans met de leefomgeving. We gaan voor een aantrekkelijk en gastvrij Veere in elk seizoen.. Waar gasten worden gespreid in tijd en gebied door een gastvrije sector met een professionele dienstverlening.

Wat gaan we hiervoor doen?

3.029 We voeren het concept toeristisch gastheerschap en regiomarketing uit(raadsbesluit 2021).

Eind 2020 stopte de VVV. In 2022 is een nieuw concept toeristisch gastheerschap geïntroduceerd dat resulteert in 4 toeristische informatiepunten in Veere in 2023. Professionele gastvrijheid naar onze gasten vinden wij belangrijk en hier investeren wij in. We willen daarnaast sturen in de spreiding van gasten in tijd en locatie, richten ons op passende doelgroepen en haken aan bij de cultuurhistorische Zeeuwse erfgoedlijnen, natuurbeleving, badstatus, gezonde levensstijl, watersport en ons DNA.

3.041 In het verlengde van maatregel 2 aan de slag met een plan gericht op duurzaam toeristisch informatiemanagement.

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota is duidelijk aangegeven dat er in Veere geen draagvlak is voor een Veerse destiniemarketing, citymarketing of streekmarketing organisatie. Wel is er ruimte voor een verbeterd plan gericht op toeristisch informatiemanagement:

- Het bewaken en verbeteren van de balans tussen leefbaarheid en toerisme.
- Een gastvrij Veere waarin ieder seizoen aantrekkelijk is, gasten worden gespreid in tijd en gebied en we een gastvrije sector hebben met een professionele dienstverlening;
- De verbinding tussen de vrijetijdssector en natuur, de musea en het cultureel erfgoed versterken.

- Het niet aantrekken van meer bezoekers, maar positief beïnvloeden van de al aanwezige bezoeker (vergroten positieve effecten, verkleinen negatieve effecten)
- Het versterken van de binding tussen bezoekers en de omgeving om zo het omgevingsbewustzijn van gasten te vergroten.
- Het verbeteren van de ontsluiting van toeristische informatie via verschillende kanalen waaronder de informatiepunten

3.040 We werken samen met externe partijen voor onderhoud en beheer voor gastvrije en toekomstbestendige recreatieve routestructuren.

Per 1 januari 2021 is de VVV Zeeland opgeheven. Om in ieder geval de taken voor beheer en onderhoud van de Zeeuwse routestructuren (met uitzondering van het wandelnet) overeind te houden, zijn de werkzaamheden van het Routebureau Zeeland tijdelijk ondergebracht bij de provincie. Vanaf die tijd is toegewerkt naar een gedragen Zeeuws breed voorstel voor een nieuwe, definitieve oplossing. Het fiets- en wandelroutenetwerk wordt onderhouden en beheert door onze externe partner Stichting het Zeeuwse Landschap. Deze voert het onderhoud en beheer uit voor de 13 Zeeuwse gemeenten.

Wat willen we bereiken?

D.3.03 Toekomstbesteding ondernemerschap en een verbrede Veerse economie.

Veere heeft een innovatieve economie die we verder willen versterken en verbreden. We bouwen verder aan een economie die antwoorden biedt op de maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen. Een economie die door verbreding en kwaliteit genoeg oplevert om te kunnen blijven investeren in een vitale Veerse samenleving.

Wat gaan we hiervoor doen?

3.043 We actualiseren het bedrijventerreinenprogramma voor Veere.

Er is een behoefte onder de inwoners aan een update van het bedrijventerreinenprogramma Veere met een heldere doorkijk naar de toekomstbestendigheid. De focus ligt niet alleen op de bedrijventerreinen, maar ook op de versplinterde grote bedrijfskavels in de gemeente.

Het project bevat o.a. de volgende acties:

- Het inventariseren van de bedrijfsfuncties op bestaande en nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen;
- Gemeente breed voor alle werklocaties een ruimtelijke behoefteanalyse uitvoeren;
- Verduurzamingsmogelijkheden toetsen en integreren in het programma (klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire afvalstromen);
- Bevorderen van het vestigings- en ondernemingsklimaat;
- Het georganiseerd vermogen op de terreinen vergroten.

3.042 We voeren het omgevingsprogramma Economie uit.

Als gemeente willen we een faciliterende en aanjagende rol vervullen, in plaats van alleen te regisseren. Door samen te werken en krachten te bundelen, streven we naar duurzame en innovatieve oplossingen. In het programma economie hebben we speciale

aandacht voor vijf cruciale sectoren voor de toekomst van Veere. In het uitvoeringsprogramma zullen we intensief samenwerken met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden op de volgende onderdelen:

- A. Horeca en Detailhandel
- B. Bouw, Techniek & Dienstverlening
- C. Groeisectoren
- D. Sector overstijgende economie van Veere

3.044 We voeren het uitvoeringsprogramma van de landbouwvisie 'De Agrariër centraal!' uit.

In het agrarisch middengebied is de landbouw een belangrijke speler. Wij waarderen de landbouw daarbij vanuit een economisch perspectief. De waarde van de landbouw voor de gemeente Veere zit ook in het samen oplossen van maatschappelijke opgaven die op ons afkomen en het beheer van ons landschappelijk kapitaal. In het uitvoeringsprogramma geven we de verdere uitwerking aan op de volgende punten:

- Verbinding, communicatie en relatie
- Ruimere mogelijkheden op/aan het bouwblok
- Ruimere mogelijkheden buiten het bouwblok
- Tijdelijk opslag buiten het bouwblok
- Stoppers in de sector
- Gebiedsontwikkelingen in het agrarisch middengebied

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
11	Funciemenging	%	LISA	2022	46,1	50,2	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
12	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	2022	243,9	186,5	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	562	411	191	62	62	62
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	45	55	43	43	43	43
3.4 Economische promotie	11.322	12.106	12.517	12.716	12.919	13.119
Totaal Baten	11.929	12.572	12.751	12.821	13.024	13.224
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	316	482	298	298	298	243
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	493	354	106	57	57	57
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	244	255	214	214	214	174
3.4 Economische promotie	423	1.479	928	928	857	857
Totaal Lasten	1.476	2.569	1.547	1.498	1.427	1.332
Gerealiseerd resultaat	10.453	10.003	11.204	11.323	11.597	11.892

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Economische koersnota	E	Nieuw	25.000		25.000		25.000			
Onderzoeksbudget programma toerisme	E	Nieuw	30.000		30.000		30.000			
Toeristische informatiepunten Oostkapelle en Zoutelande	E	Nieuw	36.000		36.000					
Ondernemersmanager Veere	E	Nieuw	40.000		40.000		40.000			
Subsidieproject Toerisme in Balans	E	Bestaand	35.000		35.000					

Investeringsen

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

4. Onderwijs

Programma inleiding

Onderwijshuisvesting

In de komende jaren realiseren we 6 nieuwe, energiezuinige, frisse scholen: 2 in Westkapelle, 2 in Oostkapelle, 1 in Serooskerke en 1 in Aagtekerke. Bij de bouw van de school in Serooskerke houden we ruimtelijk rekening met uitbreiding voor leerlingen uit Vrouwenpolder; wanneer het schoolbestuur mocht besluiten tot samenvoeging van deze 2 scholen.

Voor de nieuwbouw van de Versluijsschool in Aagtekerke is het schoolbestuur aangesteld als bouwheer.

In de kernen waar we (vanwege denominatie) 2 scholen bouwen, bouwen we de voorzieningen onder één dak. We bouwen deze scholen zo dat onze kinderen ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Als uitvoeringskader is het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" van toepassing. Hierin is ook het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" opgenomen. De uitwerking hiervan nemen wij op bij het "ontmoetings-en speelruimtebeleid" van Programma 5 (Sport, Cultuur en Recreatie).

We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Kwaliteit

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang graag zo dicht mogelijk bij de woonplaats van onze kinderen. Belangrijk is dat alle kinderen naar school kunnen. Op basis van de Verordening Leerlingenvervoer 2023 kunnen ouders/verzorgers indien nodig een aanvraag indienen voor vervoer. Ook maken we samen met Middelburg en Vlissingen en het onderwijs afspraken over Passend Onderwijs. Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren voert de wettelijke, gemeentelijk taken uit om ervoor te zorgen dat leerlingen voldoen aan hun leerplicht en dat aandacht is voor thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters. Het onderwijsachterstandenbeleid van gemeente Veere beschrijft de wettelijke taken die de gemeente uitvoert in het aanpakken van onderwijsachterstanden. Zo subsidiëren we de peutergroep bij kinderen die onderwijsachterstanden hebben. Ook subsidiëren we het project de Bibliotheek op School op de basisscholen in gemeente Veere. Daarnaast is een goed aanbod van cursussen voor volwassenen gericht op zelfredzaamheid, werk en het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen van groot belang. Hierin werken we in Zeeuws verband aan de uitvoering van Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Relevante beleidskaders/nota's

- Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs
- Geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en Opvang 2013- 2022
- Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen
- Verordening leerlingenvervoer 2023
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzaalwerk 2011 Veere
- Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Veere 2023-2026
- Regioplan Laaggeletterdheid Zeeland 2020-2024
- Walchers Uitvoeringsplan Laaggeletterdheid

Trends en ontwikkelingen

- Frisse scholen
- Integrale kindcentra
- Zeeuwse aanpak laaggeletterdheid van 2021 tot 2024.
- Een stijging van vroegtijdig schoolverlaters
- Een nieuwe aanpak van thuiszitters.

Wat willen we bereiken?

D.4.01 We signaleren en monitoren thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters op een effectieve manier en dringen het aantal terug in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo.

Naast de leerplicht die de leerling heeft, hebben ook gemeenten wettelijke taken vanuit de leerplichtwet. Op die manier heeft de gemeente een rol in het schoolgaan van kinderen en jongeren. Naast wettelijke taken kan ook een regionale aanpak bijdragen aan het schoolgaan. Voor de Walcherse gemeenten voert het Regionaal Bureau Leerplicht Walcheren de leerplichttaken uit.

In Nederland wordt gezocht naar een effectieve manier om thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters te signaleren en verminderen. Effectief wil zeggen dat deze leerlingen onderwijs (blijven) volgen of daadwerkelijk een diploma halen. RBL Walcheren monitort daarom deze leerlingen, om na te gaan of zij niet terugvallen en om de aanpak te verbeteren.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.027 We laten het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren namens de drie Walcherse gemeenten de wettelijke taak vervullen die gemeenten hebben ten opzichte van de leerplichtwet.

Gemeenten moeten toezien op de naleving van de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaren van Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren doet dit door de volgende taken. Ze informeren leerlingen en ouders, onderzoeken achterliggende problemen en maken een proces-verbaal op indien nodig.

4.028 We zetten samen met de gemeenten Vlissingen en Middelburg in op extra capaciteit bij RBL voor de thuiszitterscoach.

Het is o.a. de taak van RBL om achterliggende problemen te achterhalen bij bijvoorbeeld thuiszitters. Thuiszitters moeten in beeld zijn, ook hun situatie. Hiervoor is een aparte functie bij RBL, namelijk de thuiszitterscoach.

Wat willen we bereiken?

D.4.02 We verminderen onderwijsachterstanden in de peutergroep en het basisonderwijs en realiseren passende voorzieningen.

Onderwijs- en taalachterstanden in peutergroep en basisonderwijs kunnen ervoor zorgen dat een kind geen gelijke start heeft met leeftijdsgenoten. Door achterstanden tijdig te signaleren, kunnen achterstanden zo vroeg mogelijk ingelopen worden. Zo ervaren leerlingen minder problemen tijdens hun schoolloopbaan en latere beroeps carrière.

Gemeenten hebben een aantal wettelijke taken in de aanpak van onderwijsachterstanden. Zo moeten zij bijvoorbeeld passende voorzieningen hebben zoals voldoende peutergroepen waar kinderen met een achterstand vroegschoolse onderwijs krijgen, volgens een bepaalde methode.

Maar een ander voorbeeld van een passende voorziening is de Bibliotheek op School. Dit is geen wettelijke taak, maar een gemeentelijke voorziening om tot de hogere klassen van het basisonderwijs taalachterstanden in te lopen.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.029 We hebben een passend aanbod Voorschoolse Educatie volgens de wettelijke eisen en maken hierover afspraken met de kinderopvangaanbieder.

Met een passend aanbod bedoelen we dat er genoeg peutergroepen zijn (waar voorschoolse educatie wordt geboden) op voldoende locaties en passende tijden, waar elk kind met een achterstand terecht kan. Dit moet volgens een methode en met gekwalificeerde medewerkers.

4.030 We subsidiëren het 3e en 4e dagdeel peutergroep (Voorschoolse Educatie) van een kind bij wie achterstanden zijn geconstateerd.

Om achterstanden voldoende in te lopen, moet een kind 4 dagdelen deelnemen aan de peutergroep. Om dit te stimuleren, subsidieert gemeente Veere de kosten hiervan aan de kinderopvangorganisatie, zodat ouders gratis het 3e en 4e dagdeel kunnen afnemen.

4.031 We maken afspraken met schoolbesturen en kinderopvangorganisatie(s) over de voortgang van in te lopen achterstanden en de te bereiken resultaten.

Dit doen we door gesprekken te organiseren en faciliteren tussen de kinderopvanglocaties en basisscholen in dezelfde kern. Ervan uitgaande dat kinderen in dezelfde kern doorstromen van peutergroep naar basisschool.

We monitoren de (school)resultaten van de leerlingen om te zien welk effect deelname aan de peutergroep (voorschoolse educatie) heeft.

4.032 We subsidiëren het project de Bibliotheek op School op de basisscholen in gemeente Veere.

De bibliotheek op school is een erkend project van de landelijke bibliotheken waardoor boekencollecties op de school als een bibliotheek worden aangeboden. Kinderen kunnen boeken lenen. Op de school zelf wordt lezen ook gestimuleerd door een leesconsulent die de school bezoekt.

Wat willen we bereiken?

D.4.03 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig.

We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen. Bij nieuwbouw van 2 scholen in een kern bouwen we deze onder één dak en bij voorkeur in

combinatie met meerdere voorzieningen.

Als uitvoeringskader geldt het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen".

Overeenkomstig het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2013-2022 (IHP) bouwen we nieuwe scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke. Deze maken onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De specifieke planning hiervan vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Daarnaast is overeenkomstig het IHP de voorbereiding gestart van de nieuwbouw van de Versluissschool te Aagtekerke. Het schoolbestuur is hier als bouwheer aangesteld. Via de bouwrealisatie-overeenkomst toetsen wij de uitvoering van het project. Realisatie nieuwbouw is voorzien in 2026.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.026 Wij bereiden een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) voor

Het huidige IHP loopt tot 2023. Echter het geeft voor de nieuwbouw van een aantal scholen wel een langere planningshorizon.

Bij het voorbereiden van een nieuw IHP beoordelen wij in overleg met de schoolbesturen hoe we kunnen anticiperen op de nieuwe onderwijswetgeving voor onderwijshuisvesting. De internetconsultatie hierover is in april 2023 gestart. Planning is deze wetgeving in te laten gaan per 1 januari 2025. Of de val van het kabinet hiervoor nog consequenties heeft is nu nog niet te voorzien. Het wetsvoorstel gaat over:

- Een verplichting voor het vaststellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor gemeenten en een Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) voor schoolbesturen.
- Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.
- Het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt opgeheven.
- Een zorgplicht voor het schoolbestuur voor een gezond binnenklimaat.

In overleg met de schoolbesturen nemen wij het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMOP) hierin mee. Dit geeft dan input voor het op te stellen IHP. Beide onderdelen worden in samenhang met elkaar voorbereid.

Wat willen we bereiken?

D.4.04 Er is een passend aanbod en netwerk van volwasseneducatie voor de (laaggeletterde) volwassen niet-inburgeraar.

De drie Walcherse gemeenten werken samen in het aanbod van cursussen, taal- en rekenlessen, lessen gericht op digivaardigheden en vrijwilligers. Dit wordt aangeboden op een ROC of een taalhuis.

Er is extra aandacht voor het bereiken van de laaggeletterde inwoner, om laaggeletterdheid tegen te gaan en zelfredzaamheid van de volwassen burger te verhogen.

Dit aanbod volwasseneducatie is gericht op niet-inburgeraars, omdat voor inburgeraars andere regelingen gelden.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.033 We subsidiëren (vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs) taalaanbieders die (taal)lessen en -cursussen organiseren gericht op werk, zelfredzaamheid of het verbeteren van de geletterdheid.

Dit doen we in Walchers verband. De subsidies worden in de drie Walcherse gemeenten ingezet voor organisaties die taal- en rekenlessen, taalcursussen of taalvrijwilligers aanbieden.

4.034 We maken afspraken met taalaanbieders, zorgverleners en hulporganisaties in het netwerk van de laaggeletterde over het herkennen en doorverwijzen van de laaggeletterde naar passend aanbod

Soms weet iemand niet of hij of zij laaggeletterd is en signaleert iemand in zijn of haar netwerk dit. Soms is er ook een drempel bij de laaggeletterde om er iets aan te doen. Dan kan het helpen om deze mensen meteen naar een passende cursus of taalles te verwijzen. Hiervoor is het belangrijk dat de hulpverlener de laaggeletterdheid kan herkennen.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2021	0	1,5	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2022	13	32	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado	2021	1	1,8	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	34	48	52	52	52	52
4.2 Onderwijshuisvesting	80	212	61	61	61	61
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	828	998	617	617	617	617
Totaal Baten	942	1.258	730	730	730	730
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	387	505	562	574	583	655
4.2 Onderwijshuisvesting	652	907	718	766	780	1.028
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.823	2.005	1.632	1.557	1.557	1.557
Totaal Lasten	2.863	3.417	2.913	2.898	2.921	3.240
Gerealiseerd resultaat	-1.921	-2.159	-2.183	-2.168	-2.192	-2.510

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Afschrijving onderwijs	S	Nieuw	15.606		15.606		15.606			
Budget schoolbegeleiding	E	Nieuw	75.000	75.000						
Adviseur onderwijshuisvesting (0,3 fte)	E	Nieuw	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000		
Tijdelijke huisvesting en sloop voor bouw Versluijsschool	E	Nieuw	pm							

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
4. Onderwijs	Nieuwbouw Versluijsschool	Bestaand	2024	4.191.530	30	286.421	

5. Sport, cultuur en recreatie

Programma inleiding

Leefbaarheid

We ondersteunen de sociaal-maatschappelijke functies zoals verenigingen, Welzijn Veere, dorpshuizen, sportcomplexen in de kernen. We willen het mogelijk maken dat iedere inwoner mee kan doen aan ontmoeting, cultuur, sport- en bewegingsactiviteiten. Een deel van deze functies ondersteunen we financieel met subsidies. De subsidiecriteria hiervoor zijn opgenomen in de subsidiewijzer.

Sport en bewegen

Onze inwoners kunnen met plezier sporten en bewegen. Dit in verenigingsverband of individueel. Een toename van individuele sporten heeft zijn weerslag op bestaande sportverenigingen en de sportvoorzieningen. Over de goede aansluiting van vraag en aanbod blijven we met de verenigingen in gesprek en brengen we de behoefte in beeld. Sport- en beweegactiviteiten zijn ook belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners en voor de sociale samenhang in de Veerse kernen. In het programma Sociaal Domein ondersteunen we inwoners vroegtijdig om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. De sport en cultuuractiviteiten uit dit programma zien we ook als preventieve voorzieningen die bijdragen aan de doelstelling uit het programma Sociaal Domein.

Sportaccommodaties

Het is belangrijk dat er sport- en beweegvoorzieningen blijven voor onze inwoners. Vanwege veranderende interesses en behoefte is het belangrijk goed te kijken naar ons sportaanbod en sportaccommodaties. Duurzaamheid en goed bespeelbare sportvelden zijn thema's die nu spelen. In overleg met de verenigingen bekijken we of bestaande voorzieningen op basis van huidige afspraken gehandhaafd kunnen blijven. Betaalbaarheid voor zowel inwoners als de lokale overheid (gezonde exploitatie) is en blijft van belang.

Vanuit het project Maatschappelijke voorzieningen zorgen we voor een nieuwe gym- en sportvoorzieningen in Aagtekerke, Westkapelle en Serooskerke. Verdere informatie kunt u vinden in paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Speelruimte

Voor de (motorische) ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ze buiten kunnen spelen. In de kernen is een groot aanbod aan speelvoorzieningen. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Deze voorzieningen zijn ook een ontmoetingsplaats voor jonge gezinnen. Kinderen spelen ook vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij nieuwe aanleg van speelruimte houden we rekening met de veranderende behoeften van onze jeugdige inwoners. Hierin volgen we de kaders uit het Speelruimtebeleid 2023-2032

Culturele activiteiten en voorzieningen

We vinden kunst, muziek, dans, toneel, tradities, verhalen en cultureel erfgoed belangrijk voor onze inwoners en toeristen. Voor de exploitatie van onze culturele voorzieningen en musea is het belangrijk dat zij kunnen rekenen op een stabiele financiële basis. We werken samen met scholen, lokale verenigingen en de toeristische sector aan toegankelijk en laagdrempelig cultuuraanbod.

Groene Ruimte

De groene ruimte wordt van steeds groter belang. Groene ruimte is van grote waarde om de uitdagingen van deze tijd: hitte en droogte, wateroverlast en biodiversiteit het hoofd te bieden. Door te investeren in een robuuste groene ruimte kunnen we de nadelige effecten op onze leefomgeving verminderen. Daarnaast draagt groen bij aan de leefbaarheid in de kern.

Hiervoor is in 2023 door uw raad het nieuwe beleids- en beheerplan groen vastgesteld.

In 2024 gaan we aan de slag om dit beleid uit te voeren. De focus ligt op anders beheren zodat planten en dieren meer kansen krijgen. Maar ook op het meer bewust maken van inwoners van het belang van groen. We gaan de inwoners ook meer betrekken bij de veranderingen in het beheer van het groen.

Relevante beleidskaders/nota's

- Zeeuws Sportakkoord II 2023-2026
- Herijking Veers Sportakkoord 2023-2026
- Ontmoeting- en speelruimtebeleid 2023-2032
- Subsidiewijzer
- Kijk op Cultuur
- Structuurvisie Veere 2025
- Structuurvisie Cultuurhistorie
- Groen beleids- en beheerplan 2023 - 2032
- Duurzaamheidsplan

Trends en ontwikkelingen

- Cultuur nieuwe stijl, eigen kracht van burger staat centraal
- Verbinding cultuur met economie, zorg en onderwijs
- Meer samenwerking tussen samenleving en overheid.
- Digitale bereikbaarheid en toenemend belang sociale media
- Consument/toerist zoekt beleving, sfeer, comfort en meer korte vakanties
- Toename individueel sporten
- Minder bestedingsruimte vrije tijd door inwoners
- Door dalend ledenaantal meer samenwerking tussen verenigingen
- Verduurzamen accommodaties
- Toename energiekosten en het belang van verduurzamen
- Toenemend belang gezondheidstoerisme.
- Afname biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

D.5.01 Sportaccommodaties passen bij de behoefte van onze inwoners en zijn toekomstbestendig.

Binnen de gemeente zijn er binnen- en buitensportvoorzieningen. De gemeente beheert en onderhoudt verschillende binnensportvoorzieningen (gymzalen, sportzaal, sporthallen). Onder de buitensportvoorzieningen vallen de voetbal-, tennis en korfbalaccommodaties. Met deze verenigingen zijn afspraken over het beheer en onderhoud van het complex. Het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd.

We stimuleren (meer) samenwerking tussen sportverenigingen onderling en we volgen de behoefte van de sportverenigingen. Dit kan leiden tot aanpassingen van de sportaccommodaties.

De komende jaren realiseren we in samenwerking met de verenigingen een aantal nieuwe sportvoorzieningen zoals een gymzaal in Serooskerke, Aagtekerke en Westkapelle en kunstgrasvelden in Serooskerke en Oostkapelle.

Daarnaast brengen we in beeld welke toekomstige investeringen er nodig zijn om sportaccommodaties toekomstbestendig en duurzaam te maken.

We kijken daarbij nadrukkelijk naar de behoefte op de korte en middellange termijn. De uitvoering vindt plaats binnen het project Maatschappelijke Voorzieningen (zie paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen).

Wat gaan we hiervoor doen?

5.067 We volgen de toekomstige ontwikkelingen voor de sportverenigingen in Veere en brengen waar nodig deze in kaart.

Huidige ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen leidt tot veranderingen. We brengen in kaart welke behoeften er zijn. In samenwerking met SportZeeland en lokale partijen (buurtsportcoach, Stichting Welzijn Veere) ondersteunen we sportverenigingen. Samenwerkingen juichen we toe en waar dit kan ondersteunen we hier in.

We zijn met (buiten)sportverenigingen in gesprek over de maatschappelijke veranderingen. In 2024 hebben we een beeld welke investeringen er nodig zijn om buitensportaccommodaties en verenigingen toekomstbestendig en duurzaam te maken. We maken in 2024 een toekomstbestendig plan voor de buitensporten/accommodaties. Daarbij werken we scenario's per tak van sport uit. Deze visie wordt een onderdeel van de omgevingsvisie.

Daarnaast updaten we de erfpachtovereenkomsten en meerjarenonderhoudsplannen van de voetbalverenigingen.

5.081 We maken beleid voor huisvesting van de buitensportaccommodatie

We stellen beleid op, aan de hand van de analyse uit 2023, over wat er nodig is per Veerse voetbalvereniging accommodatie om toekomstbestendig te zijn/worden. We brengen de behoefte in beeld die nodig is om de voetbalverenigingen goed te organiseren waardoor er kwalitatief goed en continue gesport kan worden. Duurzaamheid (milieu), de speelvelden en de geprivatiseerde gebouwen zijn thema's die we hierin mee nemen.

Wat willen we bereiken?

D.5.02 Onze inwoners kunnen bewegen.

We gunnen iedere inwoner een leven lang plezier met sporten en bewegen. Daarvoor is een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur met toekomstbestendige aanbieders van sport en bewegen nodig. Overall in de gemeente Veere kan er met plezier, veilig en zorgeloos worden gesport. Zowel in verenigingsverband als individueel. Kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en de motorische vaardigheid neemt toe.

In samenwerking met de klankbordgroep sport maken we jaarlijks een uitvoeringsprogramma sport. De sportprojecten en -activiteiten die we subsidiëren

dragen bij aan de speerpunten uit het Zeeuws Sportakkoord (2023-2026) en aan de nota Gezondheidsbeleid (zie ook programma Volksgezondheid).

Wat gaan we hiervoor doen?

5.054 We maken een uitvoeringsprogramma sport.

We kijken terug op de resultaten van het afgelopen jaar en maken samen met de klankbordgroep sport het uitvoeringsprogramma. Hierin staan de sportactiviteiten en -projecten waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Dit is gebaseerd op Het Zeeuws Sportakkoord 2023-2026 en het herijkte lokale Veers sportakkoord.

5.055 We ondersteunen de individuele sporter.

Je hoeft niet perse lid te zijn van een sportvereniging om te sporten. Door ondersteuning te bieden aan de individuele sporter en te zorgen dat voorzieningen aanwezig zijn, stimuleren, activeren en faciliteren we de inwoners en toeristen om te sporten.

Het concept Vitale kernen helpt bij het ontdekken van de behoefte van onze inwoners. We zetten in op de kernen Westkapelle, Meliskerke en Serooskerke.

Langs de kust, door de bossen en rond de kernen wordt veel individueel gesport. We brengen diverse routes in kaart en onderzoeken welke individuele sporten ondersteuning kunnen gebruiken. Aan de hand van deze behoefte bepalen we wat de vervolgstappen zijn.

We brengen beweegroutes aan en ondersteunen de mountainbikevereniging De Zeeuwse Kust in het onderhoud en aanleg van haar routes.

Wat willen we bereiken?

D.5.03 We hebben passende culturele activiteiten en voorzieningen die bijdragen aan bewustwording en educatie voor inwoners en toeristen.

We zorgen voor culturele activiteiten en voorzieningen die passen bij de identiteit van de kernen en bij de gemeente Veere als geheel. Ze zijn ook bedoeld voor onze toeristen en versterken zo ook het toeristisch product.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.040 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland

We nemen deel aan Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland, zodat onze inwoners een muzikale opleiding kunnen volgen of deel kunnen nemen aan muziekactiviteiten. We stellen geld beschikbaar en besluiten inhoudelijk over de plannen van de muziekschool. We streven naar muziekonderwijs dichtbij huis en stimuleren samenwerking met lokale (muziek)verenigingen en scholen.

5.097 We maken een nieuw cultuurbeleid voor 2024 en verder op basis van de evaluatie van de culturele agenda (2020-2023).

De culturele agenda liep in 2023 af. De klankbord groep evalueerde de gerealiseerde activiteiten. We gebruiken de uitkomsten om een passend cultuurbeleid te maken. Het cultuurbeleid vergroot bewustwording van wat cultuur is, stimuleert om te creëren en mee te doen, zet verhalen en tradities voort, en brengt kunst en cultuur dichtbij mensen.

Onderdeel hiervan is een kwaliteitsverbetering binnen culturele instellingen en Veerse musea. Er is hiervoor jaarlijks €100.000 beschikbaar voor de komende 4 jaren (2024-2027). We onderzoeken hoe deze middelen in te zetten.

Wat willen we bereiken?

D.5.04 Het cultureel erfgoed van Veere blijft voor de toekomst behouden.

Onder cultureel erfgoed verstaan we materieel erfgoed, zoals monumenten/objecten, kunstcollectie, archeologie, archieven. We willen het onderhoud van het materieel erfgoed op een verantwoorde wijze borgen zodat dit voor langere periode beschikbaar blijft voor inwoners en toeristen. Daarnaast bestaat ons cultureel erfgoed ook uit immaterieel erfgoed zoals DNA, tradities en gebruiken. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.041 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling het Zeeuws Archief.

Het Zeeuws Archief zorgt voor het behoud en het ontsluiten van het geschreven cultureel erfgoed en het conserveren van de gemeentelijke kunstcollectie. Het Zeeuws Archief is ook verantwoordelijk voor ons E-depot (digitale archief).

5.090 We zorgen voor een duurzaam herstel en onderhoud van ons Rijksmonument Park Welgelegen in Serooskerke.

Bij de verkoop van het koetshuis is er €50.000 afgezonderd voor de noodzakelijke aanpassing van het park om de monumentale status te kunnen blijven accentueren. Daarvoor is in 2022 nog een SIM-subsidie gehonoreerd om de komende 6 jaar onderhoud aan het park uit te voeren. In 2023 is een herstelplan opgesteld om in fasen de belangrijkste waarden van park Welgelegen te herstellen. De werkzaamheden zullen in overleg met de eigenaren van het park worden afgestemd en de komende jaren worden uitgevoerd.

5.091 We overwegen de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden 2017 en de uitbreiding met panden uit de wederopbouwperiode tot 1965 aan te wijzen als gemeentelijke monumenten.

In 2017 is een lijst van waardevolle panden uit de periode tot 1945 vastgesteld. De wederopbouwperiode is een belangrijke periode in de geschiedenis. Door de waardevolle panden uit deze periode tot 1965 toe te voegen aan de lijst worden ze voor aantasting en sloop beschermd. Voor het beschrijven en waarderen van deze panden is een budget beschikbaar van €11.270.

Om ons Cultureel Erfgoed duurzaam te behouden steunt de gemeente Veere de eigenaren met een onderhoudssubsidie. We voegen de panden uit de wederopbouwtijd toe aan de lijst Cultuurhistorisch waardevolle panden. Om extra aanvragen van deze groep te kunnen honoreren verhogen we het subsidiebudget structureel tot €25.000.

Met de inwerkingtreding van de omgevingswet op 1 januari 2024 moet de gemeente eenduidige begrippen toe gaan passen. Daarom gaan we onderzoeken of de cultuurhistorisch waardevolle panden aangewezen kunnen worden als gemeentelijke monumenten. Het herijken van de lijst kan daarmee gepaard gaan.

5.092 We zorgen voor een duurzaam behoud van de Veerse kunstcollectie en kunst en monumenten in de openbare ruimte.

We actualiseren het onderhoudsplan van onze kunst en monumenten in de openbare ruimte en zorgen daarmee dat ons cultureel erfgoed in de openbare ruimte voor de langere termijn behouden blijft voor onze inwoners en toeristen.

5.093 We zorgen voor toekomstbestendige culturele instellingen (musea, Grote Kerk).

We streven er naar om de toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar.

We continueren de exploitatiesubsidie voor de Veerse musea en de Grote Kerk Veere. We vragen de culturele instellingen naar een meerjarenplan en -begroting. De subsidie bijdragen nemen we structureel op in de Veerse meerjarenbegroting.

Wat willen we bereiken?

D.5.05 Aantrekkelijke speelruimtes in alle kernen die passen bij de behoefte en gebruikt worden door onze jeugdige inwoners.

In onze gemeente is er een groot aanbod aan speelruimte. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Ook spelen kinderen vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij de nieuwe aanleg van speelruimtes houden we rekening met de veranderende behoeften van jeugdige inwoners. We onderhouden onze speelruimtes zodat kinderen veilig kunnen spelen. Met vier speeltuinverenigingen zijn overeenkomsten afgesloten voor het onderhoud en beheer van deze speeltuinen.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.085 We voeren het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 uit aan de hand van een meerjarig uitvoeringsplan per kern

In 2022 heeft de gemeenteraad het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 vastgesteld. Er wordt natuurlijk, avontuurlijk en uitdagend spelen toegevoegd. Niet elk toestel dat vanwege onveiligheid wordt verwijderd wordt automatisch vervangen. We volgen hierin het nieuwe beleid. De uitvoering van het beleid ligt bij Openbare Ruimte. Samen met de dorps- en stadsraden, gebruikers en onafhankelijke en/of specialistische

bedrijven creëren we per kern een plan om de speelruimte in te richten. De kaders die hierin gesteld worden zijn vastgelegd in het Speelruimtebeleid 2023-2032.

5.086 In overleg met schoolbesturen werken wij het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" uit.

We gaan in gesprek met de Veerse basisscholen om de schoolpleinen te vergroenen en om ze ook na schooltijd openbaar toegankelijk te houden. Dit vanuit de kaders van het Speelruimtebeleid en het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen.

Aan de hand van bestaand beleid en de gesprekken met scholen en leerlingen stellen we uitgangspunten op die moeten dienen als kader om schoolpleinen groen en openbaar toegankelijk te maken. We onderzoeken of we de richtlijnen van de Groene Revolutie Zeeuwse Schoolpleinen 2020 kunnen toevoegen aan het nieuw te stellen kader.

Ook bekijken we of het nodig is om, per kern, een eventuele eenmalige bijdrage beschikbaar te stellen.

We kijken daarbij specifiek naar geplande nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle, Aagtekerke en Serooskerke. Over het onderhoud maken we afspraken met de schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?

D.5.06 We versterken de biodiversiteit en de klimaatbestendigheid van het openbaar groen.

Het groen in onze gemeente maken we klimaatbestendig en we vergroten de biodiversiteit.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.094 We gaan op een aantal plaatsen minder vaak maaien zodat wilde kruiden en bloemen meer kansen krijgen (extensief maaibeheer).

We vormen minimaal 5% van het huidig areaal gazon om naar extensief beheer ten behoeve van de biodiversiteit.

5.095 We realiseren minimaal 3 nieuwe vlinder-idylles.

We bepalen 3 locaties die geschikt zijn voor een vlinder-idylle en richten die in, dat doen we in samenwerking met de vlinderstichting dorps- en stadsraden en inwoners.

5.096 We beheren het Bastion in Veere met schapen.

We zetten drie keer per jaar een professionele schaapskudde in ten behoeve van een meer ecologisch beheer.

Wat willen we bereiken?

D.5.07 De Veerse kust blijft gastvriendelijk, schoon, veilig en natuurlijk.

De kust heeft een grote aantrekkingskracht op zowel gasten als inwoners en hiermee is het een belangrijke economische pijler voor Veere. We hebben daarom de taak om zorgvuldig om te gaan met onze kust. De gemeente Veere gaat in 2023 aan de slag met het omgevingsprogramma strand. Samen met alle stakeholders kijken we naar de toekomst van onze stranden. In 2024 Q2 moet het nieuwe beleid worden vastgesteld.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.017 We werken samen met het waterschap Scheldestromen en de gemeente Vlissingen aan het beheer van de duingebieden en aangrenzende kuststrook.

Samen met de betrokken partijen zijn we verantwoordelijk voor het onderhoud en behoud van de duingebieden en de kuststrook. Hierover worden duidelijke afspraken gemaakt met de afdeling Openbare Ruimte en partijen als het Waterschap, Stichting Strandexploitatie Veere en het Zeeuws Landschap.

In de huidige planning zijn voor 2024 de volgende locaties deze werkzaamheden opgenomen:

- Noordduine Domburg – Nieuw trap
- Joossesweg Dishoek – Fietsenstalling uitbreiden
- Badpost Domburg – Trap aanpassen
- Trap de Drichten (landzijde) – Onderdelen vervangen
- Fietsenstalling Vossenhol – Opwaarderen

5.066 We maken de Veerse badstranden toegankelijk voor alle doelgroepen.

Toegankelijkheid is één van de thema's die terug komt in het omgevingsprogramma strand, waar ook de uitvoeringsagenda wordt bepaald. Hieronder ligt het rapport van Offroad Solutions waarin de toegankelijkheid van onze stranden in kaart is gebracht en aanbevelingen worden gedaan.

5.076 We zetten ons in voor paardenpoepvrije stranden en overgangen.

Paardenpoep is een frustratie bij strandbezoekers. Samen met de betrokken stakeholders zoeken we naar praktische oplossingen om hier een oplossing voor te vinden. Dit zal ook onderdeel zijn van het op te stellen omgevingsprogramma strand.

5.088 We sturen aan op recreatieve suppleties op Veerse stranden

Het huidige zandsuppletieprogramma van Rijkswaterstaat voldoet niet aan onze normen voor recreatieve stranden. Door de inzet van het recreatief zandfonds kijken we in samenwerking met de andere kustgemeenten en de provincie Zeeland naar mogelijkheden voor extra recreatief zand. Voor 2024 wordt ingezet om de suppletie in Domburg naar voren te halen ten opzichte van het huidige suppletieprogramma. Dit zal uiterlijk voor het seizoen 2025 moeten hebben plaatsgevonden. Daarnaast kan indien nodig een deel van budget worden ingezet voor het extra opschuiven van zand waar nodig.

5.089 We houden de kwaliteit van de Veerse stranden op peil.

De kwaliteit borgen we door het predicaat de Blauwe vlag. Jaarlijks maken we in samenwerking met Stichting Strandexploitatie Veere ons hard om dit predicaat te behouden. Dit doen we door te laten zien dat onze stranden veilig, schoon en toegankelijk zijn.

Wat willen we bereiken?

D.5.08 We versterken draagvlak voor de maatregelen uit het beleidsplan Groen.

De Veerse inwoner meenemen in het belang van groene maatregelen en hiermee draagvlak te creëren.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.098 Inwoners stimuleren om geveltuinen te vergroenen.

Het bieden van mogelijkheden voor Veerse inwoners om de drempel om te vergroenen lager te maken. Zo nodig passen we hiervoor onze regels aan. We voorzien in informatie over het aanleggen van geveltuintjes en welke plantsoorten hier geschikt zijn. We leveren plantmateriaal en hebben een begeleidende rol in de aanplant en voeren stenen af.

5.099 Bewustwording over belang van groen vergroten onder Veerse inwoners.

Door het maken en verspreiden van een folder/infographic en via website vergroten we het bewustzijn over het belang van groen onder de Veerse inwoners.

Wat willen we bereiken?

D.5.09 We voldoen aan de afgesproken beheerniveaus uit het beheerplan Groen.

Het beheer vindt plaats op basis van de in het beheerplan Groen 2024-2028 afgesproken beheerniveau's.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.100 We passen de organisatie van het onderhoud aan zodat we aan het afgesproken beheerniveau kunnen voldoen.

In het Beheerplan Groen 2024-2028 zijn de beheerniveau 's vastgesteld, we richten de organisatie van het onderhoud zo in dat we hieraan kunnen voldoen. We doen dat onder andere aan de hand van de Programmering Groen waarbij we afgeschreven vakken groen vervangen.

5.101 We actualiseren de wijze waarop we het behalen van de afgesproken beheerniveau monitoren.

Door het actualiseren van de wijze van monitoren leggen we de kwaliteit van het groen beter vast en kunnen we beter rapporten of de vastgestelde beheerkwaliteit gehaald wordt.

Wat willen we bereiken?

D.5.10 We hebben een toekomstbestendig subsidiebeleid

Na evaluatie in 2022 hebben we een aantal kansen en risico's geïnventariseerd rondom het subsidiebeleid. Om deze op te lossen is (aanvullend) algemeen beleid nodig. Dit nieuwe subsidiebeleid geldt voor alle subsidies van de gemeente Veere.

We willen nog beter:

- transparant en doelmatig subsidiëren;
- consequent en integraal subsidiëren;
- eenduidig en gebruiksvriendelijk handelen;
- participatief gemeentelijk vastgestelde doelen kunnen realiseren
- innovatief gemeentelijk vastgestelde doelen kunnen realiseren

Wat gaan we hiervoor doen?

5.102 We maken samen met interne en externe belanghebbenden nieuw subsidiebeleid.

Algemeen Subsidiebeleid dat geldt voor alle subsidies die de gemeente Veere verstrekt. Het beleid is duidelijk, praktisch en uitvoerbaar. Het beleid is toekomstbestendig, in elk geval voor de komende 4 jaar.

5.103 We implementeren software om het gehele proces van aanvragen, onderzoeken, verantwoorden, besluiten en betalen van subsidies optimaal te ondersteunen.

Als het subsidiebeleid vorm heeft gekregen, stellen we een pakket van eisen op waaraan subsidiesoftware moet voldoen.

Met dit pakket van eisen wordt een 'subsidiesysteem' ingekocht en geïmplementeerd.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
16	Niet-sporters	%	RIVM - Zorgatlas	2020	56,4	56,8	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	200	317	158	158	158	158
5.2 Sportaccomodaties	122	174	99	99	99	99
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	56	61	59	14	14	14
5.4 Musea	23	32	28	28	28	28
5.5 Cultureel erfgoed	81	136	77	77	77	77
5.6 Media	1	22	220	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	527	1.363	278	278	278	278
Totaal Baten	1.011	2.106	919	654	654	654
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	1.126	1.560	1.471	1.491	1.514	1.676
5.2 Sportaccomodaties	984	1.106	1.097	1.160	1.165	1.192
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	986	1.186	1.305	1.098	1.124	1.150
5.4 Musea	622	1.625	526	537	541	541
5.5 Cultureel erfgoed	539	738	632	633	688	687
5.6 Media	280	316	581	306	306	306
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.809	7.178	5.934	5.959	5.838	5.838
Totaal Lasten	9.345	13.710	11.547	11.184	11.175	11.391
Gerealiseerd resultaat	-8.335	-11.604	-10.628	-10.530	-10.521	-10.737

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Cofinanciering (20%) voor uitbreiding van bibliotheekvoorzieningen	E	Nieuw	275.000	220.000						
Cultuurbeleid	S	Nieuw	97.000		97.000		97.000		97.000	
meerkosten energie en gas accomodaties en stroomkosten	S	Nieuw	115.433		115.433		115.433		115.433	
inventaris gymzalen corrigeren voor prijsontwikkeling	S	Nieuw	7.500		7.500		7.500		7.500	
extra budget correctie openbaar groen areaaluitbreiding en inflatie nav beheerplan (huidig beheerniveau)	S	Nieuw	385.000		385.000		385.000		385.000	
uitvoeringsprogramma groen nav beheerplan groen	S	Nieuw	65.000		65.000		65.000		65.000	
Kunst in de openbare ruimte - Meliskerke/Zoutelande	E	Bestaand	50.000							
Inbestedingsopdracht SSV 2022-2025 - Incidenteel	E	Bestaand	60.000		60.000					
0,5 fte uitbreiding capaciteit beheer Halve Maan en Couburg	S	Bestaand	26.000		26.000		26.000		26.000	
Uitvoering van de boom veiligheidscontrole	E	Bestaand	16.800		16.800					
Herzien kadernota kampeertreinen	E	Bestaand	12.000							
Verhoging bijdrage onvenant recreatief zandfonds	S	Bestaand					25.000		25.000	

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
5. Sport, cultuur en recreatie	Kunstgras Serooskerke	Nieuw	2024	378.000	30	25.830	
5. Sport, cultuur en recreatie	Top- en foamlaag kunstgras Serooskerke	Nieuw	2024	272.000	10	36.720	
5. Sport, cultuur en recreatie	Waterbassin kunstgrasveld Serooskerke	Nieuw	2024	200.000	30	13.667	
5. Sport, cultuur en recreatie	Herstel pumptrackbaan Domburg	Nieuw	2024	30.000	10	4.050	
5. Sport, cultuur en recreatie	Vervanging doelgebieden kunstgras Koudekerke	Bestaand	2024	40.000	10	5.400	

6. Sociaal Domein

Programma inleiding

Iedereen moet kunnen meedoen in de maatschappij. Daarom helpen we onze inwoners die daar zorg en ondersteuning bij nodig hebben. We geven als gemeente binnen het sociaal domein uitvoering aan de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet.

In het sociaal domein ligt er echter een grote uitdaging voor ons. Er ligt druk op het sociaal domein door vergrijzing, een afname van het aantal vrijwilligers en een dreigend tekort aan personeel. Dit komt onder andere door ontwikkelingen waar de gemeente geen of nauwelijks invloed op heeft, waaronder de demografische en economische ontwikkelingen.

De kans is hierdoor groot dat er in de komende jaren meer beroep gedaan wordt op onder meer de Wmo en de Participatiewet. Daarnaast moeten we kijken wat de langetermijnevolgen zijn van onder meer de energiecrisis en de oorlog in Oekraïne.

Ook op de wet- en regelgeving vanuit het Rijk kunnen we weinig tot geen invloed uitoefenen. Deze regelgeving is van grote invloed op de keuzes die we kunnen maken en onze financiële situatie. Bijvoorbeeld waar het gaat om de landelijke ontwikkelingen rond de Hervormingsagenda Jeugd.

Veel van bovenstaande ontwikkelingen zijn een gegeven. Als gemeente spelen we daar zo goed mogelijk op in. In onderstaande is beschreven hoe we met de trends en ontwikkelingen omgaan.

Eigen regie

We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk regie hebben over hun eigen leven. Dat ze zolang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en eigen keuzes kunnen maken. De gemeente faciliteert hierbij – zowel binnen als buiten het Sociaal Domein. Dit doen we onder meer door:

- Inwoners vroegtijdig te helpen zodat (zware) professionele zorg kan worden voorkomen of uitgesteld.
- Te investeren in preventieve voorzieningen.
- Het aanbieden van taallessen aan laaggeletterden.
- Sport en beweging te stimuleren.
- Ervoor te zorgen dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten in bijvoorbeeld maatschappelijke voorzieningen.

Naar verwachting zijn begin 2024 de uitkomsten van de Armoedemonitor beschikbaar. Mede op basis hiervan kijken we of en zo ja, hoe we ons armoebeleid moeten bijstellen. Daarnaast proberen we inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen door energiearmoede tegen te gaan.

Sturen op resultaat

Om tot goed beleid te komen, hebben we de afgelopen jaren inzicht gecreëerd in de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein. Dat deden we door het ontwikkelen van een jaarlijkse rapportage Sociaal Domein. Het is namelijk essentieel om te begrijpen wat er gebeurt en om de goede maatregelen te nemen. Dit maakt sturen op resultaat mogelijk. In aanvulling op de jaarlijkse rapportage gaan we aan de slag met een nieuw cliëntervaringsonderzoek en voegen we preventieve indicatoren op het gebied van onderwijs, sport en cultuur toe.

Goede toegang tot de Wmo en jeugdhulp

We vinden het belangrijk dat de inwoners die dat nodig hebben de juiste zorg krijgen.

Onze Toegang draait nu een aantal jaar. De Toegang zorgt voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet – en vanaf juni 2023 ook van het leerlingenvervoer. De klanttevredenheid is hoog maar er is altijd ruimte voor verbetering.

Daarom starten we een pilot waarin we intensiever gaan samenwerken met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) om vragen in de jeugdhulp eerder en beter te kunnen oppakken. Ook kijken we samen met Welzijn Veere, Maatschappelijk Werk Walcheren en Orionis hoe we hulpvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Tot slot ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen (vooral op het snijvlak van jeugd en onderwijs), samen met Middelburg en Vlissingen.

Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen

In het sociaal domein komen met regelmaat nieuwe grote en complexe vraagstukken naar voren. Van de toenemende druk op de jeugdhulp tot de decentralisatie van beschermd wonen. Mede daarom werken we vaak samen met andere Zeeuwse gemeenten. Ook hechten we bijvoorbeeld veel waarde aan de Walcherse samenwerking binnen Orionis.

Onze inwoners staan centraal bij de samenwerking tussen de verschillende organisaties en gemeenten. Ook de uitvoering is altijd gericht op de inwoner, waarbij een afweging tussen het individuele en gemeenschappelijke belang wordt gemaakt.

Relevante beleidskaders/nota's

- Subsidiewijzer
- Wmo- en Jeugdverordening
- Transformatieagenda Jeugd
- Kadernota Orionis
- Begroting Orionis Walcheren
- Versnellingsagenda beschermd wonen?
- Project Welzijn Wonen en Zorg 2021 – afronding en borging.
- Kaders ten behoeve van monitoring in het sociaal domein.
- Regiovisie Beschermd Wonen

Trends en ontwikkelingen

- Inzet op armoedebestrijding en – voorkoming en schuldhulpverlening.
- Inzet op preventie zoals het vroeg signaleren van schulden, inzet op mantelzorg, gezond leven
- Energiearmoede
- Meer samenwerking tussen samenleving en overheid
- Meer samenwerking tussen instellingen en overheid
- Flexibele inzet op maatschappelijke ontwikkelingen zoals de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne

Wat willen we bereiken?

D.6.01 Veerse inwoners doen zoveel mogelijk zelf en hebben zoveel mogelijk regie over hun eigen leven.

Met deze doelstelling bedoelen we dat iedereen kan en mag deelnemen op zijn eigen manier. De gemeente Veere stimuleert, faciliteert en subsidieert organisaties in het preventieve veld om deze doelstelling te verwezenlijken. Daarbij is samenwerking tussen organisaties onderling een speerpunt. Dit in het belang van inwoners. Daarnaast hebben inwoners oog voor elkaar en helpen ze elkaar. Dat hoort bij een participerende samenleving en waarderen we van onze inwoners. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn een belangrijke aanvulling op de professionele zorg. Zij zorgen ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben. Via Welzijn Veere en

Stichting Manteling ondersteunen we vrijwilligers en mantelzorgers. We nemen daarnaast deel aan de GR Orionis Walcheren. Orionis ondersteunt inwoners die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben bij het participeren in de samenleving.

Financiële zelfredzaamheid is van zeer groot belang om regie te houden over je leven. Met de huidige inflatie is, onder andere, energiearmoede een groot risico voor veel mensen. Dit willen we zo veel mogelijk voorkomen door mensen te helpen met tips en verduurzamingsmaatregelen, zodat het energieverbruik minder wordt. Mensen die in financiële problemen raken door de energieprijzen hebben daarbij prioriteit.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.049 We maken beleids- en uitvoeringsplannen voor de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken op het gebied van preventie.

In 2023 brachten we, samen met partijen in de samenleving, onze uitdagingen op het gebied van preventie voor de komende jaren in beeld. Dit is verwoord in visie preventie voor de gemeente Veere, waarin we vanuit positieve gezondheid gaan kijken wat we kunnen verbeteren. Dit vormt de basis om aan structurele oplossingen te gaan werken. De maatschappelijke vraagstukken zijn:

1. Financiële zelfredzaamheid
2. Mentale Gezondheid
3. Fysieke Gezondheid
4. Laaggeletterdheid
5. Zelfontwikkeling (onderwijs en cultuur)
6. Eenzaamheid

In 2024 stellen we onze doelen op de verschillende maatschappelijke uitdagingen concreet vast in een beleidsplan. Vervolgens verstrekken we de opdracht aan onze partners om uitvoeringsplannen op te stellen die deze doelen moeten gaan verwezenlijken.

6.050 We helpen mensen met een laag inkomen het energieverbruik te verlagen, met kleine duurzame ingrepen en tips.

Vanuit het rijk is budget beschikbaar gesteld aan de gemeenten om energiearmoede aan te pakken. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook geld beschikbaar gesteld om mensen tot 130% van de bijstandsnorm te helpen in het terugbrengen van het energieverbruik door bij te dragen aan de aanschaf van duurzaam witgoed. Het is hierdoor mogelijk om duurzame ingrepen toe te passen voor deze huishoudens. Daarmee willen we het energieverbruik zo veel mogelijk verlagen.

Wat willen we bereiken?

D.6.02 We werken binnen het sociaal domein datagedreven en sturen op basis daarvan bij.

We zien de laatste jaren de kosten in het sociaal domein fors stijgen. Daarom ontwikkelden we een sturingsmodel voor het sociaal domein. Met dit model analyseren we de kosten, klantaantallen, aantallen in het preventieve veld en de klanttevredenheid. Op deze manier brengen we de ontwikkelingen op een aantal indicatoren in kaart. Deze

ontwikkelingen zetten we af tegen een aantal algemene en voorspellende indicatoren, zoals de bevolkingsontwikkeling.

Vervolgens verklaren we de ontwikkelingen en sturen we gericht op effectief beleid, klanttevredenheid/kwaliteit en kosten. Dit alles doen we in samenwerking met onze externe partners als zorgaanbieders, leveranciers en adviesraden. De rapportage Sociaal Domein, waarin we dit analyseren, wordt jaarlijks aan de raad verstuurd. De toegang Wmo en Jeugd levert daarbij een voortgangsrapportage op.

We leggen de focus op doorontwikkeling en willen de verbinding leggen met sport, onderwijs en cultuur. Hierbij gaat het specifiek om het preventieve karakter van deze onderwerpen. Sport, onderwijs en cultuur kunnen namelijk op vele manieren en hulp- of ondersteuningsvraag voorkomen. Deze onderwerpen nemen we ook mee in de Preventievisie.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.047 We voeren het nieuwe klanttevredenheidsonderzoek periodiek uit.

Klanttevredenheid en zorgevaluaties zijn belangrijke maatstaven voor het meten van de effectiviteit van het beleid. Voor de Wmo en jeugdzorg breiden we het landelijk verplichte onderzoek uit om een betrouwbare indicator te ontwikkelen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, sturen het college en de raad op het beleid. In 2024 starten we met dit nieuwe onderzoek, nu de onderzoeksmethode van 2023 niet voldoende resultaten heeft opgeleverd.

Orionis is in 2022 gestart met haar klanttevredenheidsonderzoek. Ook in 2024 worden klanttevredenheidsonderzoeken afgenomen.

6.053 We voegen de onderwerpen sport, cultuur en onderwijs toe aan de rapportage Sociaal Domein.

We vergelijken de werkelijke klantaantallen en kosten jeugdzorg en Wmo met de raming. Het verschil analyseren en verklaren we. Op deze manier kunnen we gericht bijsturen. We verzamelen ook gegevens van preventieve activiteiten. Deze betrekken we bij de analyse, met als centrale vragen:

1. Leidt meer inzet op preventie tot een daling van het beroep op zorg?
2. Welke preventieve maatregelen zijn effectief?
3. Hoe kunnen preventieve activiteiten en zorg elkaar versterken?

We schatten vervolgens het toekomstige beroep op zorg in.

In 2024 vullen we de rapportage aan met onderwijs, vanwege de sterke connectie tussen onderwijs en jeugdzorg. Denk daarbij aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waarbij voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zeer belangrijk is. Door de inzichten van onderwijs en jeugdhulp aan elkaar te linken, verwachten we ook de gezamenlijke opgaven en kansen beter in beeld te krijgen. Ook voor sport en cultuur stellen we waardevolle indicatoren op. Het gaat daarbij altijd om indicatoren die inzicht geven in preventie.

Orionis wordt niet meegenomen in deze rapportages. Dit omdat de raad apart wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen rond Orionis. Wel wordt beleidsmatig zoveel mogelijk verbinding gezocht tussen Orionis en de andere aspecten van het Sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

D.6.03 Toegang en beleid sturen op effectiviteit en kwaliteit van ondersteuning in de Wmo en Jeugdzorg.

Een hoge kwaliteit en effectiviteit van ondersteuning vinden we belangrijk. Onder kwaliteit verstaan we dat klanten de zorg krijgen die aansluit op hun behoeftes. Onder effectiviteit verstaan we dat klanten de juiste hoeveelheid ondersteuning krijgen: niet te weinig, niet te veel. Ook hebben we het snel door als bepaalde ondersteuning niet bereikt wat we voor ogen hebben. Het is de rol van de toegang om op beide aspecten te sturen.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.041 We werken nauw samen met zorgaanbieders en partners in het voorliggende (preventieve) veld om hulp of zorg zo laagdrempelig mogelijk te maken.

We streven naar laagdrempelige zorg voor onze inwoners, hierbij werken we samen met partners zoals Welzijn Veere en Zeeuwse Zorgschakels. En houden we ook rekening met bepaalde doelgroepen, zoals dementerenden. Ook willen we dat ze gebruik van preventieve voorzieningen zo veel als mogelijk benutten. En met een verbeterde samenwerking vinden klanten hun weg naar passende (voorliggende) ondersteuning. De (informele) afspraken die we maken leggen we vast en passen we bij evaluatie aan. We richten ons op integratie van werkwijzen in plaats van samenwerking. Inwoners moeten niets merken van een overdracht van de ene naar de andere organisatie.

In 2024 werken we aan twee concrete punten:

- Met meerdere scholen starten we in het schooljaar 2023-2024 een pilot voor intensievere samenwerking. Dit met als doel om problematiek bij kinderen eerder in beeld te hebben en samen met de school beter hulp te kunnen bieden. De ervaring die we hiermee opdoen gebruiken we om ook met andere scholen te kijken naar een intensievere samenwerking vanaf medio 2025.
- We zoeken partijen (in het voorliggende veld) actief op voor samenwerking met de toegang. Een voorbeeld hiervan is het contact met de huisartsen over de inzet van praktijkondersteuners jeugd (POH-J).

6.051 Middels goede contractering van o.a. vervoer, woningaanpassingen en andere diensten voor de Wmo zorgen we dat onze inwoners goed worden ondersteund als zij een beroep doen op de Wmo.

We gaan komend jaar aan de slag met de uitwerking van 3 verschillende contracten:

- 1) We sluiten aan bij het inkoopproces SWVO voor de Wmo diensten, huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en tijdelijk verblijf en geven mede vorm aan de inhoud van dit contract.
- 2) We gaan door met het inkooptraject voor woningaanpassingen, zodat burgers sneller en vakkundig geholpen kunnen worden. Dit doen we samen met Middelburg en Vlissingen.
- 3) We starten een nieuwe aanbesteding vervoer, o.a. voor leerlingenvervoer en doelgroepenvervoer. Dit doen we samen met Middelburg en Vlissingen

Wat willen we bereiken?

D.6.04 We anticiperen in Zeeuws verband op grote toekomstige ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

We werken samen met andere Zeeuwse en Walcherse gemeenten om zorg en ondersteuning beter te organiseren. Voorbeelden van organisaties waar we deel vanuit maken of mee samenwerken zijn Orionis, Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en het CZW-bureau. In deze samenwerkingen zijn de Veerse inwoners altijd het uitgangspunt. We zorgen voor oplossingen die uitvoerbaar zijn voor onze Toegang en betrokken organisaties.

Ook zijn we in januari 2022 aangesloten bij de Zeeuwse Zorg Coalitie. Het doel daarvan is, om in samenwerking met zorgaanbieders, de zorg in Zeeland toegankelijk te houden. In 2024 geven we uitvoering aan de regiovisie in het kader van het Integraal zorgakkoord en het daaraan gekoppelde plan preventieve gezondheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.027 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren.

Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Ze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, schuldhulpverlening en het minimabeleid op Walcheren. Dat houdt onder andere in dat zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (zo regulier mogelijk) werk begeleidt en helpt bij hun ontwikkeling. Ook neemt Orionis de uitvoering van diverse ad hoc-maatregelen ter hand.

In 2024 herzien we de Gemeenschappelijke Regeling Orionis. Dat doen we op basis van nieuwe wet- en regelgeving, de hernieuwde afspraken van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten en de evaluatie die voortvloeit uit de GR zelf.

6.033 Wij bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen.

Deze maatregel gaat over de verplaatsing van taken naar de gemeente. We bereiden ons in Zeeuws verband hierop voor. Door de taken op het gebied van Beschermd Wonen te decentraliseren wordt het aanbod Beschermd Wonen verbeterd en kunnen we meer passende voorzieningen voor cliënten organiseren. De decentralisatie gaat naar verwachting definitief per 2025 in. Begin 2022 is de Regiovisie Beschermd Wonen vastgesteld, waarin een aantal stappen zijn beschreven ter voorbereiding hierop. Deze stappen voeren we tot die tijd uit. De lokale toegang dient al als eerste aanspreekpunt voor cliënten. Zo doen we ervaring op door al in de geest van de nieuwe situatie te werken.

6.052 We geven uitvoering aan de Ontwikkelagenda Jeugd, behorende bij de Zeeuwse Regiovisie Jeugd.

De Zeeuwse Regiovisie Jeugd wordt in het najaar van 2023 vastgesteld. Hierin staan de ambities op het gebied van jeugdhulp en jeugdzorg beschreven die we in Zeeland de komende jaren willen waarmaken. De Regiovisie haakt zoveel als mogelijk aan op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Deze is echter nog niet vastgesteld, en door de val van het kabinet kan de besluitvorming weer op losse schroeven komen te staan. In Zeeland willen we echter niet langer wachten en zo snel mogelijk verder. De

Ontwikkelagenda die bij de Regiovisie hoort, vormt de leidraad voor de uitvoering van de Regiovisie.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
17	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	CBS / LISA	2022	759,1	812,8	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
18	Jongeren met een delict voor rechter	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	1	1	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
19	Kinderen in een uitkeringsgezin	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	3	5	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
20	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	2022	70,4	71	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
21	Werkloze jongeren	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	1	2	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
22	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw	CBS - Participatie Wet	2021	147,7	302,2	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).
23	Lopende reïntegratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-64jr	CBS - Participatie Wet	2022	48,5	216,9	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
24	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2022	10,3	14,7	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
25	Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2022	0,9	1,5	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
26	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2022	nb	0,4	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
27	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	2022	530	749	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.658	4.228	165	165	165	115
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	37	10	10	10	10	10
6.3 Inkomensregelingen	1.675	2.935	2.653	2.653	2.653	2.653
6.4 WSW en beschut werk	0	3	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	89	104	104	104	104
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	116	0	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	0	3	0	0	0	0
6.72b Jeugdzorg behandeling	0	0	0	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	0	0	0	0	0	0
6.73b Gezingsgericht	0	0	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.81a Bescherm wonen (WMO)	0	9	9	9	9	9
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	5.491	7.277	2.942	2.942	2.942	2.892
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.473	5.815	3.125	3.059	3.119	3.129
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.625	1.448	1.508	1.508	1.508	1.508
6.3 Inkomensregelingen	3.882	6.299	4.283	4.327	4.302	4.341
6.4 WSW en beschut werk	1.243	1.353	1.291	1.268	1.229	1.154
6.5 Arbeidsparticipatie	1	1	1	1	1	1
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	443	1.154	1.200	1.200	1.200	1.200
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.180	0	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	1.607	1.624	1.624	1.624	1.624
6.71b Begeleiding (WMO)	0	1.243	1.925	1.925	1.925	1.925
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	657	692	692	692	692
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.501	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	0	584	626	626	626	626
6.72b Jeugdzorg behandeling	0	383	383	383	383	383
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	596	596	596	596	596
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	172	162	162	162	162
6.73a Pleegzorg	0	564	564	564	564	564
6.73b Gezingsgericht	0	292	292	292	292	292
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	124	126	126	126	126
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	872	872	872	872	872
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	280	280	280	280	280
6.74c Gesloten plaatsing	0	129	129	129	129	129
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	33	0	0	0	0	0
6.81a Bescherm wonen (WMO)	0	26	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	80	78	78	78	78

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	814	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	378	338	338	338	338
6.82b Jeugdreclassering	0	21	22	22	22	22
Totaal Lasten	19.195	24.078	20.115	20.070	20.066	20.041
Gerealiseerd resultaat	-13.704	-16.801	-17.173	-17.128	-17.124	-17.149

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/	Structureel	Nieuw/	Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Uitvoerder sociaal domein	S		Nieuw		50.000	50.000	50.000	50.000				
Kinderburgemeester	S		Nieuw		10.000		10.000		10.000		10.000	

Investeringsen

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

7. Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding

We dragen zorg voor een veilige, schone, gezonde en duurzame leefomgeving, die zo is georganiseerd en ingericht dat we ook gezond blijven. Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. Primair doen we dat door bronnen die mogelijke gezondheidsrisico's kunnen vormen weg te nemen. Secundair door een gezonde levensstijl te stimuleren, het uitvoeren van wettelijke taken (door de GGD) en in te zetten op een duurzame leefomgeving.

De belangrijkste thema's binnen dit beleidsveld zijn; afvalinzameling, riolering, lijkbezorging, gezond leven, klimaatadaptatie, lucht, geluid en bodem. Het thema duurzaamheid raakt ook in belangrijke mate aan dit programma. Gezien het grote belang wat we aan dit thema hechten is er een aparte paragraaf duurzaamheid.

Volksgezondheid

De wettelijke taken die we als gemeente hebben, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectie-ziektebestrijding middels het Rijksvaccinatieprogramma en de jeugdgezondheidszorg.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in de nota Kerngezond Veere en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het lokale plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vormt daar een aanvulling op, evenals de Kadernota Preventie. Het onderwerp Gezondheid heeft ook een belangrijke plaats in de vastgestelde Omgevingsvisie.

Afvalinzameling

Samen met andere Zeeuwse gemeenten werken we effectief en efficiënt samen aan afvalinzameling.

De landelijke overheid bevordert de overgang naar een circulaire economie. Met een circulaire economie bedoelen we dat we alles wat we gebruiken of verbruiken, ook kunnen hergebruiken. De landelijke doelstelling is dat de gemeenten vanaf 2020 75% van het huishoudelijk afval scheiden. De centrale overheid neemt naast stimuleringsmaatregelen ook belastingmaatregelen. Hierdoor nemen de kosten van afvalinzameling toe.

Als gemeente stimuleren we de afname van de hoeveelheid afval en hergebruik van reststoffen. Ons doel is om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 105 kg per inwoner per jaar in 2024. Dit doen we onder andere door de invoering van toegangscontrole op de milieustraten en door blijvend aandacht besteden aan de bewustwording bij inwoners en toeristen door communicatie en handhaving. Ook komen we in 2024 komen we met een voorstel om zomerwoningenterreinen en appartementengebouwen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer het gft apart in te gaan zamelen.

In 2024 stellen we een plan op hoe we straatafval en zwerfafval gescheiden kunnen inzamelen.

Riolering

Om afvalwater af te voeren dragen we zorg voor een goed functionerend rioolstelsel. De kosten voor het onderhoud en de verbetering van het rioolstelsel blijven stijgen als gevolg van klimaatverandering en prijsstijgingen. Verbeteringen aan het stelsel zijn nodig om de kans op wateroverlast door klimaatverandering te verkleinen. Een groot deel van ons bestaande rioolstelsel is aangelegd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw en komt aan het einde van hun levensduur. We zien dus een piek aankomen in renovatie van ons bestaande rioolstelsel. Om deze uitdagingen aan te pakken is in 2023 het

programma riolering en waterbeheer vastgesteld. Dit geeft houvast voor de uit voeren werkzaamheden in de komende jaren.

We proberen de werkzaamheden aan het riool zoveel mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte als wegonderhoud, onderhoud aan kabels en leidingen. Afgelopen jaar maakten we daarom een integrale visie openbare ruimte (IVOR). Meer hierover leest u in de paragraaf kapitaalgoederen.

Lijkbezorging

In 2023 is de Nota Begraafplaatsen herzien en is de beheerverordening Begraafplaatsen aangepast. Beide zijn door de raad vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van het beleid zijn; onze begraafplaatsen zijn goed toegankelijk, voldoen aan ons beheerniveau en er is voldoende grafruimte voor de komende 15 jaar.

Een ander uitgangspunt in de nota is dat de begraafplaatsen niet kostendekkend hoeven te zijn. De begraafplaatsen zijn fraaie groene parken die niet alleen van belang zijn voor de directe nabestaanden maar ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2024 gaan we de capaciteit van de begraafplaats Oostkapelle uitbreiden.

Volksgezondheid

De wettelijke taken die we als gemeente hebben, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectie-ziektebestrijding (Rijksvaccinatieprogramma) en de jeugdgezondheidszorg.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in de lokale nota Volksgezondheid en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

De aandacht voor gezond leven neemt toe, maar mensen worden ook beperkt om gezond te leven. Samen met het onderwijs, met ondernemers en met sportverenigingen werken we steeds meer samen op dit vlak. In 2022 is de nieuwe lokale nota Volksgezondheid in werking getreden, die een looptijd heeft van vier jaar. We spelen daarin in op de maatschappelijke ontwikkelingen. Positieve gezondheid is als uitgangspunt genomen voor deze nota.

Verder krijgt het onderwerp Gezondheid een grote rol in de Omgevingsvisie.

Klimaatadaptatie

In Nederland verandert het klimaat. De temperaturen stijgen. Er zijn vaker extreme regenbuien, hittegolven en lange droge periodes. Door droogte daalt de bodem op sommige plekken in Nederland en het verzilt de bodem. De zeespiegel stijgt en het risico op overstromingen neemt toe. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de gezondheid, de leefbaarheid en de economie. We moeten ons voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en onze omgeving hier op aanpassen. De acties staan beschreven in de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland(KasZ) en gebeurt in samenwerking met alle Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland.

Omgevingskwaliteiten

We willen onze leefomgeving en omgevingskwaliteiten zoals stilte, donkerte, natuur, biodiversiteit en bodem-, lucht- en waterkwaliteit behouden en waar mogelijk verbeteren. De biodiversiteit gaat achteruit en natuurgebieden staan onder druk. De stikstofneerslag in natuurgebieden moet daarom omlaag.

Relevante beleidskaders/nota's

- Lokale Nota Volksgezondheid 'Kerngezond Veere'
- Uitvoeringsprogramma 'Kerngezond Veere'
- Plan van aanpak GALA (nog niet vastgesteld)
- Kadernota Preventie (nog niet vastgesteld)

- Omgevingsvisie Veere 2047
- Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) 2021
- Programma Riolerings en Waterbeheer rioleringsplan 2023-2027 (nog vast te stellen november 2023)
- Afvalbeleidsplan 2019
- Convenant verpakkingen 2015
- Nota begraafplaatsen 2023 (nog vast te stellen september 2023)
- Klimaatadaptatiestrategie Zeeland met actieprogramma 2021-2026

Trends en ontwikkelingen

- Vanuit het Rijk wordt de invoering van 5 ketenaanpakken verplicht gesteld in het GALA.
- Het Integraal Zorg Akkoord (IZA), dat overlap heeft met het GALA, vraagt om een Zeeuws plan op het gebied van preventieve gezondheid.

Wat willen we bereiken?

D.7.01 In 2024 produceren we maximaal 105 kilogram restafval per inwoner (gecorrigeerd vanwege invloed toerisme) .

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2021 nog 183 kilogram restafval per inwoner. Deze hoeveelheid is gecorrigeerd in verband met invloed van toerisme. De VANG doelstelling is om nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Wij denken dat 100 kg per inwoner in 2024 nog niet haalbaar is en zetten voor 2024 in op 105 kg per inwoner. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.024 We zetten een voorlichtingscampagne op om een betere afvalscheiding te realiseren en verontreiniging van deze stromen terug te dringen.

De invoering van diftar zorgt ervoor dat bewoners en toeristen steeds meer plastic-en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) gescheiden inleveren. Helaas is kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging. We gaan het scheidingsgedrag verbeteren door doorlopend voorlichting geven over de juiste wijze van scheiden en de voordelen hiervan.

7.045 In 2024 starten we met de gescheiden inzameling van gft bij de percelen die zijn aangewezen op een ondergrondse verzamelcontainer.

De percelen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer kunnen op dit moment het gft niet apart aanbieden. Wij plaatsen (extra) containers zodat gft wel apart kan worden aangeboden. De locaties van de containers bepalen we in overleg met belanghebbenden.

7.046 We zetten coaching in om een betere afvalscheiding te realiseren en sluikestortingen te voorkomen.

De invoering van diftar en de invoering van een toegangssysteem voor de milieustraat zorgen ervoor dat bewoners en toeristen steeds beter afval gaan scheiden. Helaas bestaat de kans dat het aantal illegale afvalstortingen toeneemt. We proberen dit te

voorkomen door actiever te coachen op sluikstortingen. Daarnaast is de kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging. We gaan het scheidingsgedrag verbeteren door steekproefsgewijs controles uit te voeren.

7.047 We maken een plan om straat- en zwerfafval gescheiden in te zamelen.

Zwerf en straatafval zamelen we nog niet gescheiden in. Hiermee voldoen we niet aan de VANG-doelstelling en geven we geen goed voorbeeld. In 2024 stellen we een plan op hoe we straat- en zwerfvuil effectief kunnen scheiden. In 2025 voeren we dan de nodige maatregelen in.

Wat willen we bereiken?

D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.

Wij zijn samen met de andere Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling O.L.A.Z. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing. Zie paragraaf verbonden partijen.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.

Het O.L.A.Z. stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen. Zie ook paragraaf verbonden partijen O.L.A.Z.

7.048 We volgen hoe we presteren op het gebied van afvalinzameling door deelname aan een landelijke benchmark.

Door deelname aan een landelijke benchmark kunnen we zien hoe we presteren op het gebied van afvalinzameling en krijgen we informatie over hoe we de afvalinzameling kunnen verder kunnen verbeteren.

Wat willen we bereiken?

D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

In het Water- en rioleringsplan leggen we onze afspraken vast over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.043 We voeren het Water- en rioleringsplan uit.

Eind 2023 stellen we de raad voor om ons Water- en rioleringsplan vast te stellen. In het plan nemen we exploitatie- en investeringsbudgetten op. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. We voeren grootschalige herinrichtingsprojecten uit samen met andere disciplines op basis van onze meerjarenplanning. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Wat willen we bereiken?

D.7.04 In 2050 is de openbare ruimte minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering.

We zien een toename in extreme neerslag, grotere kans op hittegolven, langdurige droogte en een toename van het overstromingsrisico. In 2050 moet onze ruimte zodanig ingericht zijn dat extreem weer niet leidt tot grote schade of maatschappelijke ontwrichting.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.026 We zorgen voor meer beschikbaar zoetwater voor onze sportvelden.

Door lange, droge zomers hebben we (te) weinig zoetwater voor onze sportvelden. We onderzoeken mogelijkheden om meer zoetwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte.

7.027 We halen verharding uit onze openbare ruimte en vormen het om naar groen.

Steeds vaker hebben we te maken met extreme weersomstandigheden, hevige neerslag en hete temperaturen. In snel tempo verdwijnen veel plant- en diersoorten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat vooral de toename van verharding negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur. Waar mogelijk vervangen we stenen door groen. Deze vergroening geeft een extra bijdrage aan de biodiversiteit in de openbare ruimte. We maken meer schaduwplekken in de openbare ruimte. We doen dit in overleg met onze inwoners.

Wat willen we bereiken?

D.7.05 In 2023 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.

In een aantal kernen is er volgens de huidige op afzienbare termijn onvoldoende grafruimte meer. Om aan de doelstelling te voldoen nemen we maatregelen waar dat nodig is, ook actualiseren we het beleid.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.032 Uitbreiden begraafplaats Oostkapelle

In 2023 realiseren we de uitbreiding van de begraafplaats.

7.033 We actualiseren het beleid en de regelgeving op het gebied van begraven en begraafplaatsen

De huidige ontwikkel- en beheersvisie Begraafplaatsen stamt uit 2014. We actualiseren de visie. Aantallen en verwachtingen stellen we bij. Hiermee maken we een actueel document en kunnen we op basis hiervan maatregelen nemen om te voorzien in voldoende begraafruimte. Op basis van de aangepaste visie passen we ook de Beheersverordening en het Uitvoeringsbesluit begraafplaatsen aan.

7.040 Uitbreiden begraafplaats Veere

Binnen nu en 5 jaar is er onvoldoende grafruimte meer op de begraafplaats in Zanddijk. Er is al ruimte voor uitbreiding voorzien. Daar zijn nu nog volkstuinen. In 2023 gaan we starten met de voorbereidingen voor de uitbreiding.

7.041 Schuilvoorziening plaatsen op begraafplaats Biggekerke.

De bestaand aula wordt niet meer gebruikt en is verouderd en versleten. Het gebouwtje slopen we en we plaatsen een nieuwe energie neutrale en onderhoudsarme schuilvoorziening. Dit voornemen is besproken met de dorpsraad en zij stemmen hiermee in.

Wat willen we bereiken?

D.7.06 Onze inwoners staan zo min mogelijk bloot aan bedreigingen van hun gezondheid én leven in gezondheid.

Deze doelstelling omvat zowel de wettelijke taken die we als gemeente hebben als de aanvullende taken die we als gemeente uitvoeren. De wettelijke taken zijn ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD). De aanvullende taken zijn beschreven in de lokale nota Volksgezondheid, 'Kerngezond Veere, 2022-2025' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het doel is om de gezondheid van onze inwoners zoveel mogelijk te bevorderen door een gezonde leefstijl te bevorderen. De gezonde keuze moet voor onze inwoners de gemakkelijke keuze worden. We stimuleren dat door een gezonde leefomgeving te creëren. Daarbij gaan we uit van het begrip Positieve Gezondheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige

hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

7.035 We voeren het Uitvoeringsprogramma Volksgezondheid uit, behorende bij de lokale nota Kernegezond Veere 2022-2025.

In de nota Kernegezond Veere staan onze ambities op het gebied van Volksgezondheid. De nota heeft een looptijd t/m 2025. Het uitvoeringsprogramma bevat de activiteiten en acties die we daaraan koppelen. De algemene lijn is dat we op lokaal niveau samenwerken met o.a. 1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Waar mogelijk leggen we de verbinding met sport, onderwijs en preventie, maar ook met het fysieke domein (de gezonde leefomgeving).

7.042 We stellen een plan van aanpak voor het GALA op, en herijken dit jaarlijks.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) verplicht gemeenten om een plan van aanpak op te stellen waarbij we inzetten op een gezond en actief leven voor onze inwoners. Sommige elementen uit het GALA zijn bestaand beleid, andere elementen zijn nieuw. Zo is er aandacht voor een gezonde leefstijl, een gezonde leefomgeving en de mentale gezondheid. Dit zijn ook programmalijnen in onze lokale nota gezondheid. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het versterken van de sociale basis zijn nieuw. Daarnaast wordt de uitvoering van een aantal ketenaanpakken verplicht gesteld. Vanuit het Rijk krijgen we in de periode 2023 t/m 2026 financiële middelen voor de uitvoering van het GALA.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2021	216	183	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2021	305,4	55,4	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
7.1 Volksgezondheid	9	93	1	1	1	1
7.2 Riolering	2.578	2.613	2.723	2.777	2.831	2.887
7.3 Afval	3.988	4.124	4.254	4.332	4.412	4.494
7.4 Milieubeheer	0	147	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	556	541	584	579	579	579
Totaal Baten	7.130	7.518	7.562	7.689	7.823	7.961
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	943	1.301	1.276	1.271	1.270	1.272
7.2 Riolering	2.057	2.195	2.117	2.166	2.217	2.267
7.3 Afval	3.357	3.461	3.522	3.600	3.680	3.718
7.4 Milieubeheer	1.159	2.390	1.688	1.663	1.665	1.599
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	422	490	554	580	581	581
Totaal Lasten	7.939	9.837	9.157	9.281	9.414	9.437
Gerealiseerd resultaat	-808	-2.319	-1.595	-1.593	-1.591	-1.477

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Bewustwording afvalscheiding	S	Nieuw	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Benchmarking afval	S	Nieuw	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Meerkosten energie rioolgemalen etc.	S	Nieuw	47.240	47.240	47.240	47.240	47.240	47.240	47.240	47.240
Meerkosten energie ondergrondse containers	S	Nieuw	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Programma openbare laadpalen	E	Bestaand	25.000							

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
7. Volksgezondheid en milieu	Schuilvoorziening Zoutelande en sloop aula	Nieuw	2024	37.000	40	2.220	
7. Volksgezondheid en milieu	Verplaatsen ondergrondse containers o.a. Koudekerke	Nieuw	2024	80.000	10	10.800	10.800
7. Volksgezondheid en milieu	Oud papier containers Joossesweg en Oostkapelle	Nieuw	2024	25.000	10	3.375	3.375
7. Volksgezondheid en milieu	50 ondergrondse containers in parken ivm inzameling gescheiden afval	Bestaand	2024	600.000	10	81.000	81.000
7. Volksgezondheid en milieu	Krediet vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Bestaand	2024	1.224.550	70	52.867	52.867
7. Volksgezondheid en milieu	Krediet vergroten persleiding	Bestaand	2024	80.000	70	3.454	3.454
7. Volksgezondheid en milieu	Krediet vervangen drainage	Bestaand	2024	50.000	20	3.912	3.912
7. Volksgezondheid en milieu	Krediet vervangen hoofdrioolgemalen	Bestaand	2024	120.000	15	11.393	11.393
7. Volksgezondheid en milieu	Vervanging ROM-reiniger	Bestaand	2024	37.000	5	8.695	8.695
7. Volksgezondheid en milieu	Vervanging veegmachine	Bestaand	2024	239.000	5	56.165	56.165
7. Volksgezondheid en milieu	Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	Bestaand	2024	216.200	10	29.187	29.187
7. Volksgezondheid en milieu	Vervanging 18 ondergrondse containers restafval	Bestaand	2024	190.300	10	25.691	25.691
7. Volksgezondheid en milieu	Uitbreiding begraafplaats Veere/Zanddijk	Bestaand	2024	250.000	40	15.000	
7. Volksgezondheid en milieu	Glutton vuilzuiger	Nieuw	2025	26.000	10	3.510	3.510
7. Volksgezondheid en milieu	Afvalinzameling	Bestaand	2025	117.000	10	15.795	15.795
7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Bestaand	2025	1.500.000	70	73.929	73.929
7. Volksgezondheid en milieu	Vergroten persleiding drukriolering	Bestaand	2025	100.000	70	4.929	4.929

7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen drainage	Bestaand	2025	75.000	20	6.375	6.375
7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen hoofdrioolgemalen	Bestaand	2025	150.000	15	15.250	15.250
7. Volksgezondheid en milieu	Vervanging minicontainers restafval en gft	Bestaand	2026	675.000	10	91.125	91.125
7. Volksgezondheid en milieu	Hoofdriolering 2026	Bestaand	2026	1.500.000	70	73.929	73.929
7. Volksgezondheid en milieu	Persleiding en drukriolering 2026	Bestaand	2026	100.000	70	4.929	4.929
7. Volksgezondheid en milieu	Drainage 2026	Bestaand	2026	75.000	20	6.375	6.375
7. Volksgezondheid en milieu	Hoofdrioolgemalen 2026	Bestaand	2026	150.000	15	15.250	15.250
7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Nieuw	2027	1.500.000	70	73.929	73.929
7. Volksgezondheid en milieu	Vergroten persleiding drukriolering	Nieuw	2027	100.000	70	4.929	4.929
7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen drainage	Nieuw	2027	75.000	20	6.375	6.375
7. Volksgezondheid en milieu	Vervangen hoofdrioolgemalen	Nieuw	2027	150.000	15	15.250	15.250

8. Fysieke leefomgeving

Programma inleiding

Wij zorgen voor een leefomgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De wereld om ons heen verandert continue en we veranderen daarin mee. Dat moet op een verantwoorde manier. Bij het maken van keuzes voor de toekomst betrekken we ons inwoners, bedrijven en gasten. Op die manier behouden we een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. En maken we keuzes op basis van een breed draagvlak.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt (als het goed is) op 1 januari 2024 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op.

Woningmarkt

De woningmarkt is de afgelopen paar jaar weer flink aangetrokken en oververhit. Woningen worden sneller verkocht, koopprijzen stijgen en het woningaanbod is klein. Daarnaast is de druk van het toeristisch (mede)gebruik van woning de afgelopen jaren verder toegenomen. We vinden het belangrijk om te zorgen voor een woningaanbod die gelijk opgaat met demografische ontwikkelingen. De nieuwbouw heeft in Veere hoge prioriteit. We hebben daarom een Taskforce Wonen die de opdracht heeft om de realisatie van nieuwbouwprojecten in te versnellen.

Duurzaamheid

In de paragraaf Duurzaamheid is al beschreven wat de uitdagingen voor onze gemeente zijn op het gebied van duurzaamheid. Hierbij is ook aangegeven wat er precies voor gaan doen in 2023.

In 2024 gaan we aan de slag met de volgende zaken:

- Invoeren en monitoren Omgevingswet
- Doorontwikkelen digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)
- Actualiseren van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit
- We werken met een Taskforce Wonen
- Ontwikkelen van een gebiedsvisie voor Westkapelle
- Actualiseren huisvestingsverordening
- Vaststellen van een woonzorgvisie
- Beleid voor het tijdelijke permanent bewonen van bijgebouwen
- Beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers
- Starten van een pilot voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers bij een Veers bedrijf.

Relevante beleidskaders/nota's

Omgevingsvisie Veere 2047

Programma Duurzaamheid

- Transitievisie Warmte
- Regionale energiestrategie 2.0
- Regionale structuur Warmte
- Beleid zon op land
- Programma Laden
- Energievisie en pMiek

Programma Wonen

- Nieuwbouwprogrammering

- Prestatieafspraken Zeeuwsland
- Uitvoeringsprogramma Wonen
- Huisvestingsverordening

Programma Economie

- Programma economie
- Programma Toerisme 2021-2026
- Ontwikkelkader verblijfsaccommodatie fase 2
- Toeristisch gastheerschap & regiomarketing
- Kadernota kampeerterrinen
- Landbouwvisie Veere, de Agrariër centraal

Programma Omgevingskwaliteit

- Nota Ruimtelijke kwaliteit
- Structuurvisie Cultuurhistorie
- Landschapsvisie 2009
- Nota archeologische monumentenzorg 2016-2022
- Monumentenverordening
- Beleidsregels afwijken bestemmingsplan
- Beleidsregels afwijken mantelzorg
- Pilot premantelzorg en meergeneratiewoningen

Programma Milieu

- Donkerbeleid
- Stookbeleid
- Geluidbeleid (in ontwikkeling)
- Nota grondbeheer
- Klimaatadaptatiestrategie Zeeland

Grondbeleid Veere

- Nota grondbeleid
- Beleid groen en reststroken
- Nota kostenverhaal (in ontwikkeling)
- Gronduitgiftebeleid

Trends en ontwikkelingen

1. De Omgevingswet treedt (als het goed is) op 1 januari 2024 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op.
2. De woningmarkt is de afgelopen paar jaar weer flink aangetrokken en oververhit. Woningen worden sneller verkocht, koopprijzen stijgen en het woningaanbod is klein. Daarnaast is de druk van het toeristisch (mede)gebruik van woning de afgelopen jaren verder toegenomen. We vinden het belangrijk om te zorgen voor een woningaanbod die gelijk opgaat met demografische ontwikkelingen.
3. De nieuwbouw heeft in Veere hoge prioriteit. We hebben daarom een Taskforce Wonen die de opdracht heeft om de realisatie van nieuwbouwprojecten in te versnellen.
4. In de paragraaf Duurzaamheid is al beschreven wat de uitdagingen voor onze gemeente zijn op het gebied van duurzaamheid. Hierbij is ook aangegeven wat er precies voor gaan doen in 2023.

Wat willen we bereiken?

D.8.01 De ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Veere blijft voor de toekomst gewaarborgd.

Onder ruimtelijke kwaliteit verstaan we de beleving van de ruimte in brede zin: zowel het uiterlijk van bouwwerken, maar ook aspecten als cultureel erfgoed, stedenbouw en de kwaliteit van de natuur en het landschap. Het vergt een integrale aanpak.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.091 We gaan de Nota Ruimtelijke Kwaliteit herzien met als vertrekpunt de omgevingsvisie 2047 en de landschapsvisie Veere.

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit uit 2016 is dringend aan een herziening toe. Het beleid wordt opnieuw gescreend met de Visie 2047 als vertrekpunt. Daarnaast wordt voorgesorteerd op nieuwe regels die onderdeel moeten worden van het Omgevingsplan Veere 2029. Daarvoor is een budget opgenomen van € 65.000.

8.094 We herzien het Geluidbeleid.

We herzien het geluidbeleid omdat het is verouderd (2007). Door het up-to-date te maken borgen we een (beter) akoestisch aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast gaan we in op omgevingsgeluid bijvoorbeeld afkomstig van wegverkeerslawaai en bedrijvigheid. We houden rekening met de (nieuwe) regels en mogelijkheden uit de Omgevingswet. We monitoren geluidsbelasting door middel van de Basis Geluid Emissie (BGE).

8.104 We stellen een gebiedsvisie op voor Westkapelle.

We willen een gebiedsvisie opstellen voor Westkapelle. We willen gebiedsvisie opstellen voor Westkapelle. In Westkapelle spelen verschillende opgaven vanuit detailhandel, bedrijvigheid en wonen. De gebiedsvisie legt de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling vast. In de visie formuleren we de uitgangspunten voor een later op te stellen omgevingsplan. In deze gebiedsvisie staat welke keuzes er gemaakt zijn over woningbouw, bedrijvigheid, natuur, duurzaamheid en verkeer. Samen met inwoners en ondernemers wordt deze koers ontwikkeld.

Wat willen we bereiken?

D.8.02 In Domburg verbeteren we het welzijn van de bewoner en van de toerist: goed leven, wellness, rust, natuur en cultuur.

Afgelopen jaren is er gestart met het uitvoeren van de visie Domburg en de Randvoorwaarden herontwikkeling Nehalenniagebied. Dat heeft geleid tot de realisatie van het Singelgebied en gedeeltelijke herstructurering van de openbare ruimte in het Nehalenniagebied. In 2024 gaan we verder met het uitvoeren van de ambities uit de visie Domburg.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.095 In samenhang met de verkeers- en mobiliteitsstudie in en rondom Domburg werken we de deelgebieden uit die zijn beschreven in de visie Domburg.

De uitgangspunten voor de herontwikkeling door initiatiefnemers worden deels geformuleerd door de verkeers- en mobiliteitsvisie. Om de samenhang tussen de deelgebieden te bewaken beschrijven we specifiek de deelgebieden Westrand, Zuidrand, Singelgebied en Nehalenniagebied.

De Westrand betreft het gebied rondom de Parel en Hof Domburg; in 2023 is voor de Westrand een visie door initiatiefnemer gepresenteerd. In 2024 bieden we de visie aan de gemeenteraad aan om vast te stellen. Daarna starten we met de planvorming voor het gebied.

De Zuidrand betreft de toegangsroute richting Domburg centrum, afwikkeling richting Aagtekerke, de sportvelden, het parkeergebied rondom het gemeentehuis en de omliggende gronden. Eventuele acties volgen uit het verkeers- en mobiliteitsplan.

In het Singelgebied leggen we in 2024 de laatste hand aan de openbare ruimte.

De afspraken en uitvoering van het Nehalenniagebied zijn in overleg met de initiatiefnemers tot stand gekomen en in uitvoering gebracht. Initiatieven zijn nieuwbouw van het voormalig hotel Zonneduin, sloop en start van de bouw van Hotel Nehalennia, bestemmingsplan wijziging en vergunningen voor een parkeerkelder bij het Badhotel, vergunningstraject hotel Bosch en Zee. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie.

Wat willen we bereiken?

D.8.03 We werken aan vitale woonkernen met betaalbare en duurzame woningen.

Veere is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Maar het aanbod van betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen is te laag. Hierdoor komen doelgroepen als jongeren, starters, ouderen en zorgdoelgroepen niet aan een passende woning in Veere.

We geven in 2024 uitvoering aan het in 2022 vastgestelde Programma Wonen met de volgende onderwerpen:

- 5 nieuwbouwprojecten in de taskforce betaalbaar Wonen
- Sturing op en uitvoering van de nieuwbouwprogrammering met de NBP Veere
- Herziening en actualisering van de huisvestingsverordening
- Pilot en beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers
- Beleid voor tijdelijk permanente bewoning van bijgebouwen
- Ontwikkelen van een woonzorgvisie
- Leegstandsverordening

Wat gaan we hiervoor doen?

8.097 We herzien de bestaande Huisvestingsverordening.

De bestaande Huisvestingsverordening moet worden herzien. Deze wordt waar het wettelijk kan en dit nuttig is uitgebreid.

8.098 We maken een woonzorgvisie.

Gemeenten zijn vanaf eind 2024 verplicht een woonzorgvisie te hebben. Onder de woonzorgvisie valt ook een urgentieverordening.

8.099 We maken beleid die de tijdelijke permanente bewoning bijgebouwen mogelijk maakt.

Om de woningnood tegen te gaan maken we het tijdelijk permanent bewonen van bijgebouwen mogelijk. Na 3 jaar evalueren we deze tijdelijke maatregel. We nemen de ervaringen mee uit de uitgevoerde pilots in het kader van de meergeneratie- en de pre-mantelzorgwoningen.

8.100 We maken gebruik van een interne taskforce wonen.

Om de nieuwbouwpoging te versnellen maken we gebruik van een tijdelijke taskforce betaalbaar wonen. De taskforce zorgt voor een versnelling bij het oppakken en uitvoeren van nieuwbouwprojecten door de lijnorganisatie. In de taskforce zitten telkens minimaal 5 projecten met de opzet om de nieuwbouwproductie te versnellen ten opzichte van de reguliere procedures.

8.107 We maken beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers.

Voor een vitale economie is het van belang dat we tijdelijke (internationale) werknemers kunnen huisvesten op een goede en passende wijze. Zowel fysiek als organisatorisch. Daarvoor willen we beleid formuleren. Tegelijkertijd voeren we de motie 'pilot huisvestingarbeidsmigranten uit. uit.

8.108 We maken een starters-handreiking.

We maken een overzicht van werkende concepten en financieringsinstrumenten voor starters.

Veerse woningstarters bieden we een handreiking zodat zij weten welke mogelijkheden er zijn om een eerste woonplek in de gemeente te bemachtigen (bestaande bouw en nieuwbouw en koop en huur). Projectontwikkelaars geven wij inzicht in de mogelijkheden (concepten en financieringsinstrumenten) die wij als kansrijk bestempelen.

Wat willen we bereiken?

D.8.04 In 2031 is de Omgevingswet in Veere volledig geïmplementeerd.

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Door de vertraagde inwerkingtreding krijgen gemeenten tot 2031 de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2031 levert dit een volledige digitale dienstverlening op. In de tussentijd monitoren we of de besluiten die we in de afgelopen jaren hebben genomen het gewenste effect opleveren.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.101 We maken een gemeente dekkend Omgevingsplan waarin we alle regels voor de fysieke leefomgeving onderbrengen.

De Omgevingswet vraagt van gemeenten dat ze een gemeente dekkend Omgevingsplan maken. Hierin leggen we alle regels voor de fysieke leefomgeving vast. Regels die in strijd zijn met elkaar brengen we in overeenstemming met elkaar, de overbodige schrappen we en vereenvoudigen we zoveel mogelijk. We pakken deze opgave op aan de hand van de vastgestelde Startnota Omgevingsplan. In het proefjaar 2024 beginnen we met het gebied Neeltje Jans. Voor het maken van het totale Omgevingsplan hebben we de tijd tot en met 2031.

8.106 We breiden onze digitale dienstverlening steeds verder uit tot een volledig werkend stelsel in 2031.

Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 gaat de ontwikkeling van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) dat het Rijk levert door. Dit stelsel zorgt ervoor dat onze inwoners zich kunnen oriënteren, checken of ze een vergunning nodig hebben en aanvragen en meldingen kunnen doen. Het stelsel dat op 1 januari beschikbaar is, is de minimale variant omdat de ambities de afgelopen jaren zijn teruggeschoefd. In aanloop naar 2031 breidt de overheid dit steeds verder uit. De gemeente staat aan de lat om de eigen software hier werkend op aan te sluiten, en te zorgen voor de vulling met de juiste data.

8.105 We monitoren en evalueren de invoering van de Omgevingswet.

Na de invoering van de Omgevingswet monitoren en evalueren we jaarlijks het nieuwe werken onder de Omgevingswet. We kijken of de besluiten die we in de aanloop naar de invoering hebben genomen goed uitpakken in de praktijk en of er aanpassingen nodig zijn. Voorbeelden hiervan zijn de legesnota, het adviesrecht van de gemeenteraad bij complexe vergunningen en de adviescommissie Omgevingskwaliteit. Daarnaast passen we onze digitale dienstverlening steeds aan op basis van de nieuwe delen van het Omgevingsplan. Zie hiervoor ook het programma Bestuur en Ondersteuning.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
30	Gemiddelde WOZ-waarde	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2023	388	282	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
31	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	2022	8,3	8,4	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
32	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	2023	94,9	81,7	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2023	701	858	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2023	787	938	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	381	132	45	45	45	45
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.715	3.090	8.944	1.442	923	919
8.3 Wonen en bouwen	1.163	1.892	997	997	997	927
Totaal Baten	7.260	5.114	9.986	2.484	1.965	1.891
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.908	3.261	2.580	2.530	2.360	2.360
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.025	2.697	8.183	1.458	1.038	1.034
8.3 Wonen en bouwen	1.811	3.815	1.416	1.566	1.450	1.350
Totaal Lasten	9.743	9.773	12.179	5.554	4.847	4.744
Gerealiseerd resultaat	-2.484	-4.660	-2.193	-3.070	-2.883	-2.852

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Adviseur Omgevingsrecht 0,7 fte	S	Nieuw	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Notitie supermarktbeleid	E	Nieuw	50.000							
Handhaving Kamerverhuur	E	Nieuw			100.000		100.000			
Project inventarisatie zomerwoningen	E	Nieuw			150.000					
Vormen van een duurzaamheidsfonds, t.b.v. duurzaamheidsdoelstellingen (cfm. Hoofdlijnenprogramma)	E	Bestaand	200.000							
Omgevingsplan Veere 2029	E	Bestaand	170.000		170.000					
Verhoging ontwikkelbudget ruimtelijke plannen	S	Bestaand	35.000		35.000		35.000		35.000	
Evaluatie en vernieuwing huisvestingsverordening	E	Bestaand	25.000							
Tasforce versnellen doorlooptijden	E	Bestaand	75.000							

Investerings

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Cijferoverzicht

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2022	Act begr 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Lokale heffingen	361	423	391	391	391	391
Saldo financieringsfunctie	277	-796	-123	-119	-114	-110
Overige algemene dekkingsmiddelen	28	26	53	75	75	75
Subtotaal lasten	666	-346	321	348	352	357
Baten						
Lokale heffingen	6.169	6.486	6.977	7.352	7.652	8.001
Gemeentefonds	35.017	35.690	37.347	38.082	35.573	34.811
Dividend	2.883	11	11	11	11	11
Overige algemene dekkingsmiddelen	296	3.103	347	396	390	390
Subtotaal baten	44.365	45.291	44.682	45.840	43.626	43.212
Saldo	43.699	45.637	44.361	45.492	43.273	42.855

Onvoorzien en overige baten en lasten

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten	34	47	18	18	18	18
Lasten	22	169	929	842	686	132
Resultaat	12	-122	-911	-825	-669	-114

Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	-35	0	0	0	0	0
Resultaat	35	0	0	0	0	0

Mutaties reserves

Mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten	5.437	10.793	1.075	816	639	639
Lasten	11.841	8.311	1.354	222	123	123
Resultaat	-6.404	2.482	-279	594	517	517

Overhead

Specificatie overhead

Berekening overheadpercentage

Bij de berekening van het percentage overhead zijn wij uitgegaan van hetgeen hierover in de notitie Overhead (juli 2016) van de commissie BBV vermeld staat. Dit betreft een percentage wat tot stand komt door het totaal van de overhead te delen door de salarissen welke verantwoord zijn op de taakvelden van de begroting, exclusief het taakveld overhead zelf.

In onderstaande tabel is af te lezen dat in 2024 het percentage overhead 87% bedraagt. Omdat wij dit percentage jaarlijks opnieuw bepalen hebben wij er voor gekozen om dit percentage voor alle jaren te hanteren.

Gebruik overheadpercentage

Wij passen het overheadpercentage van 87% toe bij het toerekenen van overhead aan de investeringen, grondexploitatie en bij de extracomptabele berekeningen van de tarieven in de paragraaf lokale heffingen. Dit laatste betreft de afvalstoffenheffing, de rioolrechten, de begraafrechten en de leges.

Ontwikkeling percentage

Het berekende percentage overhead is in de begroting 2024 hoger dan in de begroting 2023 berekend was, 87% t.o.v. 86%.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Lasten						
Salarissen	4.456	5.613	6.667	6.675	6.678	6.681
Belastingen	24	24	25	25	25	25
Duurzame goederen	42	44	46	46	46	46
Ingeleend personeel	1.212	654	510	351	351	351
Overige goederen en diensten	3.755	4.612	4.984	5.574	5.578	5.398
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	43	46	50	50	50	50
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	23	23	25	25	25	25
Mutatie voorzieningen	214	225	166	166	166	166
Afschrijvingen	230	213	221	245	244	238
Toegerekende rente	16	22	15	15	14	13
Overige verrekeningen	-1	-1	-5	-5	-5	-5
Totaal lasten	10.012	11.474	12.705	13.168	13.173	12.988
Baten						
Duurzame goederen	2	0	0	0	0	0
Uitgeleend personeel	54	2	12	12	12	12
Huren	40	38	40	81	81	81
Leges en andere rechten	81	75	78	78	78	78
Overige goederen en diensten	40	27	28	28	28	28
Inkomensoverdrachten - Rijk	6	19	12	12	12	12
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen baten	137	0	0	0	0	0
Mutatie voorzieningen	3	3	0	0	0	0
Totaal baten	362	163	170	211	211	211
Totaal overhead	9.649	11.311	12.535	12.957	12.963	12.778
Toerekenen aan grondexploitatie en investeringen	249	207	207	199	199	199
Resultaat overhead na toerekeningen	9.400	11.104	12.329	12.758	12.763	12.578

Salariskosten exclusief taakveld 0.4 overhead	10.167	13.113	14.327	14.327	14.327	14.186
% overhead	95%	86%	87%	90%	90%	90%

Taakveld overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Actuele begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027
Baten	362	250	170	211	211	211
Lasten	9.763	12.273	12.498	12.968	12.974	12.789
Resultaat	-9.400	-12.024	-12.329	-12.758	-12.763	-12.578

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

We borgen de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening mede vanuit de processen en ondersteuning bedrijfsvoering.

Inleiding

Lerend, Eensgezind en Veerkrachtig zijn de kernbegrippen die centraal staan in het organiseren en verbeteren van onze bedrijfsvoering. Maatschappelijk zijn er veel ontwikkelingen die hun weerslag hebben op het functioneren van onze organisatie. Brede participatie, een krappe arbeidsmarkt, de toenemende digitalisatie en het zijn van een transparante overheid zijn een paar thema's die grote invloed hebben op hoe we onze bedrijfsvoering vormgeven. Het verbeteren van de bedrijfsvoering is daarbij een belangrijk thema in het coalitieprogramma, inmiddels zijn er belangrijke stappen gezet, daarom zien we de nieuwe uitdagingen voor 2024 en verder met LEV tegemoet.

Personeel ambtelijke organisatie en arbeidsmarktbeleid

Ambtelijke organisatie: 253,5 fte
Griffie 2,1 fte

Nu de formatie op hoofdlijnen in 2023 op sterkte is gebracht wordt in 2024 verder 'gebouwd' aan de organisatie. Onderdeel daarvan is het meer ruimte geven aan het op managementniveau verdelen van de span of control door de invoering van Teams. Ook het verder professionaliseren van het projectmatig werken helpt om zowel de kwaliteit als de integraliteit van vaak complexe inhoudelijke processen te verbeteren.

Het vinden en vasthouden van de juiste mensen blijft daarbij wel een uitdaging. Wij blijven daarom investeren in een aantrekkelijk pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden en hebben ook aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers.

Voor de realisatie van de woningbouwprogrammering is voor een langere periode incidenteel geld beschikbaar om extern capaciteit in te huren. Vanwege de lange looptijd van deze ontwikkeling zetten wij in op het in dienst nemen van eigen personeel. Dat is beter qua betrokkenheid, flexibiliteit en kosten. Na afloop van de looptijd zal door middel van de strategische personeelsplanning tijdig worden geschakeld om de personeelsformatie op dit onderdeel in overeenstemming te brengen met het werkaanbod. Daarmee zijn de eventuele risico's op dit punt goed beheersbaar. Voor onderdelen waarvoor geen geld in de woningbouwprogrammering is opgenomen zullen wij in de perspectiefnota 2025 – 2028 een voorstel doen.

Strategische agenda

Vanuit de Europese, landelijke en provinciale overheid zijn er grote vraagstukken die, als het op de uitwerking en uitvoering aankomt, veelal bij de gemeenten op het bordje worden gelegd. Voor gemeenten vraagt dit een vertaling naar de couleur lokaal, of in onze woorden, de 'Veerse maat'.

Dit in toenemende mate gedecentraliseerde beleid heeft voor Veere tot gevolg dat er op veel terreinen (op)nieuw eigen beleid is en moet worden vastgesteld. Maar vooral ook haalbare uitvoeringsprogramma's met prioriteiten en keuzes, want we kunnen niet alles, en zeker niet alles tegelijk. Met het oog op een zich, ook financieel, terugtrekkende landelijke overheid is het maken van strategische keuzes in onze ogen daarom niet te voorkomen.

Met de omgevingsvisie en visie op dienstverlening als basis ligt er inmiddels een mooie basis om onze eigen koers te gaan bepalen en vooral met en voor de Veers samenleving de juiste strategische keuzes te maken.

Het instrument dat we hiervoor maken is de strategische agenda die in de tijd verder vooruitblijkt dan de begrotingscyclus. Als deze agenda is vastgesteld kan de deze in de begrotingscyclus worden geïmplementeerd en als basis dienen voor een nieuw op te stellen financieel perspectief .

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is al gedeeltelijk in werking getreden. De Woo heeft de Wob vervangen. Naast de plicht van passieve openbaarmaking van informatie (openbaarmaking naar aanleiding van een Woo-verzoek), is in de Woo ook een algemene inspanningsverplichting opgenomen om zoveel mogelijk informatie - voor zover dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is - actief voor iedereen openbaar te maken.

Deze actieve openbaarmaking brengt in 2024 brengt organisatie breed veel werk met zich mee. Het is lastig vast te stellen hoeveel capaciteit hiervoor nodig. Daarom pakken we het als volgt aan:

- Voor het feitelijk openbaar maken en publiceren breiden we de capaciteit uit. Deze taak vraagt naar inschatting 28 uur per. Afhankelijk van de invulling van de vacature (intern of extern) kan het eerste jaar dan gebruikt worden om te zien of deze inschatting klopt. De kosten hiervan dekken we uit de door het rijk beschikbaar gestelde middelen.
- In het jaar 2024 monitoren we de benodigde capaciteit die op alle vakafdelingen m.b.t. de werkzaamheden voor Woo nodig is. Op basis daarvan weten we dan hoeveel capaciteit nodig vanaf 2025.

Centrale inkoop en ondersteuning organisatie

Om een professionele inkoop binnen Veere te borgen en het in control zijn over de uitgaven en de rechtmatigheidsverklaring besteden we in 2024 extra aandacht aan de gecoördineerde inkoopfunctie. Belangrijk is de centrale inkoopondersteuning van de diverse vakafdelingen in verband met de toenemende rechtmatigheidseisen. Een groot deel van de werkzaamheden bestaat uit het uitvoeren van aanbestedingen, maar ook het inkoopproces valt onder de verantwoording van inkoop. Voor 2024 staan er minimaal 5 Europese aanbestedingen op het programma en 2 meervoudig onderhandse op de aanbestedingskalender op basis van aflopende contracten. Ook is inkoop in 2024 betrokken bij enkele aanbestedingen die we gezamenlijk met andere overheidsinstanties uitvoeren. Daarnaast leert de ervaring uit de afgelopen jaren dat ondersteuning van inkoop bij meerdere ad hoc inkooptrajecten nodig is.

Alle aanbestedingen en advieswerkzaamheden vragen meer dan de op dit moment beschikbare formatie van 1 FTE.

In 2024 continueren we inkoop met de inhuur van een senior inkoopadviseur voor 8 uur per week om de medewerkers van de vakafdelingen die inkooptransacties uitvoeren extra te ondersteunen. De noodzakelijk middelen (€ 45.000) nemen we op in de begroting 2024. Voor 2025 kijken we of deze noodzakelijke middelen structureel nodig zijn.

Goed en bedrijfszeker beheer ICT huishouding

We zorgen voor een goed en bedrijfszeker beheer en de tijdige doorontwikkeling van onze ICT huishouding.

- Voor onze dienstverlening gebruiken we veel verschillende informatiesystemen. Bij uitval van één of meerdere informatiesystemen kunnen bedrijfsprocessen worden verstoord, gehinderd of zelfs geheel stil komen te liggen. Dit geldt niet alleen voor cyberincidenten, maar ook voor verstoringen door uitval van personeels of de uitval van nutsvoorzieningen. We gaan verder met het afstemmen van onze continuïteitsplannen

en richten een uitwijkvoorziening in waarmee we bij een calamiteit onze dienstverlening vanaf een andere locatie operationeel kunnen maken. Om snel en adequaat op verstoringen te kunnen reageren gaan we de werking van deze systemen en continuïteitsplannen toetsen.

- We vervangen onze ICT-voorzieningen planmatig en tijdig, binnen de beschikbare budgetten. In verband met uitbreiding van het aantal fte's in de organisatie nemen we hiervoor wel structureel € 20.000 extra ICT budget op in de begroting.

Onze informatiesystemen en informatie zijn veilig

We zorgen dat onze informatiesystemen veilig zijn en dat we aan de regelgeving op dit punt voldoen.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We voeren de in het jaarplan informatiebeveiliging benoemde acties uit.
- We voeren de wettelijk verplichte audits rond informatiebeveiliging uit en behalen daarin een goed resultaat.
- We organiseren "legal hacks" op onze informatiehuishouding om van te leren en schenken extra aandacht aan veiligheidsbewustwording van de gebruikers en organiseren in dat kader regelmatig bewustwordingsacties.

Informatiebeveiliging gemeenteraad

De ambtelijke organisatie adviseerde de griffie en het presidium om de werkprocessen van de gemeenteraad te laten voldoen aan de wettelijke privacy- en informatiebeveiligingsrichtlijnen. In het financieel perspectief is opgenomen dat de raad daar in 2024 ook inhoud aan wil geven. Als eerste stap wordt geadviseerd om een e-mail omgeving in te richten waarmee we de vertrouwelijkheid en integriteit van het mailverkeer borgen. De griffie is hiervan de proceseigenaar en budgethouder.

Duurzame opslag en ontsluiting van onze digitale informatie

We vervolgen in 2024 de genomen maatregelen op de aanbevelingen van de toezichthouder het Zeeuws Archief m.b.t. de duurzame opslag en ontsluiting van onze digitale informatie, te weten:

- De steeds verder gaande digitalisering in al onze processen en de toenemende verwevenheid van die processen stellen voortdurend hogere eisen aan de digitale opslag en integrale ontsluiting van de digitale informatie. Ook de wetgeving stelt eisen op dit vlak. Het Zeeuws Archief wijst ons in haar rol als toezichthouder hier steeds nadrukkelijker op. Voor de benodigde versterking van de cluster documentaire informatievoorziening is hiervoor in de begroting 2023 al structureel budget opgenomen.

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Enmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Handhaving stoffen 1/2 fte BOA	S	Nieuw	32.000		32.000		32.000		32.000	
Personeelskosten: door uitbreiding organisatie extra uitgaven voor arbo, bijeenkomsten, scholing etc.	S	Nieuw	30.000		30.000		30.000		30.000	
Uitgaven werving en selectie	S	Nieuw	20.000		20.000		20.000		20.000	
Hogere leasekostentelefonie door vervanging toestellen	S	Nieuw	15.000		15.000		15.000		15.000	
ICT beveiliging - mailadressen gemeenteraad	S	Nieuw	15.000		15.000		15.000		15.000	
ICT - gedwongen andere licentievormen microsoft	S	Nieuw			625.000		625.000		625.000	
Applicatie subsidie - implementatie	E	Nieuw	55.000							
Applicatie subsidie - exploitatielasten	S	Nieuw	30.000		30.000		30.000		30.000	
Taxatie gebouwen t.b.v. verzekering	E	Nieuw	40.000							
Huurinkomsten Grijskerke	S	Nieuw				41.000		41.000		41.000
Aanpassingen tbv extr huur Grijskerke	E	Nieuw	25.000							
Projectondersteuner P&P	S	Nieuw	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Projectcontroller P&P	S	Nieuw	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Uitvoering laatste fase organisatie onderzoek. Onderdeel span of control.	S	Nieuw	150.000		150.000		150.000		150.000	
0,5 fte medewerker control	S	Bestaand	40.000		40.000		40.000		40.000	

Investerings

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Bedrijfsvoering/diversen	Verduurzaming stadhuis 2e fase	Nieuw	2024	112.500	25	8.438	
Bedrijfsvoering/diversen	Presentatiemiddelen raadszaal	Nieuw	2024	20.000	5	4.700	
Bedrijfsvoering/diversen	iPads hal gemeentehuis, raadzaal en medewerkers	Nieuw	2024	12.000	5	2.820	
Bedrijfsvoering/diversen	Vergaderunits gemeentehuis	Nieuw	2024	75.000	10	10.125	7.500
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging VW caddy	Nieuw	2024	22.540	7	4.009	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging meubilair en inrichting dorpshuizen en mfa's	Bestaand	2024	18.973	20	1.613	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging machines accommodatiebeheer conform machineplan	Bestaand	2024	31.500	10	4.253	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging aanhangwagen accommodatiebeheer	Bestaand	2024	6.945	10	938	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging aanhangwagen conform materieelplan	Bestaand	2024	6.945	10	938	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging vrachtwagen conform materieelplan	Bestaand	2024	215.000	7	38.239	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging personenauto conform materieelplan	Bestaand	2024	39.500	7	7.025	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervanging tractor en herderarm conform materieelplan	Bestaand	2024	221.700	10	29.930	
Bedrijfsvoering/diversen	Vervangen afzetcontainers vrachtauto	Bestaand	2024	36.978	21	3.055	
Bedrijfsvoering/diversen	Herderarm: Heggenslagmaaier	Bestaand	2024	21.000	7	3.735	
Bedrijfsvoering/diversen	Herderarm: Klepelmaaier	Bestaand	2024	20.000	7	3.557	
Bedrijfsvoering/diversen	New Holland TC 40	Bestaand	2024	51.143	10	6.904	
Bedrijfsvoering/diversen	Rior junijet	Bestaand	2025	19.504	10	2.633	
Bedrijfsvoering/diversen	Materieelplan; 3x Ford transit Custom	Bestaand	2025	139.557	7	24.821	
Bedrijfsvoering/diversen	Renault Zoe (electrisch)	Bestaand	2025	31.128	7	5.092	
Bedrijfsvoering/diversen	Schoonmaakrobot zwembad	Bestaand	2025	9.200	5	2.162	
Bedrijfsvoering/diversen	Printer welkomstborden	Nieuw	2026	13.000	10	1.755	
Bedrijfsvoering/diversen	Opel corsa	Bestaand	2026	39.500	7	7.025	
Bedrijfsvoering/diversen	Aanhangwagen	Nieuw	2027	6.945	10	938	
Bedrijfsvoering/diversen	New Holland Boomer 2x	Nieuw	2027	80.000	10	10.800	
Bedrijfsvoering/diversen	Ford transit custom	Nieuw	2027	43.858	7	7.800	

Paragraaf financiering

Algemeen

Het streven naar de optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) noemen we de treasury-functie. Om deze functie goed uit te voeren, kijken we naar de liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie voeren wij uit binnen de normen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën) en het gemeentelijk treasurystatuut.

Doelstelling

Het treasurybeleid van de gemeente Veere is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter.

Uitgangspunten zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- De risico's die aan de financiële transacties zijn verbonden zoveel mogelijk te beheersen en beperken; het betreft het renterisico's, koersrisico's en het debiteuren-/crediteurenrisico;
- De rentelasten van de leningen zoveel mogelijk beperken;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Financiering

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. In deze paragraaf hebben we het over financiering. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan financiële en liquide middelen komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten).

Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de WET FIDO twee instrumenten: de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. In de Wet HOF zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het beleggen van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist, het zogenaamde **schatkistbankieren**. Dit zijn de drie indicatoren voor het treasury-beleid.

In de financiële begroting is de geprognosticeerde balans opgenomen. In deze balans wordt een prognose van de financieringsbehoefte gemaakt. Wanneer alle variabelen, o.a. planning van investeringen, zich voordoen zoals verwacht verwachten we in 2024 een financieringsbehoefte van ongeveer € 7 miljoen te hebben. In 2025 is dit ruim € 17 miljoen. Voor deze financieringsbehoefte is gerekend met een rentepercentage van 3,5%. In eerste instantie proberen we binnen de kaders van de kasgeldlimiet eerst kort geld aan te trekken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar)

mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm van de kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (exclusief de stortingen in de reserves).

De kasgeldlimiet voor 2024 bedraagt € 7.428.000. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende geldleningen.

Prognose kasgeldlimiet per kwartaal 2024		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari 2024 (lasten exclusief reserves)	€ 87.392	€ 87.392	€ 87.392	€ 87.392
1)	Toegestane kasgeldlimiet				
	- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	- in bedrag	€ 7.428	€ 7.428	€ 7.428	€ 7.428
2)	Omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	- schuld in rekening-courant	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
	- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -

		€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
3)	Vlottende middelen				
	- contante gelden in kas	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1
	- tegoeden in rekening-courant	€ -	€ -	€ -	€ -
	- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ 25.687	€ 18.800	€ 7.500	€ -
		€ 25.688	€ 18.801	€ 7.501	€ 1
4)	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ - 24.188	€ - 17.301	€ - 6.001	€ 1.499
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	€ 7.428	€ 7.428	€ 7.428	€ 7.428
	Ruimte (+)/overschrijding (-); (1-4)	€ 31.616	€ 24.729	€ 13.429	€ 5.929

Renterisiconorm

De wettelijke rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De renterisiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal van € 88.886.000 bedraagt de renterisiconorm € 17.777.000. De ruimte onder de renterisiconorm bedraagt voor 2024: € 15.241.000.

Renterisico vaste schuld over de jaren 2024 t/m 2027				
Berekening (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Aflossingen	€ 2.536	€ 2.528	€ 2.528	€ 2.528
3. Renterisico (1+2)	€ 2.536	€ 2.528	€ 2.528	€ 2.528
4. Renterisiconorm (7*8)	€ 17.777	€ 16.450	€ 15.920	€ 15.880
5. Ruimte onder renterisiconorm (4-3) > 0	€ 15.241	€ 13.922	€ 13.561	€ 13.466
6. Overschrijding renterisiconorm (3-4) < 0	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekening renterisiconorm				
7. Begrotingstotaal (baten inclusief reserves)	€ 88.886	€ 82.251	€ 79.602	€ 79.398
8. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%

Kredietrisiconorm

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op verstrekte gelden weergegeven. Bij het uitzetten van middelen zijn ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.

Overige instellingen zijn de stortingen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). SVn ontwikkelt, beheert en verstrekt aantrekkelijke leningen voor het kopen, verduurzamen en verbeteren van woningen en bedrijfsruimten.

De restant schuld onder woningcorporaties betreft een langlopende geldlening aan de Stichting Zeeuwsland. Op deze lening wordt jaarlijks afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,95%. Het laatste jaar van aflossing is 2051.

Kredietrisico op verstrekte gelden			
Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld in € 1.000	%
Lokale verenigingen/stichtingen	neen	€ 10	0,16%
Overige instellingen	ja/neen	€ 3.127	50,64%
Personeel	neen	€ -	0,00%
Woningcorporaties	neen	€ 3.038	49,20%
Totaal		€ 6.175	100,00%

Koersrisiconorm

Het koersrisico hangt sterk samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteuren-/crediteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Conform de bepalingen van de Wet HOF mogen wij overtollige geldmiddelen alleen bij de schatkist beleggen. Daarom speelt dit risico hier niet. Aan crediteuren wordt zo snel mogelijk betaald, zodra de factuur is geaccordeerd.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van Europese doelstellingen te brengen en te houden (EMU-schuld). De wet vermindert het financieel risico van decentrale overheden. De Nederlandse staat hoeft bovendien voor zijn financieringsbehoefte minder te lenen op de kapitaalmarkt, wat zich vertaalt in een verlaging van de staatsschuld. De wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities.

Ondanks de te verwachten uitzetting in de schatkist, ramen we in de begroting op voorhand geen rentebaten in. Gezien de onzekerheid van de gehanteerde rentepercentages door het Rijk, rapporteren we hier over in onze tussentijdse rapportages.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 2% met een minimum van € 1.000.000. Voor Veere geldt als drempel in 2024: $2\% \times € 88.886.000 = € 1.777.720$.

Renteschema

In onderstaand schema geven we inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 911.000
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	€ 123.314
	Saldo rentelasten en baten		€ 787.686
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	€ 43.135
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ 85.694
c3.	De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	€ -
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 128.829
d1.	Rente over eigen vermogen	+	€ -
d2.	Rente over voorzieningen	+	€ -
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 658.858
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 0,75% afgerond)	-/-	€ 389.390
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 269.468

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf "Lokale heffingen" is voorgeschreven in artikel 10 van het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid voor de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Er zijn in Veere 8 heffingen. Deze zijn gelegitimeerd door verordeningen die door de

gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

Belastingen: heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd, zonder dat daar voor de belastingbetaler een individuele aanwijsbare prestatie tegenover staat. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.

Rechten: betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. Vaak is de betaling slechts een deel van de werkelijke kosten. Rechten zijn gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die meer van de overheid profiteert, betaalt een hogere bijdrage). Belanghebbenden hebben min of meer de mogelijkheid om te kiezen of zij gebruik maken van een gemeentelijke dienst.

Waarom wordt er belasting geheven?

Een gemeente maakt geen winst zoals een private onderneming. De uitgaven die de gemeente jaarlijks moet doen voor het lokaal bestuur, zoals het onderhouden en in standhouden van wegen, scholen, openbaar groen etc. dekken we voor een groot gedeelte uit ontvangsten van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. Daarnaast ontvangt de gemeente doel- of specifieke uitkeringen van het Rijk. De bestemming van deze middelen is vooraf bepaald. Op grond van de gemeentewet kunnen de gemeenten belastingen heffen. Gemeenten mogen alleen belasting heffen voor zover de wet dit uitdrukkelijk toestaat.

Typen gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in twee typen. Er zijn belastingen/heffingen die een algemeen karakter hebben. Dit soort belastingen/heffingen zijn qua hoogte en besteding niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven. Te denken valt aan de OZB, de toeristenbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting. Andere belastingen/heffingen besteden we aan een bepaald doel. De opbrengst van deze belastingen/heffingen mag nooit hoger zijn dan de kosten die voor dit bepaalde doel worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges.

Totstandkoming van de tarieven

Jaarlijks stellen we bij de begroting de tarieven voor de belastingen/ heffingen, rechten en privaatrechtelijke heffingen vast. Per belasting/heffing stelt de raad jaarlijks een verordening vast met daarin doel, grondslag en tarieven van de belasting/heffing.

Tarievenbeleid

In principe verhogen we alle tarieven voor 2024 met het inflatiepercentage van 4,2%, met uitzondering van de onroerende zaakbelastingen. Voor de OZB voeren we in 2024 een extra verhoging in van 2,5%. Dit is een verhoging die al eerder gepland was in de meerjarenraming. De onroerendezaakbelasting voor niet-woningen wordt extra verhoogd met respectievelijk 8% voor eigenaren en 6% voor gebruikers. In de berekening van de algemene uitkering is de onroerende zaakbelastingen een inkomstenmaatstaf. De capaciteit van deze belasting geldt als een korting in de algemene uitkering (WOZ-waarde x gemiddeld tarief in Nederland). We hebben geconstateerd dat deze korting in de algemene uitkering 40% hoger is dan de feitelijke opbrengst. De negatieve effect willen we de komende 4 jaar stapsgewijs ombuigen.

Met de toeristische sector zijn afspraken gemaakt over het verhogen van de tarieven toeristenbelasting als gevolg van inflatie. Op grond van die afspraken verhogen we het hoge en het lage tarief toeristenbelasting met € 0,05

Tarieven 2024

Soort	Grondslag	2023	2024
OZB			
Woning eigenaar	WOZ-waarde	0,0783%	0,0835% *
Niet-woningen gebruiker	WOZ-waarde	0,1105%	0,1235% *
Niet-woningen eigenaar	WOZ-waarde	0,1387%	0,1691% *
Toeristenbelasting			
Bezoeker	Per overnachting (laag tarief)	€ 1,35	€ 1,40
	Per overnachting (Hoog tarief)	€ 2,05	€ 2,10
Afvalstoffenheffing			
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€ 229,65	239,25
	Meerpersoonshuishouden	€ 243,25	253,45
	Per lediging	€ 6,75	7,00
	Eenpersoonshuishouden ondergronds	€ 253,65	264,30
	Meerpersoonshuishouden ondergronds	€ 286,55	298,55
Rioolheffing			
Eigenaar	Aansluiting woning € 200.000,- tot € 300.000,-	€ 68,67	€ 71,55
	Aansluiting niet-woning € 200.000,- tot € 300.000,-	€ 100,56	€ 104,78
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden waterafvoer (< 75m ³)	€ 65,49	€ 68,24
	Meerpersoonshuishouden waterafvoer (76m ³ - 150 m ³)	€ 91,87	€ 95,73
Forensenbelasting			
Forensenbelasting	WOZ-waarde	0,1565%	0,1631% *
Lijkbezorgingsrechten			
Begraafrecht	Lijkbezorging	€ 2.025,00	€ 2.110,00
Recht op urnengraf	Urnengraf	€ 709,00	€ 736,00
Precariobelasting			

Winkeluitstalling	per m ²	€ 4,47	€ 4,65
Terras p/m kustkernen	per m ² hoogseizoen	€ 8,58	€ 8,90
Hondenbelasting			
Hondenbelasting	1e hond	€ 74,93	€ 78,05
	2e hond	€ 131,61	€ 137,10
	Kennel	244,86	€ 255,10

* voorlopig percentage

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)

De grondslag voor deze heffing is de WOZ-waarde (waarde volgens de Wet Onroerende Zaken). De tarieven voor de OZB zijn mede afhankelijk van de getaxeerde waarden. Deze WOZ-waarden stellen we jaarlijks vast. De waarden met waardepeildatum 1 januari 2023 gelden voor het tijdvak 2024. De aanslagen OZB leggen we in 2024 gelijk op met de waardebeschikking.

De tarieven voor 2024 worden naast de inflatiepercentage van 4,2% verhoogd met 2,5%. De onroerendezaakbelasting voor niet-woning wordt extra verhoogd met respectievelijk 8% voor eigenaren en 6% voor gebruikers. We houden in deze berekening nog geen rekening met de verwachte waardeverandering. De werkelijke percentages presenteren we in het voorstel in december.

Forensenbelasting

De tarieven drukken we uit in een percentage van de WOZ-waarde. De hoogte van het tarief is mede bepalend door de gemiddelde waardedaling van het vastgoed binnen de Gemeente Veere. Voor de berekening van de tarieven is uitgegaan van inflatiepercentage van 4,2%. De gemiddelde waarde mutatie is op dit moment nog niet bekend.

Het grootste deel van de aanslagen forensenbelasting leggen we na 90 dagen direct definitief op. Het deel dat de woning verhuurd, wordt aan het einde van het jaar opgelegd, omdat pas na afloop van het kalenderjaar kan worden vastgesteld of het belastbare feit van de forensenbelasting (het meer dan 90 dagen voor zich of zijn gezin beschikbaar houden van een gemeubileerde woning) zich heeft voorgedaan. Ook in deze berekening is nog geen rekening gehouden met de verwachte waardeverandering. Het werkelijke percentage presenteren we in december.

Toeristenbelasting

In 2023 hebben we weer een voorlopige aanslag opgelegd. De definitieve aanslag 2023 zal in maart 2024 worden opgelegd. De toeristenbelasting leggen we op in twee kohieren (2 aanslagen), één kohier tijdens het belastingjaar (een voorlopige aanslag) en één na afloop van het belastingjaar (definitieve aanslag). De voorlopige aanslag is 80% van de definitieve aanslag van het voorgaande jaar.

Vanaf 2024 worden de tarieven volgens afspraak verhoogd met 0,05. Het tarief voor winterarrangement en hemelvaart en Pinksteren verdwijnt. Deze worden niet of nauwelijks gebruikt.

	2023	2024
--	-------------	-------------

tarief p.p.p.n. laag tarief	€ 1,35	€ 1,40
tarief p.p.p.n. hoog tarief	€ 2,05	€ 2,10
<i>Forfaitaire tarieven:</i>		
Voorseizoen plaats mobiel onderkomen	€ 110,70	€ 114,80
naseizoen plaats mobiel onderkomen	€ 85,05	€ 88,20
Jaar/Seizoen plaats mobiel onderkomen	€ 248,40	€ 257,60
Jaarplaats (chalets/stacaravan)	€ 377,20	€ 386,40
<i>strandslaaphuisjes particulier*</i>		
Maand arrangement	€ 48,60	€ 50,40
Hemelvaart arrangement	€ 28,35	Vervalt
Winterarrangement	€ 27,00	Vervalt

Afvalstoffenheffing

In 2022 zijn we overgestapt op afrekening op basis van het aantal ledigingen voor rolcontainers. Om het risico te beperken werken we met een vast tarief inclusief 6 ledigen.

Voor de huishoudens die afval aanbieden in een ondergrondse container hanteren we nog steeds een vast bedrag waarbij we onderscheid maken tussen een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Op basis van het profijtbeginsel hanteren we voor een eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden met een extra vakantieonderkomen, een apart tarief. Dit om het principe de vervuiler betaald te handhaven.

Verder gelden de volgende uitgangspunten:

- Differentiatie naar gezinssamenstelling;
- Vast bedrag voor recreatieobjecten;
- Vast bedrag voor een/meerpersoonshuishouden met vakantieonderkomen;
- Afrekening op basis van het aantal ledigingen boven de 6 voor rolcontainers;
- kwijtschelding voor alle ledigingen.

	2023	2024
Eenpersoonshuishouden rolemmer	€ 229,65	€ 239,25

Meerpersoonshuishouden rolemmer	€ 243,25	€ 253,45
Eenpersoonshuishouden ondergronds	€ 253,65	€ 264,30
Meerpersoonshuishouden ondergronds	€ 286,55	€ 298,55
Extra container rest afval	€ 86,65	€ 90,25
Extra gft bak	€ 15,65	€ 16,30
Tarief per lediging rolcontainer	€ 6,75	€ 7,00

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:	2024	2025	2026	2027
Kosten taakveld afval , inclusief rente	3.668	3.752	3.709	3.721
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffing	-331	-331	-331	-331
Inkomsten taakveld reserves, onttrekking reserve (inv. perscontainers)	-44	-44	-44	0
Netto kosten taakveld	3.294	3.378	3.335	3.390
Toe te rekenen kosten				
Overhead	216	216	216	216
BTW	557	557	557	557
Totale kosten	4.067	4.151	4.108	4.163
Opbrengst heffingen	3.921	4.000	4.080	4.161
Dekkingspercentage	96,4%	96,3%	99,3%	100,0%
Inzet voorziening	146	152	29	2
Stijging tarief	4,20%	2,00%	2,00%	2,00%

Bedragen x € 1.000

De voorziening omvat op het moment van opstelling van de begroting een bedrag van € 584.000 In de jaren 2024-2027 zetten we hier € 328.000 van in om het tarief gelijkmatig te laten stijgen. Het restant betrekken we bij de evaluatie Diftar in 2024.

Rioolheffingen

Voor de rioolheffing gelden twee grondslagen. In de eerste plaats leggen we een aanslag per aansluiting op. Met ingang van 2018 is deze heffing per aansluiting gebaseerd op de hoogte van de WOZ waarde. Daarnaast leggen we een afvoerheffing op naar het waterverbruik.

Berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing:	2024	2025	2026	2027
Kosten taakveld riolering , inclusief rente	2.228	2.261	2.286	2.320
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffing	-39	-39	-39	-39
Netto kosten taakveld	2.189	2.222	2.247	2.281
Toe te rekenen kosten				
Overhead	235	235	235	235
BTW	371	375	379	385
Totale kosten	2.795	2.832	2.861	2.901
Opbrengst heffingen	2.684	2.737	2.792	2.848
Dekkingspercentage	96,0%	96,7%	97,6%	98,2%
Inzet voorziening	111	95	69	53
Inzet algemene middelen	0	0	0	0
Stijging tarief	4,20%	2,00%	2,00%	2,00%

Bedragen x € 1.000

De voorziening omvat op het moment van opstelling van de begroting een bedrag van € 611.000 In de jaren 2024-2027 zetten we hier € 328.000 van in om het tarief gelijkmatig te laten stijgen.

Lijkbezorgingsrechten

De kosten van het onderhoud van de begraafplaatsen en het dekken we volledig uit de lijkbezorgingsrechten. De tarieven verhogen we in 2024 met het inflatiepercentage 4,2%.

Berekening van kostdekkendheid van de lijkbezorgingsrechten	2024	2025	2026	2027
Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria, inclusief rente	554	580	581	581
Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria, exclusief heffing	87	82	81	81
Netto kosten taakveld	466	499	500	500
Toe te rekenen kosten				
Overhead	280	280	280	280
Totale kosten	746	778	779	780
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	497	497	497	497
Dekkingspercentage	67%	64%	64%	64%

Precariobelasting

Voor de heffing geldt een dusdanig aantal tarieven dat er bij de verordening een aparte tarieventabel is gevoegd. Voor 2024 verhogen we de tarieven met het inflatiepercentage van 4,2%. De heffing van de precariobelasting berust op de volgens de vergunning toegestane m².

Hondenbelasting

Voor 2024 verhogen we de tarieven met het inflatiepercentage van 4,2%.

Kostenbesluit Naheffingsaanslagen parkeerbelastingen

Op grond van artikel 11 van de Verordening parkeerbelastingen 2024 is het maximale tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting € 76,70. De kosten voor het opleggen van een naheffingsaanslag parkeerbelasting ramen we als volgt:

Berekening kosten opleggen naheffingsaanslagen parkeerbelastingen	

Vaste en variabele informatieverwerkingskosten	€ 467.000
Kosten van afschrijving en rente automaten	€ 161.000
Personele kosten	€ 534.000
Totaal	€ 1.162.000
Aantal naheffingsaanslagen 2024	10.500
Kosten per naheffingsaanslag	€ 110,67
Te hanteren maximaal tarief	€ 76,70
Dekkingspercentage	69%

Leges

De leges verhogen we met het inflatiepercentage van 4,2%. Uitzondering hierop zijn de tarieven die door het rijk worden bepaald. Daarnaast is Titel II volledig aangepast op basis van de invoering van de omgevingswet.

Omdat we over tal van producten leges heffen geven we in de volgende tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening weer. In de onderstaande tabel geven we het kostendekkingspercentage per titel weer en vervolgens per hoofdstuk. Per hoofdstuk wordt duidelijk dat bij enkele producten de baten hoger zijn dan de kosten (zie hiervoor onderstaande tabel).

Recapitulatie kostendekkendheid leges Veere begroting 2024				
Hoofdstuk		Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Totaal		€ 2.212.517	€ 1.256.615	57%
Titel 1	Algemene dienstverlening	€ 686.869	€ 358.151	52%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 169.607	€ 91.978	54%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 165.648	€ 95.670	58%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 164.365	€ 103.045	63%
	Naturalisaties (extra ingevoegd onderdeel)	€ 33.919	€ 17.202	51%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basis registratie persoonsgegevens (BRP)	€ 22.374	€ 10.630	48%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 32.842	€ 21.260	65%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen			
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet	€ 8.757	€ 494	6%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 21.892	€ 1.235	6%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 2.598	€ 12.218	470%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 64.867	€ 4.420	7%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ -	€ -	-
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	€ 1.306.806	€ 854.565	65%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 1.306.806	€ 854.565	65%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			
Hoofdstuk 9	Sloopmelding			
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ -	€ -	-
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	€ 218.842	€ 43.899	20%
Hoofdstuk 1	Drank- en Horecawet	€ 56.853	€ 22.966	40%
Hoofdstuk 2	APV vergunningen en ontheffingen	€ 161.989	€ 20.933	13%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiliging en brandpreventie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 7	Wet Bibob	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Kleinschalig kamperen	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ -	€ -	-

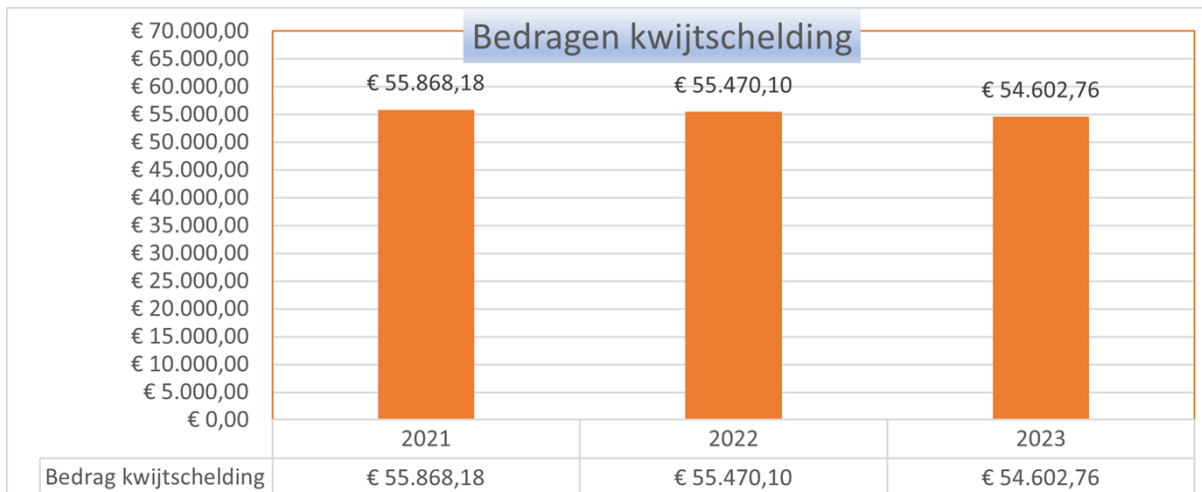
Geraamde inkomsten (x € 1.000)

Soort belasting/heffing	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Toeristenbelasting	10.501	10.700	10.903	11.103
Onroerende zaakbelasting	6.658	7.033	7.333	7.682
Afvalstoffenheffing	3.921	4.000	4.080	4.161

Rioolheffing	2.684	2.737	2.792	2.848
Forensenbelasting	2.007	2.007	2.007	2.007
Lijkbezorgingsrechten	497	497	497	497
Precariobelasting	176	176	176	176
Hondenbelasting	143	143	143	143
Totaal	26.586	27.293	27.930	28.617

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt deel uit van het gemeentelijk minimabeleid. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding beoordelen we aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets nemen we de kosten van bestaan voor 100% mee, volgens de bijstandsnorm. Zo maken we maximaal gebruik van de wettelijke vrijheden op dit gebied. Kwijtschelding kan alleen van de aanslag onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Lokale lastendruk (coelo)

Kengetallen belastingcapaciteit 2024

A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			
				€ 351,04
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			
	Rioolheffing	eigendom	€ 71,55	
		gebruik	€ 95,73	€ 167,28

C	Afvalstoffenheffing voor een gezin vast bedrag	€ 253,45
	Gemiddelde aantal ledigingen (9 ledigingen-6 in vaste bedrag)	€ 21,00
D	Heffingskorting	€ -
E	Totale woonlasten voor gezin bij een gemiddelde WOZ waarde	€ 792,77
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin bij een gemiddelde WOZ waarde	€ 944,00
	Gemeentelijke belasting capaciteit	E/F * 100%
		83,98%

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

De paragraaf Verbonden Partijen nemen we op om te voldoen aan artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Volgens de artikelen 15 en 26 dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;

De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;

De lijst van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we: een zetel in een bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld; die zijn ze kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd.

Er is een veelheid aan verbonden partijen. Het is voor het inzicht van de gemeenteraad van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen aan wordt gegeven. Daarbij dient apart stilgestaan te worden bij de voornemens omtrent verbonden partijen.

Veere

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 28 januari 2016 de nota "Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen" van de VZG vastgesteld. Dit rapport heeft tot doel om de onderlinge samenwerking tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (gemeenschappelijke regeling) te verbeteren.

De collegeleden vertegenwoordigen de gemeente in de besturen van gemeenschappelijke regelingen. Vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is aangemerkt als een taak van bestuur en uitvoering, dus behorend tot de bevoegdheden van het college.

Indeling

We verdelen de verbonden partijen als volgt onder in drie categorieën:

Gemeenschappelijke regelingen (nummer 1 t/m 7)

Stichtingen en verenigingen (8)

Overige verbonden partijen (nummer 9 t/m 10)

1. Gemeenschappelijke regeling Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

<i>Vestigingsplaats</i>	Borsele
<i>Doel</i>	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén lid en een plaatsvervanger, door en uit de raad (inclusief de voorzitter) gekozen.
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse verplichting naar rato van aangeboden afval en voor de garantieverplichting naar rato van het aantal inwoners.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en milieu
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	Het O.L.A.Z. berekent de verwerkingskosten van het afval die door de verwerker in rekening worden gebracht, rechtstreeks door aan de deelnemende gemeenten. Het voorschottarief voor brandbaar afval (inclusief afvalstoffenbelasting bedraagt € 132 per ton. Voor het GFT bedragen de verwerkingskosten € 80 per ton. De voorschotbijdragen voor de milieustraat bedraagt € 25,20 per inwoner. Het AB heeft de begroting 2024 op 14 september 2023 vastgesteld.
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>De invoering van toegangscontrole op de milieustraat. Er wordt onderzoek gedaan naar de milieustraat van de toekomst in combinatie met regionale ambachtcentra.</p> <p>Voorlopige planning van invoering toegangscontrole milieustraat is 1 januari 2024. Vertraging op deze planning zal vanuit OLAZ gecommuniceerd worden.</p> <p>De verdergaande afvalscheiding om de VANG doelstelling te kunnen realiseren, waarbij het accent komt te liggen op meer hoogwaardigere (kwalitatief betere) ingezamelde stromen.</p>

<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De risico's voor het O.L.A.Z. op het gebied van verwerking afval beperken zicht tot de verplichtingen die zijn aangegaan in de verwerkingscontracten. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting en de eventuele CO2 heffing vormen een financieel risico voor de deelnemende gemeenten.
--	--

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
Prognose €551.638,-	Prognose €551.638,-	prognose €14.486.699,-	Prognose €14.486.699,-	€0,-

2. Orionis Walcheren

<i>Vestigingsplaats</i>	Vlissingen
<i>Doel</i>	De primaire taak van Orionis Walcheren is de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen. Orionis Walcheren begeleidt mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, naar zo regulier mogelijk (betaald) werk. Als (betaald) werk nog niet mogelijk is, wordt er ingezet op participatie, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Daar waar nodig wordt (tijdelijk) inkomenssteun en/of schuldhulpdienstverlening geboden.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Middelburg, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders met Sociale Zaken in hun portefeuille van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Het algemeen bestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur aangevuld met één lid van het college van B&W uit elke gemeente. De gemeente met het grootste financiële belang binnen de regeling heeft een extra lid.
<i>Financieel belang</i>	De Gemeente Veere betaalt een bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van deze kosten vindt plaats op basis van de verdeelsleutel ontvangen rijksvergoedingen. Tevens wordt er een extra bijdrage betaald voor de uitkeringslasten voor dat deel van de lasten wat de Rijksvergoeding te boven gaat. Ook deze bijdrage wordt toegedeeld op basis van de ontvangen Rijksvergoedingen.

<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	€ 1.543.048
<i>Ontwikkelingen</i>	De drie Walcherse gemeenteraden hebben de Orionis-Kadernota 2023-2026 vastgesteld. Deze kadernota vormt de basis voor de eerste begrotingswijziging 2023, de primaire begroting 2024 en de eerste begrotingswijziging 2024. In 2024 gaat Veere - samen met Middelburg en Vlissingen - extra investeren in re-integratie. Hiermee kunnen extra mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen en is de verwachting dat de BUIG-tekorten worden teruggebracht.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Het solidariteitsbeginsel dat onder de GR ligt, moet enige redelijkheid kennen: de belangen van de gemeente Veere moeten gediend blijven worden.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 174.000	€ 114.000	€ 28.705.707	€28.275.667	€ 0,-

3. De Zeeuwse Muziekschool

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Deze regeling heeft tot doel een vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en de muzikale vorming in de ruimste zin van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van 10 Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van B&W.

<i>Financieel belang</i>	Inwoners gerelateerde bijdrage in de jaarlijkse vaste kosten; docenturen in Veere gerelateerde bijdrage in de niet toerekenbare kosten (overhead); de variabele kosten zijn afhankelijk van door de gemeente gekozen programma.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	€ 196.625
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2022 heeft Muziekschool Zeeland fors verlies geleden. Alle GR-gemeenten hebben in 2022 en 2023 een extra bijdrage gedaan.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
nbn	nbn	nbn	nbn	nbn

4. Het Zeeuws Archief

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Behartiging belangen van de minister en de gemeenten op het archiefgebied.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere en Middelburg en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Portefeuillehouder Archiefzaken en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van burgemeester en wethouders.
<i>Financieel belang</i>	Vaste jaarlijkse bijdrage.

<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie / Overhead
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	€ 149.831 GR bijdrage € 41.417 E-depot € 47.388 Stadhuiscollectie € 238.636 totaal
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>In programma 1 (beheer) wordt ingezet op de optimalisatie van klimaatbeheersing van de depots en het beheer van de Stadhuiscollecties gemeente Veere en Middelburg. De conservering- en restauratieprojecten worden voortgezet en uitgebreid. Hierbij wordt onder andere ingezet op (her)verpakkingsprojecten. In 2023 staat ook digitale duurzaamheid en de verdere vorming van één Zeeuws e-Depot op de planning.</p> <p>Bij programma 2 (informatie en kennis) wordt er ingezet op het verwerven en toegankelijk maken van archieven en collecties, met als doel deze beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt ingezet op het relatiebeheer met de ketenpartners in Zeeland en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden bij aangesloten overheidsorganisaties. Denk hierbij aan acquisitie, inspectie en advisering en het verbeteren van de (online) toegankelijkheid.</p> <p>Bij programma 3 (publieksbereik) is het voornemen beschreven om verder te gaan met digitale dienstverlening in plaats van analoge dienstverlening. Hierbij staat Zeeuws Archief als infocentrum, zowel fysiek als digitaal, centraal.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 181.328	€ 181.328	€ 1.030.530	€ 960.000	€ 0

5. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Goes
<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid voor alle deelnemende Zeeuwse gemeenten zoals in de Wet publieke gezondheid staat beschreven. Naast deze taken worden op basis van afspraken in de gemeenschappelijke regeling ook taken uitgevoerd voor de individuele gemeenten die hier opdracht voor hebben gegeven. De GGD Zeeland heeft in ieder geval tot taak de gemeenten te adviseren over de bevordering, totstandkoming en de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg. Naast de taken op het gebied van gezondheidszorg is de GR GGD ook belast met de uitvoering van de Jeugdzorg. Dit doet de GGD voor alle Zeeuwse Gemeenten.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit de raad, inclusief de voorzitter.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage voor de Algemene Gezondheidszorg naar rato van het aantal inwoners en gedeeltelijk voor de Jeugdgezondheidszorg naar rato van het aantal 0-19 jarigen op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het CBS gepubliceerd. Het totale financiële belang in de GR bedraagt voor 2023 € 1.122.899. Daarnaast betalen we een bedrag van € 4,5 miljoen voor de Jeugdzorg. Hiervan is € 100.000 voor de uitvoeringskosten en € 4,4 miljoen voor zorgkosten.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en Milieu
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	€ 1.122.899
<i>Ontwikkelingen</i>	In het najaar 2022 heeft de GGD de eerste begrotingswijziging voor 2023 gepresenteerd. Het gaat hierbij om een forse uitbreiding (25 FTE) van de formatie als gevolg van jaarlange bezuinigingen. De uitbreiding moet ervoor zorgen dat de basis op orde gebracht wordt. De financiële gevolgen voor Veere zijn vooruitlopend op besluitvorming over de betreffende begrotingswijziging verwerkt in de gemeentelijke begroting 2023. De vastgestelde Programmabegroting van de GR GGD leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage in de komende jaren.

	Het bepalen van een voorkeursscenario met betrekking tot het governance-vraagstuk heeft momenteel de laatste fase bereikt. Door twee externe bureaus is onderzocht of de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) kan worden losgemaakt uit de GR GGD. Besluitvorming door het college en de raad is, onder voorbehoud, in het najaar voorzien. Er volgen, eveneens in het najaar, enkele begrotingswijzigingen die voortkomen uit de Bestuursrapportage.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 4.879.000	€ 4.879.000	€ 22.534.000	€ 23.106.000	- € 1.610.000

6. Veiligheidsregio Zeeland

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Adequate brandweezorg bieden, voorbereid en geoefend zijn op rampen en crises en een meldkamer in stand houden. Dit alles op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester in het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) voert gemeentelijke taken uit. Het is belangrijk dat dat goed gebeurt en binnen de door de gemeente beschikbaar gestelde financiële middelen.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners alsmede andere uitkeringen en vergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	€ 2.455.124

<i>Ontwikkelingen</i>	-
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
nnb	nnb	nnb	nnb	nnb

7. Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De RUD Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap voor een groot deel milieutaken de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Ze vervult deze taken professioneel, doelmatig en volgens vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van alle Zeeuwse gemeenten, het algemeen en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid van het algemeen bestuur van de RUD. De gemeente Schouwen-Duiveland vertegenwoordigt de regio Walcheren-Schouwen-Duiveland in het dagelijks bestuur van de RUD.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van hoeveelheid uitgevoerde VTH-taken.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	275.300
<i>Ontwikkelingen</i>	1e begrotingswijziging in procedure: € 14.300 per jaar extra voor strategische werving. Tevens 2e begrotingswijziging in voorbereiding voor verplichte overdracht aan de RUD van energietaken, bodemtaken en VTH-taken (verschuiving van plus naar basistaken) Tevens worden in 2024 voorstellen verwacht

	om extra taken naar de RUD over te dragen om te voldoen aan landelijke minimum vereiste omzet van 16,5 miljoen voor omgevingsdiensten .
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	<p>In 2022 heeft de RUD minder taken uitgevoerd dan begroot en daardoor verlies geleden dat (gedeeltelijk) aan de deelnemers is doorberekend. Dat kan ook in volgende begrotingsjaren gebeuren.</p> <p>Bij onvoldoende uitvoering van VTH taken door de RUD kan afbreuk doen aan de doelstellingen van een schone, veilige en leefbare gemeente.</p>

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
n nb	n nb	n nb	n nb	n nb

8. Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De Gemeentelijke Vervoerscentrale verzorgt de planning, regie en contractbeheer van het doelgroepenvervoer wat onder verantwoording van de gemeente valt.
<i>Betrokken partijen</i>	Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland zijn aandeelhouder.
<i>Bestuurlijk belang</i>	In 2015 zijn de Walcherse gemeenten toegetreden tot de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC). In 2017 is besloten de vertegenwoordiging van de gemeente Veere (en ook van Middelburg en Vlissingen) in de GVC te beperken tot toezichthouder in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en niet meer als bestuurder in de GVC. De statuten zijn hierop aangepast. Jaarlijks wordt in de aandeelhoudersvergadering de begroting vastgesteld.
<i>Financieel belang</i>	De Walcherse gemeenten (als houders van de zogenaamde preferente aandelen C) kunnen niet aangesproken worden voor eventueel verlies of winst van de onderneming.

<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	p.m.
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>In 2024 bereidt de GVC zich voor op een uitbreiding van haar werkzaamheden in 2025. Op dat moment wordt een deel van het huidige OV door de provincie vervangen door flextaxi's. Mensen kunnen dan, voor dezelfde kosten als het OV, met een flextaxi reizen. De kosten voor deze operationele uitbreiding bij de GVC ligt bij de provincie. In 2023 en 2024 worden er pilots gedraaid in delen van Zeeland om de flextaxi te testen.</p> <p>Verder wordt in 2023 en 2024 uitgewerkt hoe verschillende extra taken belegd kunnen worden bij de GVC om vanaf 2025 uitvoering te geven aan de Regionale Mobiliteitsstrategie. En welke organisatievorm daar het beste bij past. Dit wordt ter besluitvorming voorgelegd aan alle Gemeenteraden en de Provinciale Staten.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
nbn	nbn	nbn	nbn	nbn

9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Doel</i>	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Veere kan gebruik maken van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergadering.

<i>Financieel belang</i>	Veere bezit een pakket van 7.020 aandelen van € 2,50 nominaal. De waarde van deze aandelen fluctueert constant.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	<p>Op basis van de jaarcijfers 2022:</p> <p>BNG Bank is tevreden met de financiële resultaten die in 2022 zijn behaald. De ontwikkelingen in de Oekraïne, de verstoring in de wereldwijde toeleveringsketen, hoge energieprijzen en de hoge inflatie hebben geen materiële financiële gevolgen gehad. Over het verslagjaar 2022 werd een nettowinst gerealiseerd van EUR 300 miljoen. Een jaar eerder kwam de nettowinst uit op EUR 236 miljoen. Voornaamste oorzaken van de hogere nettowinst zijn een stijging van het renteresultaat en een hoger gerealiseerd resultaat financiële transacties uit hoofde van de liquiditeitsportefeuille. Het renteresultaat kwam in 2022 uit op EUR 481 miljoen, ten opzichte van EUR 407 miljoen een jaar eerder. BNG Bank beoordeelt het renteresultaat als structureel gezond.</p> <p>Ondanks de rentestijging en het negatieve effect dat dit kan hebben op investeringsbeslissingen van klanten stond de totale langlopende kredietportefeuille eind 2022 op EUR 88 miljard. Dit is een netto toename van de portefeuille van EUR 1 miljard. De omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen was in 2022 EUR 12,3 miljard ten opzichte van EUR 12,8 miljard in 2021. In de eerste helft van 2022 zagen we een hogere kredietaanvraag. Met name gemeenten anticipeerden op de rentestijging en haalden hun financieringsvraag naar voren.</p> <p>BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. De Common Equity Tier 1-ratio en Tier 1-ratio bedragen per einde 2022 35% respectievelijk 37%. Ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen BNG Bank opnieuw op het hoogste ratingniveau. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Op basis hiervan zijn we het hele jaar in staat geweest om tegen aantrekkelijke tarieven financiering aan te trekken in diverse valuta voor de korte en lange termijn. BNG Bank trekt steeds meer financiering aan met ESG-obligaties onder haar Sustainable Finance Framework. In 2021 lag dit percentage nog onder de 30%, in 2022 is dit gegroeid naar 36%.</p> <p>In lijn met het staande beleid stelt BNG Bank voor om 50% van de nettowinst uit te keren, gecorrigeerd voor de uitkering op het additioneel Tier1-kapitaal. Dit komt neer op een dividenduitkering van EUR 139 miljoen, EUR 2,50 per aandeel.</p>
<i>Ontwikkelingen</i>	Zie bovenstaand.

<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Zie bovenstaand.
--	------------------

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Bedragen x € 1.000.000

10. Z.E.H. N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Z.E.H. N.V. is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied van elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening.
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in Z.E.H. N.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen Z.E.H. N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 119.526. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in Z.E.H. N.V. een risico loopt tot dit bedrag.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	We betalen geen bijdrage aan Z.E.H. in 2024. Bij het onderdeel ontwikkelingen gaan we in op de dividendstroom die we verwachten.
<i>Ontwikkelingen</i>	Bij de verkoop van het onderdeel Wholesale is inzichtelijk gemaakt welke dividendstromen we als aandeelhouder kunnen verwachten om de liquiditeit binnen Z.E.H. vrij te laten vallen. In 2024 zal er sprake zijn van een zogeheten superdividend. De hoogte van dit dividend is nog onzeker, maar de verwachting is

	dat het minimaal om een bedrag van € 500 miljoen gaat. Voor Veere betekent dit ongeveer € 14 miljoen. Hiervan storten we het gedeelte van ongeveer € 5 miljoen door naar GBE Aqua B.V. door zodat ze aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	We lopen slechts risico over het kapitaal van € 119.526 dat we in onze boeken hebben staan. Daarnaast lopen we het risico dat de voorziene dividendstromen niet naar de aandeelhouders komen door de instabiele energiemarkt.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
1.589.501	1.089.501	1.549.493	1.549.493	0

*cijfers, x € 1.000

11. Gemeentelijk Bezit Evides Aqua B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Het borgen van de publieke drinkwatervoorziening .
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in G.B.E. Aqua B.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 2,6 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Begroting 2024 (bijdrage)</i>	We betalen geen bijdrage aan GBE Aqua. Bij het onderdeel ontwikkelingen gaan we verder in op de dividendstromen.

<i>Ontwikkelingen</i>	<p>De verwachting is dat we in 2024 dividend ontvangen van Z.E.H. waarmee onze laatste kapitaalstorting in GBE Aqua kunnen doen. Hiermee kan GBE Aqua haar laatste aflossingsverplichtingen voldoen.</p> <p>Er ontstaat dan een situatie dat de GBE Aqua gevoed wordt uit de dividendstromen van Evides. Deze vloeien, na aftrek van bedrijfskosten, door naar de aandeelhouders. De ingerekende dividenden in de begroting lopen van ongeveer € 350.000 in 2024 op naar ongeveer € 390.000 in 2027.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	<p>De deelneming in GBE Aqua staat na de laatste kapitaalstorting naar verwachting in onze balans geactiveerd voor een bedrag van ongeveer € 9,5 miljoen. Dit is zodoende het bedrag waarover we risico lopen als gemeente, in het geval Evides failliet gaat. Aangezien Evides een stabiel bedrijf is met een stabiel rendement is de risico inschatting laag.</p>			
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
nmb	nmb	nmb	nmb	€ 165.000

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzit.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 4 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- * Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- * Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- * Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- * Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan. Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2024 inzet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op.

Als we gedurende 2024 aanpassingen of aanvullingen moeten doen op een beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan nemen we daar in het betreffende programma maatregelen voor op. Ook als we een beheerplan actualiseren nemen we dat op als maatregel in het betreffende programma.

Overzicht beheerplannen

Beleidsterrein	Looptijd beheerplan	Datum besluitvorming	Herziening/Evaluatie
Duingebiedvoorzieningen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Gebouwen	2020-2023	Vaststelling februari 2020	2023
Groen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Openbare verlichting	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Riolering	2020-2023	Vaststelling december 2019	2023
Stadshaven Veere	2024-2028	Vaststelling december 2022	2028
Wegen	2024-2028	Vaststelling september 2023	2028
Civieltechnische kunstwerken	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028

Tabel: Overzicht beheerplannen

Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte

Met de term openbare ruimte bedoelen we de ruimte in kernen die voor iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, gebouwen etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen

3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken en de Stadshaven Veere
5. Duingebied
6. Riolering
7. Gebouwen

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Dit is een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We formuleren daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht).

In 2021 stelden we een Integrale beheervisie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Deze visie is gebruikt als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen. Hierin zijn 5 zones benoemd, in het Beleidsplan Groen 2023-2031 benoemden we nog 2 extra zones. In het Beheerplan Groen is vastgelegd welke kwaliteitsniveaus we als beheerdoel aanhouden. Dat beheerniveau hebben we de Veerse Ambitie genoemd.

Discipline	Bedrijventerreinen	Begraafplaatsen	Buitengebied	Centra	(Recreatie)parken	Sportparken	Woongebieden
Groen	B	A	B	A	B	B	B
Verharding	B	B	B	B	B	B	B
Water	B	A	B	A	B	B	B
Reiniging	B	A	B	A	B	B	B

Groen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Het Beleidsplan Groen (2023-2031) en het Beheerplan Groen (2024-2028) zijn op 5 juli 2023 door de raad vastgesteld.

Het plan bestaat uit een visie en een beheer deel. In de visie vragen we onder andere meer aandacht voor thema's als biodiversiteit, duurzaamheid, burgerparticipatie en de daarbij behorende ambities en kosten. In het beheerplan wordt een analyse gegeven van de huidige areaal en de kosten voor het onderhoud. Ook wordt aangegeven hoe we om willen gaan met groen als kapitaal en de daarbij behorende manier van begroten.

Beheerdoelen

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere en de in 2021 opgestelde Integrale Visie voor de Openbare Ruimte.

Maatregelen

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoenen dunnen we dan uit en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we met oog voor het gebruik, biodiversiteit en duurzaamheid. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervangings.

Ontwikkelingen

De klimaatproblematiek raakt ook het openbare groen. Door aanhoudende droogte is het van belang te kiezen voor de juiste soorten. Investeren in water geven en vroeg uitvoeren van plantwerk zijn maatregelen die kunnen bijdragen aan het goed aanslaan van beplanting. De keuze voor klimaat adaptieve beplanting is een thema in het groenbeleidsplan. Door stijgende temperaturen zullen we steeds meer te maken krijgen met nieuwe en soms invasieve soorten beplanting en dieren. Sommige nieuwe soorten lijken hier zich goed te voelen door de stijgende temperatuur. Dit kan een bedreiging vormen voor de lokale flora en fauna. Hier zullen we ons op moeten voorbereiden.

In het groen beleids- en beheerplan 2022 geven we aandacht aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten.

Openbaar groen		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	2.710	2.710	2.710	2.710
	Opgenomen in begroting	2.710	2.710	2.710	2.710
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Groenbeheerplan

Wegen (opgenomen in programma 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

September 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan wegen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

In 2024 gaan we voor het standaard ambitieniveau volgens de CROW 'niveau B'. In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud). Alle wegen voldoen aan het einde van de planperiode minimaal aan niveau B.

Maatregelen

Op basis van het beheerplan voeren we de vervangingsplanning wegen uit en stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma voor het groot onderhoud op. We kijken daarbij meerdere jaren vooruit. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast voeren we klein onderhoud uit.

Ontwikkelingen

Door de grote vervangingsopgave van de nutsbedrijven is een goede samenwerking met de nutsbedrijven steeds belangrijker. Samen met de nutsbedrijven proberen we het groot onderhoud aan wegen, riolering en nutsvoorzieningen voor de lange termijn te plannen en tijdig af te stemmen. Hierdoor bereiken we een optimaal resultaat.

Wegbeheerplan		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	1.710	1.710	1.710	1.710
	Opgenomen in begroting	1.710	1.710	1.710	1.710
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Wegbeheerplan

Openbare verlichting (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad beheerplan openbare verlichting 2024-2028.

Beheerdoelen

De komende jaren vervangen we het resterende deel van de conventionele verlichting voor LED-armaturen. Hiermee versnellen we de verduurzaming van onze openbare verlichting.

Maatregelen

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

Ontwikkelingen

In 2018 is er beleid vastgesteld voor licht en donker. Hier is in het nieuwe beheerplan rekening mee gehouden. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Hier proberen we zo veel mogelijk op in te spelen.

Openbare verlichting		2024	2025	2026	2027
Investeringsbedragen	Benodigd	188	187	189	158
	Opgenomen in begroting	188	187	189	158
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan openbare verlichting

Civieltechnische kunstwerken (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan civiele kunstwerken 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Tweejaarlijks inspecteren we alle kunstwerken en werken we het schades en achterstallig onderhoud weg. Grotere vervangings- of onderhoudsmaatregelen die we niet binnen het onderhoudsbudget kunnen oplossen nemen we apart op in de begroting.

Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Civieltechnische kunstwerken		2024	2025	2026	2027
		Benodigd	48	48	48
Exploitatiebedragen	Opgenomen in begroting	48	48	48	48
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken

Gebouwenbeheer (opgenomen in programma o, Bestuur en Ondersteuning)

Actualiteit van het beheerplan

In 2019 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in februari 2020 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar. In 2023 actualiseren we het beheerplan opnieuw, dat eind 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de Raad. De financiële gevolgen worden in 2024 verwerkt in de kadernota en begroting. Voor de uitvoering van het beheerplan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar.

Beheerdoelen

Alle planmatige onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het "Beheerplan Onderhoud Vastgoed 2024-2027". In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen. Per gebouw is bepaald wat het onderhoudsdoel is. Dit loopt uiteen van instandhouding op minimaal niveau in verband met toekomstige sloop tot en met het niveau van gebouw met representatieve uitstraling en garantie van continuïteit.

Het basisdoel is niveau 3. Dit houdt in dat we alle gebouwen voor zo min mogelijk kosten in stand houden. Voor representatieve gebouwen (zoals het gemeentehuis) kiezen we voor niveau 2.

Bij dit gebouw vinden we het belangrijk(er) dat de continuïteit is gegarandeerd. Voor een

aantal gebouwen kiezen we voor niveau 4. Hier gaat het om de gebouwen die we op termijn af willen stoten of die nu geen functie meer hebben.

Er zijn geen reserveringen voor vervangende nieuwbouw in dit beheerplan. Er is gewerkt volgens de nieuwe regels van de Commissie BBV (Besluit Begroting Verantwoording). Het beheer plan is onder verdeeld in verschillende kostensoorten.

Klein Onderhoud

Met klein onderhoud bedoelen wij de dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden.

Groot Onderhoud

Met groot onderhoud bedoelen we onderhoud dat ontstaat na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Dit is gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd.

Onderhoudsvoorziening

Lasten van groot onderhoud kunnen, volgens de regels van BBV, in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1c BBV). Een dergelijke voorziening wordt door de raad, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, gevormd om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren.

Exploitatie

Het klein onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Volgens de regels van de Commissie BBV is dit niet meer toegestaan om dit ten laste van de voorziening te brengen.

Ontwikkelingen

In december 2016 stelde de raad het Uitvoeringsprogramma Accommodaties 2025 vast. Het ziet er wel naar uit dat we de komende jaren gebouwen met een maatschappelijke functie gaan vernieuwen of renoveren. We proberen bij het uitvoeren van onderhoud hier zo veel mogelijk te anticiperen op deze plannen van het Maatschappelijk Vastgoed.

Veranderingen in de gebouwenportefeuille.

Als aangepast accommodatiebeleid resulteert in minder gebouwen of minder onderhoud, investeren we de besparing opnieuw in maatschappelijk vastgoed.

Duurzaam Veere

In mei 2023 stelde de Raad het Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. In dit programma staat dat we 49% CO2 reductie in 2030 t.o.v. 1990 willen bereiken en 95% CO2 reductie in 2050 t.o.v. 1990. Hiervoor gaan we duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren in onze gebouwen. We proberen de werkzaamheden hiervoor zoveel mogelijk te combineren met geplande renovaties en onderhoud. Besparingen benutten we om nieuwe investeringen voor energiebesparing te dekken (revolving fund). In de paragraaf duurzaamheid van deze begroting staan de concrete maatregelen die we willen nemen om deze doelen te realiseren.

Gebouwenbeheer		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	1.222	1.222	1.222	1.222

	Opgenomen in begroting	1.222	1.222	1.222	1.222
	Saldo	0	0	0	0

Tabel : Gebouwenbeheerplan

Riolering (opgenomen in programma 7, Volksgezondheid en milieu)

Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2024-2028 stellen we een Water- en rioleringsplan (WRP) vast.

Beheerdoelen

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het WRP geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- * vuil water in het oppervlaktewater zo veel mogelijk voorkomen;
- * (grond)wateroverlast zo veel mogelijk voorkomen.

In het vGRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het WRP anticiperen we op een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer kans op wateroverlast, maar ook meer en langere perioden van droogte.

Maatregelen

Voor het onderhoud van alle elementen uit het WRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het legen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen) besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de kans op vervuiling en wateroverlast kleiner groter worden.

Ontwikkelingen

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). Bij elke herinrichting houden we rekening met deze ontwikkelingen.

Riolering		2024	2025	2026	2027
Investeringsbedragen	Benodigd	1.512	1.825	1.825	1.825
	Opgenomen in begroting	1.512	1.825	1.825	1.825
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan

Duingebiedvoorzieningen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan duingebiedvoorzieningen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

Het beheerplan duingebiedvoorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoeid en wie wat uitvoert (gemeente of Stichting Strandexploitatie Veere).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

Maatregelen

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Duingebiedvoorzieningen		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	237	237	237	237
	Opgenomen in begroting	237	237	237	237
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen

Stadshaven Veere (opgenomen in Programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan stadshaven Veere 2024-2028 vast. Een deel van het onderhoud is via een overeenkomst ondergebracht bij de jachtclub Veere.

Beheerdoelen

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

Maatregelen

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

Ontwikkelingen

In 2021 voerden we een uitgebreide inspectie uit van de haven. Hierbij is geconstateerd dat het Noorderhoofd (palenhoofd tegenover de Campveerse Toren) in zeer slechte staat is. In de begroting is budget opgenomen om het Noorderhoofd in 2025 te restaureren.

Stadshaven Veere		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	10	10	10	10
	Opgenomen in begroting	10	10	10	10
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan stadshaven Veere

Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

Bij risicomanagement gaat hierbij om het beheersen van risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf brengen we in beeld de relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is als rapportage een onderdeel van het risicomanagementproces. En geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Veere. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente indien zich onvoorziene tegenvallers voordoen.

De paragraaf verwoordt in het kort uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat en waar de uitgangspunten van het risicomanagement zijn vastgelegd (beleid). Verder wordt inzicht gegeven in:

- de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's);
- de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen);
- het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit).

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) en dat de gemeente voert ten aanzien van risicomanagement staat in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De gemeente is verplicht zowel in de programmabegroting als in de programmarekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden.

In de beleidsnota is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de programmabegroting, de bestuurlijke

tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de gemeentelijke huishouding geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

Wat is weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

Risico-inventarisatie

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 92 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore voor de gemeente is 6,8.

Beheersmaatregelen

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën:

- a. Financieringsmaatregelen: dat zijn maatregelen waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financiële dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet.
- b. control-maatregelen: dit zijn maatregelen die de kans van optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren. Deze zijn nodig om risicomanagement effectief te laten zijn.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers gevende aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt

inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 500.000$	2		2	2	
$€ 250.000 < x < € 500.000$	1		5		
$€ 100.000 < x < € 250.000$	2	1	5	6	4
$€ 25.000 < x < € 100.000$	4	5	16	8	5
$x < € 25.000$		4	3	7	3
Geen financiële gevolgen	1	1	3		
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Bij risicomanagement gaat hierbij om het beheersen van risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf brengen we in beeld de relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Uit de risicokaart blijkt dat er zich relatief veel risico's in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kunnen we op korte termijn kostenreductie realiseren. Op langere termijn kunnen we serieuze bedreigingen van de continuïteit van de bedrijfsvoering voorkomen.

Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt. We kennen enkele van deze risico's. Deze hebben een hoge score in de top 10 van gesignaleerde risico's in de gemeente met een hoge financiële impact.

Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van de gemeente Veere kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden.

In totaal zijn er voor de gemeente 92 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca € 4,7 miljoen bedraagt.

Risico top 10

In de hiernavolgende tabel geven we de top 10 risico's van de gemeente Veere weer, gerangschikt naar financiële impact. Het percentage geeft in grote lijnen de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's.

	Risico	invloed
1.	Door de hogere inflatie (bij energie en grondstoffen) dreigt er bij de voorbereiding, aanbesteding en bouw van werken en projecten een overschrijding van het beschikbare budget en komen projecten niet van grond.	12,6%
2.	Door een cyberaanval kan het computersysteem platgelegd worden. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening en moeten we kosten maken voor herstel en reconstructie.	6,3%
3.	Er is nog geen duidelijkheid over de compensatie van de BTW in de investeringen van de multifunctionele accommodaties (gedeelte verenigingsgebouw). Dit afhankelijk van de gekozen beheersvorm.	4,5%
4.	Milieu-gerelateerde beperkingen (o.a. PFAS) leveren vertraging op in verschillende ruimtelijke ontwikkelingen.	4,4%
5.	Bij het uitbreken van een pandemie blijven de toeristen uit en is er sprake van derving van inkomsten (toeristenbelasting en parkeerbelasting). Ook maken we extra kosten in verband met preventie en de gevolgen van lokale en landelijke beperkende maatregelen.	3,5%
6.	We lopen het risico dat we de ramingen van parkeeropbrengsten niet halen. De werkelijke realisatie is op een dusdanig laat tijdstip bekend dat we geen tussentijdse maatregelen kunnen nemen in de zin van een bi raming.	3,4%
7.	Er is subsidie toegekend voor de herstructurering van het bedrijven-terrein Karreveld. Dit project heeft vertraging opgelopen omdat de verplaatsing van een manege is vertraagd. Het risico bestaat dat subsidie terugbetaald moet worden.	3,2%
8.	Als gevolg van maken van fouten kan er sprake zijn van extra werk en dus extra kosten.	3,1%
9.	Door vertragingen in de grondverkoop en wijzigingen in het programma zijn de resultaten van grondexploitaties lager dan de prognose.	3,1%
10.	Op verschillende manieren proberen we grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Er kan sprake zijn van een overschrijding van de begroting met een hogere bijdrage voor de deelnemers. Gevolg hiervan kan zijn een begrotingstekort.	2,8%

Tabel: Top 10 risico's begroting 2024.

De top 10 is ten opzichte van de laatste rapportage ongewijzigd. In bovenstaande tabel staat in de kolom 2021 de positie in de top 10 in de jaarrekening 2021 (opgesteld in het voorjaar 2022).

Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder verstaan we de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake, als er nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld; de gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit maakt geen onderdeel uit van de berekening van de weerstandscapaciteit.

We verwijzen in dit verband ook naar de berekening van de gemeentelijke belastingcapaciteit in de paragraaf lokale heffingen. Dit kengetal geeft de verhouding aan van de

woonlasten in Veere tot het gemiddelde in Nederland. Dit kengetal geeft de wendbaarheid aan in de begroting om tegenvallers op te vangen.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven zijn in de begroting jaarlijks bedragen opgenomen van € 100.000 voor eenmalige en jaarlijks € 25.000 tot en met 2027 voor structurele uitgaven.

Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve. Bestemmingsreserves rekenen we niet mee bij het weerstandsvermogen.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze stille reserves niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

weerstandscapaciteit per 31/12	2023	2024	2025	2026	2027
algemene reserve	22.500	22.575	22.561	22.640	22.640
bestemmingsreserves	0	0	0	0	0
onvoorzien	104	128	153	177	202
beschikbare weerstandscapaciteit	22.604	22.703	22.714	22.816	22.841

Tabel: weerstandscapaciteit (x € 1.000)

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de gemeente Veere te bepalen. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ratio Weerstandsvermogen = -----

Benodigde weerstandscapaciteit

Voor Veere betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2027, een ratio van € 22,7 / € 4,8 = 4,75. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

	2023	2024	2025	2026	2027
Gemiddelde weerstandscapaciteit	22.604	22.703	22.714	22.816	22.841

Risico-omvang per september 2023	4.787	4.778	4.778	4.778	4.778
Weerstandsratio	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8

Tabel: Ratio weerstandsvermogen

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Klasse	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gelet op ratio van 4,8 in 2027 betekent dit dat, het weerstandsvermogen nog uitstekend is en ligt boven de streefnorm (voor Veere 1,4 – 2,0).

Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. We zien een stijging van het percentage wat mede verband houdt met voorgenomen investeringen. Het percentage blijft ruim binnen de norm.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Deze kengetallen zijn ook in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen. Uit deze percentages blijkt dat we ook hier binnen de minst risicovolle norm van de toezichthouder blijven.

Norm toezichthouder		
A. Minst risicovol	B. Gemiddeld risico	C. Meest risicovol
<90%	90-130%	>130%
<90%	90-130%	>130%
>50%	20-50%	<20%
>0%	0%	<0%
<20%	20-35%	>35%
<95%	95-105%	>105%

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
netto-schuldquote	35%	83%	87%	108%	111%	107%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	26%	76%	80%	100%	103%	100%
solvabiliteitsratio	33%	27%	32%	30%	29%	30%
structurele exploitatieruimte	9,3%	1,5%	2,7%	1,9%	-0,4%	-0,5%
grondexploitatie	4%	6%	6%	4%	3%	3%
belastingcapaciteit	88%	81%	84%	84%	84%	84%

Paragraaf grondbeleid

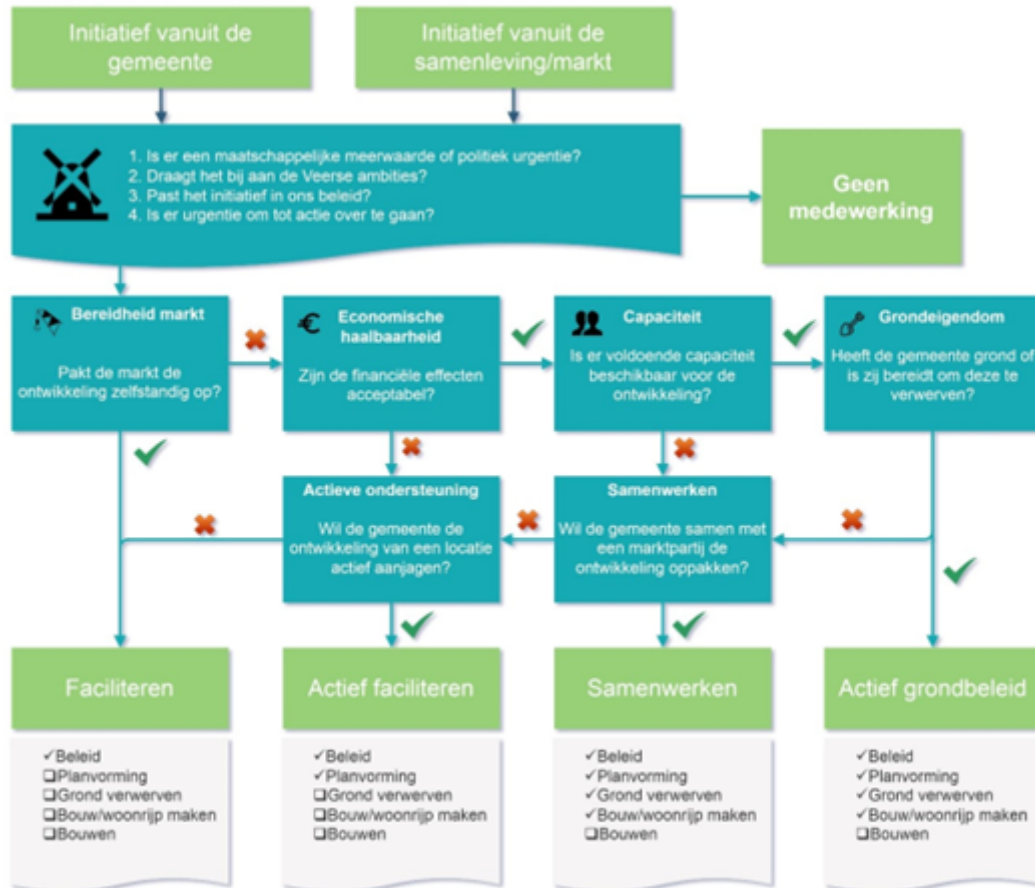
De nota grondbeleid voor de Gemeente Veere is in 2023 vastgesteld met als titel "Actief op (meer)waarde verbinden". De gemeente Veere wil het grondbeleid zodanig inzetten, dat we de komende jaren stevig vooruitkomen op een aantal thema's: leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat, economie en de ruimtelijke kwaliteit van kern en ommeland. Het nieuwe grondbeleid voegt waarde toe voor de leefomgeving en onze inwoners.

Onze gezamenlijke ambitie is een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met een vitale samenleving en economie. Hiervoor bieden we als gemeente meerdere uitdagingen het hoofd. Ook nemen wij onze rol in de ruimtelijke ontwikkeling van gebieden, zowel in de kernen als in het buitengebied.

Om de ambities waar te maken is de beschikbaarheid van grond in de gemeente en een duidelijke afweging over de rol die gemeente wil, kan en/of moet spelen bij ontwikkelingen, van groot belang. Nieuwe ontwikkelingen moeten ook vanuit maatschappelijk perspectief doordacht en rationeel afgewogen zijn vanuit financieel en maatschappelijk rendement. We kijken hierbij vanuit de waarde voor de inwoner en zorg voor de toekomst. Dit geldt voor nieuwbouw, maar ook voor hergebruik, transformatie en meervoudig ruimtegebruik.

Voor Veere houdt dit in, dat er een afwegingskader wordt gehanteerd voor het uit te

voeren grondbeleid. Dit afwegingskader is de optelsom van de ambities, de (nieuwe) mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en de ruimtelijke opgaven voor de gemeente.

Figuur 1: Afwegingskader rol gemeente

Voor het nieuwe grondbeleid kijken we naar verbinding met andere beleidsterreinen binnen de gemeente. Soms steken we onze nek uit en zijn we actief als anderen dat niet zijn, of omdat we het maatschappelijk belangrijk vinden. Soms werken we samen met andere partijen, maar altijd met onze neus gericht op de grote opgaven waar we voor staan.

De opgaven vormen de basis voor ons handelen in de gebiedsontwikkeling. Onze rol op de grondmarkt is daarin geen doel op zich, maar uitdrukkelijk ondersteunend aan andere beleidsterreinen. We willen kunnen inspelen op initiatieven die zich aandienen en kansen die wij zelf zien. Afhankelijk van de situatie is dat een actieve of faciliterende rol. Los van de gekozen rol zal een ontwikkeling alleen slagen als we samenwerken met onze partners met het doel dat Veere nu en in de toekomst aantrekkelijk, vitaal en gezond blijft.

We bepalen onze rol als gemeente per situatie, wat leidt tot maatwerk per project en locatie; "het situationele grondbeleid". Bij de afweging voor onze rol bij een (gebieds) ontwikkeling betrekken we de ambitie van de gemeente uit de Veerse opgaven uit de Omgevingsvisie Veere 2047 en voor de realisatie van de nieuwbouwprogrammering.

Omgevingsvisie Veere 2047

Naast de nota grondbeleid is in 2023 de "Omgevingsvisie Veere 2047" vastgesteld en vervangt daarmee de "Structuurvisie gemeente Veere 2025".

De omgevingsvisie is een nieuw instrument uit de Omgevingswet. De omgevingsvisie geeft vooral de richting aan en helpt om bij toekomstige ontwikkelingen de juiste afweging te maken en het gesprek te voeren over hoe we op dat moment om willen gaan met die ontwikkeling. De omgevingsvisie is samen met de bijbehorende programma's zoals wonen en duurzaamheid het beleidskader waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst.

Nieuwbouwprogrammering

Met het Programma Wonen Veere 2022 – 2027 geeft de gemeente Veere de koers voor de komende jaren; woningen bouwen op ambitie voor verschillende doelgroepen en in een goede mix per kern. Een forse opgave; 852 nieuwbouwwoningen in 8 jaar tijd. En dat met onzekerheden op het vlak van bijvoorbeeld stikstofreductie en sterk gestegen bouwkosten. Het college kiest met het nieuwbouwprogramma voor ambitie en een toekomstbestendig en kwalitatief woningaanbod voor iedere kern. We bouwen in iedere kern en de verdeling van de 852 woningen willen we naar rato verdelen over de 13 kernen. We gebruiken daarvoor als basis de inwoneraantallen. Het Rijk vraagt ons om rekening te houden met een stukje overcapaciteit. Daarom plannen we een plus van 30% op het totaal. In de programmering houden we daarom rekening met ruim 1100 woningen. Overigens is de marktvraag in de grotere kernen hoger en daarmee ook in verhouding met de verdeling naar rato per kern.

Grondbedrijf

Om transparantie en slagvaardigheid in het grondbeleid te bereiken, is een grondbedrijf gevormd. Het grondbedrijf is faciliterend aan de gemeentebegroting, het biedt de gemeenteraad een meerjarig financieel inzicht. Hierdoor is een onderbouwde inzet van financiële middelen in de gemeentebegroting mogelijk.

Grondprijzen

Algemeen uitgangspunt voor het Veerse grondbeleid is, dat de grondprijzen marktconform zijn.

Vanaf 1 januari 2024 gelden de volgende grondprijzen voor de resterende kavels van de lopende grondexploitaties (bedragen exclusief BTW):

	Zanddijk Veere	Bouwlust III	Nimmerdor I
2-kappers/geschakeld	-	€ 245	-
Vrijstaande bouw	€ 330	€ 270	€ 270

Voor de sociale huurwoningen geldt in alle kernen een grondwaarde van € 140,- per m².

Voor de gronden Serooskerke-Oost en de nog uit te geven kavels Fort den Haak Vrouwenpolder worden selectiedocumenten opgesteld en "Didam-proof" in de markt gezet.

Het college heeft het mandaat om per grondexploitatiecomplex de grondprijzen vast te stellen, zo lang ze binnen onderstaande bandbreedtes vallen:

Categorie	Bandbreedtes (excl. BTW)
Sociale woningbouw	€ 125 - € 200
Sociale koopwoningen: V.O.N. prijs incl. btw is max. € 250.000,-	€ 150 - € 500
Betaalbare woningen: V.O.N. prijs incl. btw is € 405.000 (NHG grens prijspeil 2023)	€ 200 - € 500
Overig (boven de NHG grens)	€ 300 - € 1.000
Bedrijventerreinen	€ 90 - € 200

Bedrijventerreinbeleid

Bestaand beleid is, dat we bedrijventerreinen realiseren met als beleidspijlers lokale bedrijvigheid huisvesten en lokale initiatieven ondersteunen. Algemeen uitgangspunt is een centrale, geconcentreerde ontwikkeling van de bedrijvigheid. In voorkomende gevallen streven we voor kern gebonden/lokale bedrijven een verhuizing naar de onmiddellijke nabijheid van de kern na. In 2023 starten we met het actualiseren van het bedrijventerreinenprogramma Gemeente Veere en is in 2024 gereed.

Gronduitgiftebeleid

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledig eigendom wordt daarmee overgedragen.
- Bij uitgifte van vrije kavels en bedrijfskavels gebeurt dit op basis van inschrijving. Als er meerdere gegadigden zijn voor een kavel vindt loting plaats.
- Bij de selectie van marktpartijen wordt gehandeld conform de voorwaarden uit het Didam-arrest.
- Voor snippergroen geldt de notitie "uitvoeringsregels Groen- en reststroken" van 2013.

Risico's in de grondexploitatie

Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen genoemd worden:

- Conjunctuur en renterisico's wanneer de vraag naar bouwgrond inzakt;
- Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden, een actieve rol van de private sector op de grondmarkt en stijgende aankooprijzen;
- Milieurisico's;
- Planschadeclaims;
- Archeologische belemmeringen;
- Politieke besluitvorming/nieuwe wetgeving;
- Tekort aan ambtelijke capaciteit.

Deze risico's worden steeds in beeld gehouden en zo nodig verwerkt en in de exploitaties bijgesteld.

Financiële positie

We verwachten dat het saldo van de reserve grondbedrijf per 1 januari 2024 € 0,6 mln bedraagt.

In meerjarig perspectief, rekening houdend met reeds geraamde verplichtingen en vastgestelde plannen en bijbehorende verkaveling, resulteert dit in een te verwachten positief saldo per 31-12-2027 van € 1,6 mln.

Specificatie winst(nemingen) per grondexploitatie:

Lopende grondexploitaties	Einde looptijd	Winst neming t/m 2022	Winst neming 2023	Winst neming 2024	Winst neming 2025	Winst neming 2026	Winst neming 2027	Totale winst over de hele looptijd
Nimmerdor fase I Grijpskerke	2024	€ 2.398.454	€ 78.625	€ 475.368	-	-	-	€ 2.952.447
Toekomstige uitbreiding Veere	2024	€ 491.501	-	€ 58.000	-	-	-	€ 549.501
Bouwlust III Aagtekerke	2025	-	€ 193.803	€ 342.560	€ 98.637	-	-	€ 635.000
Bedrijven terrein Oosterloo	2024	€ 234.640	-	€ 80.000	-	-	-	€ 314.640

Specificatie getroffen voorzieningen per grondexploitatie:

Lopende grondexploitaties	Einde looptijd	Verliesvoorziening t/m 2023
Singelproject Domburg	2024	€ 900.000
Fort den Haak Vrouwenpolder	2024	€ 345.000

Serooskerke Oost	2030	€ 270.000
Gebiedsontwikkeling MFA Aagtekerke	2030	€ 445.000
Zeester Meliskerke	2024	€ 270.000

Hieronder zijn verwachte resultaten verwerkt en is weergegeven wat dit betekent voor het verloop van de reserve grondbedrijf:

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	573	576	1.532	1.630	1.630
Toevoegingen	272	956	99	0	0
Onttrekkingen	-/- 270	0	0	0	0
Stand per 31 december	576	1.532	1.630	1.630	1.630

Tabel: verloop reserve grondbedrijf o.b.v. vastgestelde grondexploitaties

Exploitaties

Per 1 januari 2024 zijn de volgende woningbouwlocaties nog in exploitatie:

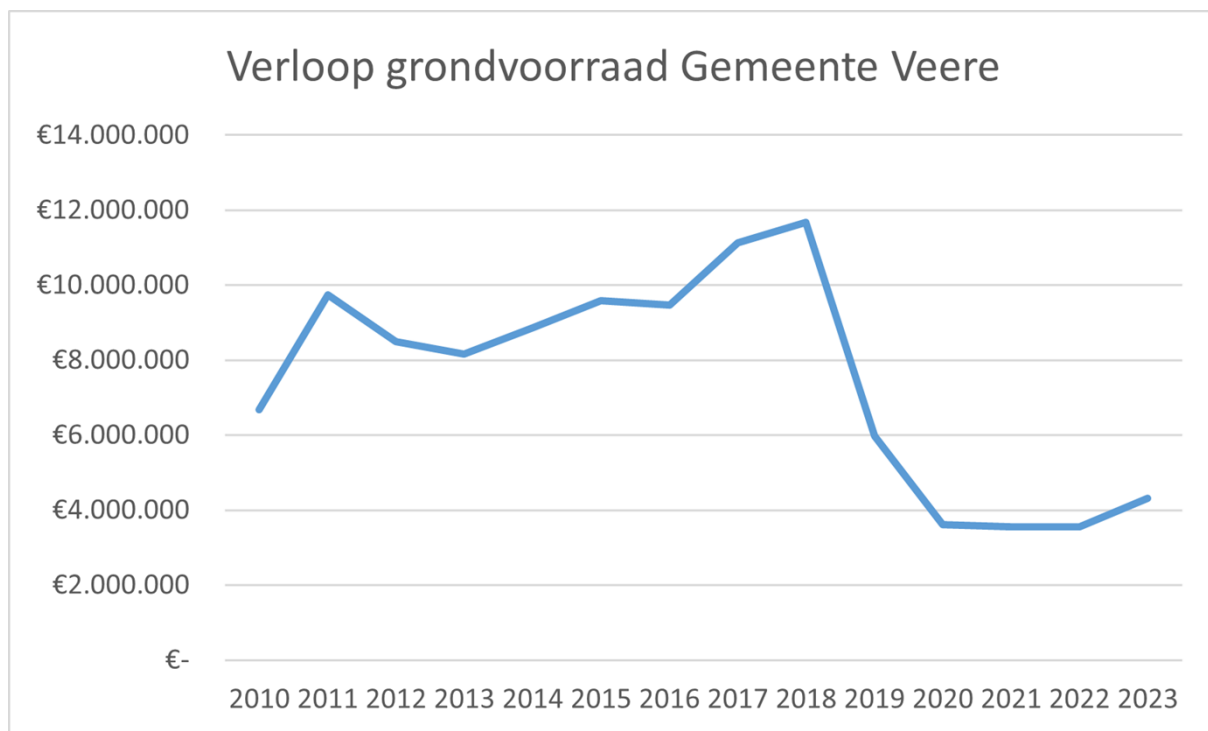
- Bouwlust III, Aagtekerke;
- MFA locatie, Aagtekerke;
- Singelgebied, Domburg;
- Nimmerdor I, Grijpskerke;
- Zeester Meliskerke;
- Serooskerke Oost;
- Zanddijk, Veere;
- Fort den Haakweg, Vrouwenpolder.

Per 1 januari 2024 is het volgende bedrijventerrein in exploitatie:

- Oosterloo, Domburg.

Grondvoorraad (niet in exploitatie genomen gronden)

De gemeentelijke grondposities zijn de afgelopen jaren afgenomen. In onderstaande grafiek in het verloop van de grondvoorraad van de Gemeente Veere te zien.

Per 1 september 2023 bedroeg de grondvoorraad (d.w.z. de gronden waarvoor nog géén grondexploitatie is vastgesteld) € 4,3 miljoen in 2018 was dit € 11,7 miljoen.

Paragraaf duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp en één van onze speerpunten. In december 2021 stelde de gemeenteraad het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast.

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. Dit betekent dat we onze leefomgeving zo gebruiken dat deze ook in de toekomst een goede leefomgeving blijft. We zijn daarvoor goed op weg maar hebben nog een grote opgave te gaan. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO2 uitstoot.

We werken de komende jaren aan 5 hoofdthema's:

1. Het behouden en verbeteren van de leefomgeving, deze zien we als overkoepelend thema, weliswaar ook met eigen doelen en acties.

Daarnaast zetten we in op:

2. Energietransitie 49% CO2 reductie in 2030 en 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.
3. Klimaatadaptatie De gemeente Veere in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust.
4. Circulaire economie De gemeente Veere circulair in 2050.
5. Duurzame mobiliteit Duurzame mobiliteit draagt bij aan CO2 reductie in 2030 en 2050.

Het energieverbruik in de gemeente Veere daalt langzaam en we wekken steeds meer duurzame energie op. Het percentage hernieuwbare energie in de gemeente Veere is in 2021, 64,7%. We hebben nog een grote opgave te gaan als het gaat om verduurzamen van woningen en gebouwen en het verduurzamen van het vervoer.

Voor het halen van duurzaamheidsdoelen en de snelheid waarmee we die doelen halen zijn we samen aan zet. Niet alleen Rijk, Provincie en Gemeente, maar ook en vóóral inwoners, bedrijven, instellingen en toeristen. Duurzaamheidsmaatregelen raken ons dagelijks leven en sommige doelen vragen gedragsverandering. Verbondenheid tussen alle partijen is belangrijk om de gezamenlijke doelstellingen te halen. Ook inspiratie, communicatie en educatie dragen bij aan het halen van de doelstellingen.

Duurzaamheid is als uitgangspunt ingebed in de organisatie en loopt daarom als rode draad door veel thema's en maatregelen in deze begroting heen. We verduurzamen ons eigen vastgoed en kopen zoveel mogelijk duurzaam in. Om beter grip te hebben op alles wat loopt, werken we met een Programma Duurzaamheid.

We monitoren en evalueren hoe ver we staan met onze duurzaamheidsdoelen en zo nodig sturen we bij via de begrotingscyclus. Het college evalueert twee jaarlijks het Duurzaamheidsprogramma en de uitvoeringsagenda, begin 2024 wordt dit afgerond. De laatste stand van zaken over energie is altijd te vinden op het dashboard van Veere op de klimaatmonitor <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

Thema 1: Leefomgeving

We hebben in de gemeente Veere over het algemeen een goede kwaliteit van de leefomgeving. De rust en de natuur zijn belangrijke waarden en we zijn zuinig op het fraaie Veerse landschap. Omgevingswaarden zoals biodiversiteit, natuur, externe veiligheid, kwaliteit van bodem, lucht, donkerte, stilte en water behouden we en versterken we. Bij nieuwe ruimtelijke plannen toetsen we de gevolgen van plannen voor de leefomgeving. We houden toezicht op vergunningen en regels en handhaven als dat nodig is. Actuele dossiers zoals stikstof, zeer zorgwekkende stoffen zoals PFAS en plastic korrels en tegen gaan van ondermijning vragen veel aandacht.

We zetten actief in op natuur- en milieu communicatie en educatie via diverse kanalen. Natuur- en milieueducatie voor basisschoolleerlingen voeren we uit in samenwerking met gemeente Middelburg en Vlissingen via Terra Maris.

Thema 2: Energietransitie

De Regionale Energie Strategie Zeeland is de basis van de Veerse energietransitie. Jaarlijks stellen we een Zeeuwse uitvoeringsagenda vast. Op dit moment werken partijen in Zeeland samen aan een update van de RES (RES 2.0). In het eerst kwartaal van 2024 legt het college deze voor aan de gemeenteraad om vast te stellen.

In 2022 is het Nationaal Isolatieprogramma gestart en de komende jaren komt hier geld voor richting de gemeenten. Samen met de andere Zeeuwse gemeenten gaan we aan de slag en ontwikkelen we producten en diensten waarmee Veerse woningeigenaren hun woning gaan verduurzamen. Denk hierbij aan een subsidieregeling, doe het zelf pakket, collectieve inkoop en een ontzorgingsprogramma.

Dit sluit aan bij het reeds aanwezige Duurzaam Bouwloket, het energieloket voor inwoners waar zij gratis en onafhankelijk advies krijgen, en onze eigen Stimuleringslening Duurzaam en Langer Thuis.

Ook gaan we de komende jaren aan de slag met de verduurzaming van onze eigen gebouwen en dat doen we aan de hand van de opgestelde Routekaart Maatschappelijk Vastgoed, die nog wel geborgd moet worden in het Streefbeeld omtrent Maatschappelijk Vastgoed.

Beide producten worden ook opgenomen in de evaluatie van het programma Duurzaam Veere dat begin 2024 wordt opgesteld en aangeboden.

Thema 3: Klimaatadaptatie

In de Klimaatadaptiestrategie Zeeland 2021-2026 (KasZ) staat de doelstelling om in 2050 een klimaatrobuuste provincie te zijn. De KasZ en de uitvoeringsagenda zijn de basis van de huidige Veerse klimaatadaptatiestrategie. De Zeeuwse samenwerkingspartijen evalueren de KasZ elke 6 jaar en de uitvoeringsagenda ieder jaar. Veere heeft met het ondertekenen van het convenant uitvoering KasZ jaarlijks middelen gecommiteerd om aan de doelstelling te werken die is opgesteld in de KasZ. Er is afgesproken dat elke gemeente klimaatadaptatie integreert in de Omgevingsvisie en in lokaal beleid.

Thema 4: Circulaire economie

We moeten toe naar een afvalvrije samenleving waarin producten en grondstoffen opnieuw worden gebruikt. Dit draagt ook bij aan het beperken van de klimaatverandering. We dragen direct bij aan de ontwikkeling van de circulaire economie door zo veel mogelijk duurzaam en circulair in te kopen en door het verbeteren van de afvalinzameling en afvalscheiding.

Partijen in Zeeland gaan samen aan de slag met circulaire economie door gezamenlijk beleid op te stellen zoals dat ook gedaan is bij de KASZ en RES Zeeland. Dit beleid in 2024 opgeleverd en aangeboden voor besluitvorming.

Thema 5: Duurzame mobiliteit

We hebben de opgave om CO₂ te reduceren door te stoppen met het gebruiken van fossiele brandstoffen voor mobiliteit. We stimuleren en promoten duurzaam vervoer. We stelden een Programma openbare laadinfrastructuur vast en voeren dit nu uit. We plaatsen ieder jaar pro actief laadpalen in de openbare ruimte. Dit gebeurt op basis van een plaatsingsleidraad en opgestelde plankaart.

D.11.01 We stoten minder CO₂ uit.

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en later. Dat bereiken we door een flinke reductie op onze CO₂ uitstoot.

Dit monitoren we door gebruik te maken van de landelijke klimaatmonitor:

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

Daarnaast werken we in Zeeuws verband binnen de RES-Zeeland aan een Zeeuwse monitor op het gebied van de energie transitie.

11.17 We voeren het Programma Duurzaam Veere 2022-2025 uit

We geven uitvoering aan het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. Dit legt de verbinding tussen de landelijk (en regionaal) gemaakte afspraken, lokale ambities en beleid en beschrijft de acties die daaruit volgen om de duurzaamheidsdoelen te halen.

Projecten die we oppakken zijn:

- Nationaal Isolatieprogramma

Nieuwe subsidieregeling, ontzorgingsprogramma, collectief inkooptraject en een doe-het-zelf pakket.

- Energiearmoede

Uitgifte van vouchers, witgoed-regeling, energiecoaches en klusbus/team aan huis

- Programma Openbaar laden

plaatsen van laadvoorzieningen conform beleid, plaatsingsleidraad en plankaart op verzoek en strategisch

- Duurzame opwek (zon & (kleine wind))

Kaders voor kleine wind opstellen en meewerken aan initiatieven die bijdragen aan duurzame opwek binnen de geldende kaders

- Borging van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed in het Streefbeeld

Maatschappelijk vastgoed

- Verduurzaming Stad Veere

enquête, bijeenkomsten en actieplan

- Verduurzamen van de brandweerkazernes in Oostkapelle, Domburg, Serooskerke en Westkapelle

Isoleren, verwarmingsapparatuur naar elektrische uitvoering, LED verlichting en zonnepanelen.

- Verduurzamen Stadhuis Veere

fase 2 Isoleren, vloerverwarming, tochtsluis en automatische deur bij entree

- Advisering bij interne en externe programma's en projecten.

11.21 We maken een Regionale Energie Strategie Zeeland 2.0

In het eerste kwartaal van 2024 leggen we de Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland, versie 2.0 voor aan het college en de gemeenteraad. Na de besluitvorming gaan we aan de slag met de uitvoering. Belangrijke thema's voor de gemeente Veere in de RES 2.0 zijn:

- Verduurzamen gebouwde omgeving
- Duurzame mobiliteit
- Netcongestie (het netwerk)
- Communicatie en Participatie
- Samenwerking

11.22 We maken een programma voor Circulaire Economie.

In het Programma Duurzaam Veere is Circulaire Economie een van de pijlers. Binnen de Zeeuwse Samenwerking maken we nu een Zeeuws basis beleid wat we vervolgens na vaststelling door College en gemeenteraad gaan implementeren en uitvoeren. Thema's binnen dit beleid zijn: bouw, afval, openbare ruimte en consumptie.

11.23 We evalueren het programma Duurzaam Veere aan de hand van het rekenkamerrapport.

Door de rekenkamercommissie is in september 2023 het onderzoek Energietransitie beleid binnen de gemeente Veere aangeboden aan de gemeenteraad.

In het rapport staan diverse aanbevelingen waar we mee aan de slag gaan en over gaan rapporteren naar het college en de gemeenteraad.

Als eerste bieden we in het eerste kwartaal van 2024 een evaluatie aan over de eerste twee jaar van het Programma Duurzaamheid.

11.24 We maken samen een pMiek en energievisie voor geheel Zeeland.

Bedrijven moeten overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen zoals zon en wind: de energietransitie.

Ook steeds meer bedrijven in Zeeland en dus ook in Veere verduurzamen.

Voorbeelden hiervan zijn; een toenemend gebruik van (groene) waterstof, elektrische processen, opwek van wind- en zonne-energie windparken op zee, zonneparken op land en productie van groen gas.

Dit heeft als gevolg er ontstaat een toenemende druk op het elektriciteitsnet: de vraag naar elektriciteit stijgt harder dan het aanbod. Er ontstaat dan overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie).

Vertraging van grote energieprojecten is een gevolg van netcongestie. Zo kan de

verduurzaming van bijvoorbeeld een woonwijk of een supermarkt/hotel vertraging oplopen, omdat ze niet op tijd op het elektriciteitsnet aangesloten kunnen worden. Om de energietransitie te versnellen en netcongestie te verminderen (en waar mogelijk te voorkomen) is een plan gemaakt (pMIEK). Een Energievisie en een afwegingskader worden hiervoor opgesteld en voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Paragraaf maatschappelijke voorzieningen

Versterken gemeenschapszin en onderlinge band inwoners zodat leefbaarheid en aantrekkelijkheid kernen vergroot worden.

Met een multifunctionele accommodatie (mfa) ondersteunen we de gemeenschapszin, de onderlinge binding en contacten binnen een dorp, het is een ontmoetingsplaats van jong en oud. Kortom, een ontmoetingsplek voor alle inwoners van het dorp. Dat kan door de verschillende maatschappelijke functies, zoals sport- en sociaal-culturele voorzieningen, scholen, kinderopvang, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, onder één dak te brengen. Hiermee krijgt de leefbaarheid van een dorp een impuls. Tegelijkertijd draagt dit bij aan een goed vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners. Deze mfa's bouwen we duurzaam, circulair en waar mogelijk flexibel / demontabel. Nieuwe scholen bouwen we zoveel mogelijk onder één dak en natuurlijk in overleg met de schoolbesturen. We bouwen scholen volgens de ENG-norm (Energie Neutraal Gebouw), waarmee een frisse, optimale onderwijsomgeving wordt gemaakt. We maken geld vrij om de onderwijsgebouwen kwalitatief beter te bouwen dan de rijksnormen voorschrijven. In de eerste fase gaat het om vier kernen: Aagtekerke, Oostkapelle, Serooskerke en Westkapelle. In samenspraak met inwoners, (sport)verenigingen, onderwijsinstellingen en overige belanghebbenden zijn Programma's van Eisen per kern opgesteld en verwerkt in de projectplannen. De projectplannen zijn voor de eerste fase opgesteld en de uitwerking is gestart. Ook tijdens de uitwerking tot ontwerpen worden de hiervoor genoemde partijen betrokken.

Koers bepalen en uitwerken

Het programma per kern ziet er voor fase I als volgt uit:

Aagtekerke (realisatie 2023)

Nieuwbouw gymzaal en de ontmoetingsruimte met beperkte gezondheidsfunctie (flexibele-, circulaire-, aanpasbare bouw) die in 4e kwartaal 2023 gereed is, verplaatsen speeltuin naar nieuwe mfa. De vrijkomende locatie gymzaal en speeltuin vullen we in met woningbouw. De school blijft behouden op de huidige locatie en deze wordt later vernieuwd;

Wat willen we bereiken?

Realisatie van een multifunctioneel dorps huis met gymzaal en speelvoorziening ter bevordering van de sociale cohesie tussen de inwoners van het dorp. De ruimtelijke kwaliteit van het gebied rondom de Agathastraat verbeteren en beperkte toevoeging nieuwe woningen om invulling te geven aan de lokale woonbehoefte.

In 2024 doen we hiervoor:

a) Vrijkomende gymzaal- en speeltuin locatie wordt in 2024 opgepakt onder de Taskforce als woningbouwlocatie.

Oostkapelle (realisatie mfa 2023, realisatie kindcentrum 2025)

Voor de twee scholen, de kinderopvang en GGD wordt een kindcentrum gerealiseerd nabij De Halve Maan (mfa). Een deel van de voetbalvelden op sportpark Duinhelm wordt

gerenoveerd en de infrastructuur rondom het nieuw te realiseren kindcentrum en nabij De Halve Maan wordt aangepast.

Wat willen we bereiken?

Het "groene hart" in Oostkapelle blijft en de voorzieningen blijven geconcentreerd in de kern. Multifunctionele accommodatie en kindcentrum waar ontmoeten, ontspanning, sport en onderwijs in elkaars nabijheid samengebracht worden. Hierdoor versterken we de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van de voorzieningen en daardoor de aantrekkelijkheid als woondorp. We stimuleren sporten onder jongeren door een fysiek vanzelfsprekende verbinding tussen school en sport te maken.

De nieuwbouw van twee scholen, een kinderopvang en de GGD onder één dak, renovatie velden Duinhelm.

In 2024 doen we hiervoor:

- a) in 2024 werken we het programma van eisen uit dat in samenwerking met schoolbestuur, kinderopvang en GGD is opgesteld tot een ontwerp voor het nieuwe kindcentrum inclusief het inrichtingsontwerp van de omgeving;
- b) de daarvoor voorgeschreven procedure uit de nog vast te stellen Omgevingswet volgen;
- c) op basis van het ontwerp besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten;
- d) in samenhang met het programma voor het nieuwe kindcentrum maken we het programma voor de aanpassing/renovatie van de velden op Duinhelm.

Serooskerke (realisatie 2025)

De locatie van de mfa is in overleg met belanghebbenden vastgesteld in Serooskerke Oost. De renovatie van Zwembad de Goudvijver te Serooskerke is in 2022 afgerond. Het entree- en kleedgebouw is zo gebouwd, dat een eventueel nieuw dorps huis hieraan gekoppeld kan worden. Het onderzoek naar renovatie of nieuwbouw van verenigingsgebouw De Zandput is in 2022 gestart. Er worden drie scenario's onderzocht; renovatie, nieuwbouw tegen het entree- en kleedgebouw van het zwembad en nieuwbouw in de mfa in Serooskerke Oost. De scenariostudie verloopt in overleg met de dorpsraad en gebruikers. Afronding van het onderzoek wordt in het vierde kwartaal van 2023 verwacht.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een multifunctionele clustering van voorzieningen in Serooskerke Oost met de gymzaal, basisschool, kinderopvang, dagbesteding, fysiotherapeut en tandarts. Hierdoor brengen we zorg, onderwijs en sport dichterbij.

In 2024 doen we hiervoor;

- a) op basis van het opgestelde programma van eisen, besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten van de MFA in Serooskerke Oost
- b) in samenspraak met het schoolbestuur, kinderopvang, zorgpartij, fysio/fitness en gebruikers worden, onder leiding van de architect, achtereenvolgend een schetsontwerp, voorlopig opgesteld (doel realisatie 2025);
- c) na voteren investeringskrediet MFA samen met andere partners een aannemer selecteren.
- d) het opstellen van een Programma van Eisen voor verenigingsgebouw De Zandput en het selecteren van de architect.

Westkapelle (realisatie 2024/2025)

We volgen het pad voor de invulling van de multifunctionele accommodatie (mfa), zoals in de Dorpsvisie is beschreven. De functies sport (sportaccommodatie), scholen en gezondheidsvoorzieningen worden samengebracht. De locatie van de MFA is na

uitvoerige consultatie van belanghebbenden vastgesteld. Het nieuwe gebouw komt op de huidige locatie aan de Molenwal. Herrijst blijft als dorpshuis aan de Markt en dient te worden gerenoveerd.

Wat willen we bereiken?

De realisatie van een MFA (sportaccommodatie, onderwijs, kinderdagopvang, gezondheidsfunctie) geeft een kwaliteitsimpuls aan het woonklimaat. Het beoefenen van sport op intensief niveau wordt mede als sociale binding /sociale cohesie door het dorp ervaren. Met het clusteren van sport-, onderwijs- en gezondheidsvoorzieningen onder één dak versterken we de synergie tussen de diverse gebruikers en functies wat deze voorziening voor de toekomst borgt.

Voor Herrijst wordt in 2023 gestart met het opstellen van een projectvoorstel / -plan.

In 2024 doen we hiervoor:

- a) samen met de bestaande werkgroep van inwoners /schoolbesturen /gebruikers wordt het programma van eisen voor de mfa uitgewerkt tot een ontwerp
- b) op basis van het opgestelde programma van eisen, besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten
- c) het voorontwerp met budgetraming ter besluitvorming aanbieden aan de raad.
- d) voor Herrijst wordt met een brede groep participanten gestart met het opstellen van een Programma van Eisen en het selecteren van een architect.

Wat mag het project in totaliteit kosten?

In het zoeken naar de balans tussen ambities en financiële mogelijkheden is budget uitgewerkt. Voor 2024 is de koers (voor met name fase I) duidelijk en is daarmee concreter een budget geraamd. Dit blijft een raming, tot het moment dat aanbesteding van werkzaamheden heeft plaatsgevonden.

Voor huisvesting van de kinderopvang en andere (zorg)partners zijn er nu nog geen investeringsbedragen en bijbehorende lasten en baten opgenomen. Uitzondering hierop is de gezondheidsfunctie in Aagtekerke. Uitgangspunt hierbij is kostprijs dekkende verhuur.

Voor de onderwijsinvesteringen is er volgens de VNG richtlijnen een index op de bouwkosten toegepast van 5,49%. Dit geeft een extra investering van € 621.750 met een kapitaallast van afgerond € 34.000.

Indexering restant investeringen Maatschappelijk Vastgoed

Door loon- en prijsstijgingen is het nodig om de ramingen voor nog uit te voeren projecten maatschappelijke voorzieningen op sportgebied en verenigingsgebouwen te indexeren.

In onderstaande ramingen is een bedrag van € 879.000 opgenomen wat overeenkomt met 5.49%. Hetzelfde als bij de onderwijsgebouwen.

De benodigde kapitaallast hiervoor is afgerond € 29.000 gebaseerd op afschrijvingen in respectievelijk 50 jaar bij nieuwbouw en 25 jaar bij renovatie en 0,65% rente.

De kapitaallasten dekken we uit de stelpost MV. In deze stelpost is dan nog afgerond € 344.000 beschikbaar.

Dit saldo is bestemd voor het opvangen van tegenvallers bij de realisatie, indexering van de projecten en voor het sparen voor de toekomst (zoals fase 2 en (tussentijds) vervangingsonderhoud bij nieuwbouwprojecten).

In de afgelopen jaren is er tot september 2023 ca. € 11,4 miljoen uitgegeven aan voorbereidingskosten, zwembad, Halve Maan en MFA Aagtekerke. In de komende jaren volgt nog € 28,5 miljoen.

x € 1.000	Investering	rente en afschrijving	exploitatie- lasten	totaal
Investeringen sport, ontmoeten en herinrichten omgevingen	€ 26.705	€ 949	€ 657	€ 1.6 06
Gezondheidsfunctie	€ 377	€ 10	€ -10	€ -
Investeringen scholen	€ 11.945	€ 314	€ -16	€ 298
Subtotaal	€ 39.027	€ 1.273	€ 631	€ 1. 904
Vorbereidingskosten	€ 3.000	€ 110	€ -	€ 110
Subtotaal	€ 42.02 7	€ 1.383	€ 631	€ 2. 014
Subsidiekansen, fiscale maatregelen	€ -2.162	€ -112	€ -	€ - 112
Totaal	€ 39.86 5	€ 1.271	€ 631	€ 1. 902
Beschikbare huidige exploitatielasten 4 kernen				€ 705
Aanvullende kapitaallast indexering bouwkosten scholen				€ 80
Stelposten dekkingsmiddelen MV				€ 1.4 61

Subtotaal Dekkingsmiddelen				€ 2. 246
Saldo na renteaanpassing voor tegenvallers, indexering en sparen voor de toekomst				€ 344

Stelposten Maatschappelijke Voorzieningen

De stelpost Maatschappelijke voorzieningen is een raming in de begroting om de kapitaal- en exploitatielasten van te realiseren Maatschappelijke voorzieningen te dekken. Bij het beschikbaar stellen van investeringen dekken we de kapitaal- en exploitatielasten uit deze stelposten. Het niet benutte deel van deze stelposten voegen we jaarlijks toe aan de reserve Maatschappelijke voorzieningen. Zie hiervoor bij de toelichting op deze reserve. In het lopende jaar dekken we o.a. incidentele knelpunten in de capaciteit, tijdelijke voorzieningen en kleine aanpassingen in accommodaties uit deze stelposten.

De stelpost onderwijshuisvesting wordt jaarlijks toegevoegd aan de reserve lokaal onderwijsbeleid.

Hieronder de raming in de begroting 2024-2027 van de stelposten.

x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Stelpost MV inclusief stelpost energiebeheer 95K	€ 912	€ 80 1	€ 77 1	€ 19 2
Stelpost onderwijshuisvesting	€ 152	€ 15 2	€ 15 2	€ 15 2
Totaal	€ 1.0 64	€ 95 3	€ 92 3	€ 34 4

Toelichting kredieten Maatschappelijke voorzieningen begroting 2024

Voor de investeringskredieten van de gebouwen leggen we een apart raadsvoorstel aan U voor. Te ontvangen subsidies brengen we nog in mindering op de opgenomen kredieten. Rapportage vindt plaats via de bestuursrapportage.

Reserve Maatschappelijke Voorzieningen

In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is met betrekking tot de reserve Maatschappelijke Voorzieningen de volgende doelstelling opgenomen: "*Het realiseren van maatschappelijke voorzieningen die aansluiten bij de behoefte van de samenleving en maatschappelijke functies*".

In de praktijk houdt dit in dat we deze reserve voeden met:

- het niet benutte deel van de (structurele) stelpost Maatschappelijke Voorzieningen inclusief stelpost energiebeheer.

Daarnaast storten/onttrekken we de netto opbrengst van de verkoop van gemeentelijke eigendommen en netto resultaten van grondexploitaties in deze reserve. Dit beperkt zich tot de eigendommen en (voorgenomen) grondexploitaties die in fase 1 zijn genoemd. Op

basis van een voorlopige prognose ziet het verloop van de reserve er als volgt uit: (deze wijken af van de cijfers in de staat van reserves).

x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 01-01	€ 3.598	€ 4.152	€ 5.064	€ 5.465	€ 6.236
Stortingen (incl. prognose)	€ 631	€ 912	€ 801	€ 771	€ 192
Onttrekkingen (incl. prognose)	€ - 77	€ -	€ - 400	€ -	€ -
Stand per 31-12	€ 4.152	€ 5.064	€ 5.465	€ 6.236	€ 6.428

Deze reserve zetten we in voor investeringen in de 2e fase van het project en eventuele tegenvallers in de 1e fase.

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Indexering investeringen realisatie Maatschappelijke voorzieningen excl. scholen.	S	Nieuw					27.000	27.000	30.000	30.000

Investeringen

Programma in begroting	Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Maatschappelijke voorzieningen	Indexering investeringen excl scholen	Nieuw	2024	900.000	50/25	30.000	30.000
Maatschappelijke voorzieningen	Inventaris dorps huis Westkapelle	Bestaand	2024	126.000	25	5.859	5.859
Maatschappelijke voorzieningen	Inventaris ontmoetingsruimte Serooskerke	Bestaand	2024	78.000	25	3.627	3.627
Maatschappelijke voorzieningen	Inventaris Gymzaal Serooskerke	Bestaand	2025	66.000	25	3.069	3.069
Maatschappelijke voorzieningen	Inventaris Sporthal Westkapelle	Bestaand	2025	66.000	25	3.069	3.069

